

504

การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

นางชนากานต์ แสนใส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**A Development of Early Childhood Curriculum with the Use
of Local Substance of Tak Province**

Mrs. Chanakan Saensai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

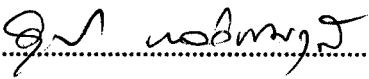
2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
ชื่อและนามสกุล	นางชนากานต์ แสนใส
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรธณ เอี่ยมสุภานิต 2. อาจารย์ ดร. อุมาพร หล่อสมถิติ

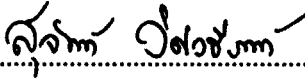
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.วัฒนา มัคคสมัน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรธณ เอี่ยมสุภานิต)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อุมาพร หล่อสมถิติ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่...21...เดือน...สิงหาคม.....พ.ศ.....2551...

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
 ผู้วิจัย นางชนากานต์ แสนใส ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
 อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิต (2) อาจารย์ ดร.อุมาพร
 หล่อสมฤดี ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก (2) ประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา หลักสูตรปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่พัฒนาขึ้น แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ สำหรับการประเมินคุณภาพของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผลมีความสอดคล้องกันอีกทั้งเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เมื่อนำไปจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยพบว่า สามารถส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดตากในด้านต่าง ๆ และส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

คำสำคัญ หลักสูตรที่ใช้สาระท้องถิ่น ปฐมวัยศึกษา จังหวัดตาก

Thesis Title: A Development of Early Childhood Curriculum with the Use of Local Substance of Tak Province

Researcher: Mrs.Chanakan Saensai; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Thesis advisors:** (1) Dr. Prapapun Iamsupasit, Associate Professor; (2) Dr. Umaporn Lorsomruedee; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) develop an early childhood curriculum with the use of local substance in Tak province and (2) evaluate the quality of the developed early childhood curriculum with the use of local substance in Tak province.

The sample employed for experimentation with the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Tak province consisted of 26 purposively selected second year kindergarten pupils who were studying in the second semester of the 2007 academic year at Ban Mae Ku Noi Community School. Research instruments included a questionnaire on the needs for development of an early childhood curriculum; the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Tak province; experience organizing plans; an evaluation form for assessment of the relevancy of the curriculum; an evaluation form for assessment of the relevancy of experience organizing plans at the early childhood education level; and an observation form on learning behaviors and attitudes toward the locality. Statistical procedures for data analysis included the percentage, mean, and standard deviation.

Research finding showed that the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Tak province comprised six content areas, namely, geographical condition; historical background and prominent persons; customs, traditions, and arts and culture; local wisdom; occupations; and importance places. As for the quality of the curriculum, it was found that the curriculum was relevant to local needs. Its components, namely, the objectives, contents, activities, and evaluation were relevant with each other and appropriate with the age and development level of children. When it was implemented to provide experiences for early childhood pupils, it was found that it could enhance all four aspects of child development, namely, the physical, emotional and mental, social, and intellectual aspects. It also enabled children to gain knowledge and understanding concerning various aspects of Tak locality and promoted pupils' good attitudes toward the locality.

Keywords: Curriculum with the use of local substance, Early childhood education, Tak province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรธรรม เอี่ยมสุภานิต อาจารย์ ดร.อุมาพร หล่อสมฤดี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นับตั้งแต่วันเริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมทั้งอาจารย์ ดร.วัฒนา มัคคสมัน ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาของทุกท่านและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ อาจารย์รุ่งนภา ภูเจริญ อาจารย์พัชรินุรณ์ สัจจนานนท์ และอาจารย์สรรพมงคล จันทร์คัง ที่ได้มีเทศให้คำแนะนำในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียน นายวินัย หนุ่มคำ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนทุกท่าน ที่ได้ให้ความสะดวก ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการศึกษาทดลอง

อนึ่ง กำลังใจเป็นส่วนสำคัญในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยมีคุณพ่อคุณแม่และทุกคนที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีค่าเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ตลอดจนคุณอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ชนากานต์ แสนใส

มีนาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร.....	8
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546.....	29
ความสำคัญของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	46
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น.....	50
ข้อมูลจังหวัดตาก.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร.....	69
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การประเมินคุณภาพหลักสูตรปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก.....	87
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	142
สรุปผลการวิจัย.....	142
อภิปรายผล.....	146
ข้อเสนอแนะ.....	150
บรรณานุกรม.....	151
ภาคผนวก.....	159
ก. แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดตาก.....	160
ข. หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก.....	169
ค. แผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก.....	182
ง. แบบประเมินความสอดคล้องโครงร่างหลักสูตร.....	341
จ. แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์.....	344
ฉ. แบบสังเกตพฤติกรรมและเจตคติระหว่างเรียน.....	348
ช. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	352
ประวัติผู้วิจัย.....	354

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้ กลุ่มที่ 1.....	82
ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียน หน่วย นวัตกรรมรักษ์.....	93
ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียน หน่วย ประเพณีลอยกระทงสาย.....	102
ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียน หน่วย การเลี้ยงสัตว์.....	111
ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียน หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช.....	120
ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียน หน่วย วัดเกษตรแก้วบูรพา.....	129
ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียน หน่วย ดุง.....	137

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนและคนเป็นผู้พัฒนาและรับผลของการพัฒนา (ประเวศ วะสี 2530: 17) ประเทศใดที่มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โอกาสพัฒนาประเทศย่อมมีความเป็นไปได้มากที่สุดเช่นกัน (กรมวิชาการ 2534: 1-2) ดังที่ ภิญญู สาทร (2532:3) กล่าวว่า “การศึกษาจะดีหรือไม่คืออยู่ที่องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตร คือ แผนงานที่จัดให้มีการเรียนรู้ ถ้าแผนงานไม่ดีการจัดให้มีการเรียนรู้ก็ไม่ดีไปด้วย” ในทำนองเดียวกัน โกวิท ประวาลพุกภัย (2535 : 2) กล่าวว่า “หลักสูตรเป็นตัวคาดหวังเป็นตัวที่มองไปสู่อนาคต อนาคตจะเป็นอย่างไรหลักสูตรเป็นตัวนำเราที่จะพัฒนาไปสู่จุดนั้น” สังคมไทยได้ตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาลดลงมา รัฐบาลจึงมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน (มาตรา 27)

เด็กปฐมวัยศึกษา เป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งที่เด็กได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต จะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ นั่นก็หมายความว่า การปลูกฝังความคิด ความเชื่อ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ถูกต้อง ตลอดจนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ควรจะกระทำเมื่อครั้งที่ยังเป็นเด็ก เขาวภา เฉชะกุลป์ (2542) ได้เสนอหลักในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยที่สำคัญคือ หลักสูตรควรเน้นสภาพชีวิตจริง กิจกรรมที่จัดควรเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาและแสดงความรู้สึกรักใคร่ของตนเองอย่างอิสระ ขณะเดียวกันควรเน้นการปรับตัวของเด็ก เปิดโอกาสที่จะให้เด็กเรียนและทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วย

ในการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมา เด็กไทยประสบปัญหา คิดและทำไม่เป็น ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตของตนเองได้ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการจัดการศึกษาให้แก่เด็กไทยที่ผ่านมา การจัดการศึกษาในรูปแบบเน้นการท่องหนังสือและเรียนเฉพาะในห้องเรียน หลักสูตรที่ใช้มีเนื้อหาวิชาแกนกลางที่ถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง เช่นเดียวกันทั้งหมด ไม่ว่าโรงเรียนจะอยู่ในท้องถิ่นใด มีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างไร แต่ผู้เรียนที่อยู่ในทุกภูมิภาคก็ต้องเรียนหลักสูตรเดียวกัน จึงส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ที่เชื่อมโยงกับท้องถิ่นของตนเองที่ตนเองอาศัยอยู่ เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับสังคมและชุมชนที่อยู่ วิรุณช ปิณฑวัฒน์ (2543: 6-23) และบรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544: 6) ได้กล่าวว่า “ความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงในสังคมเป็นผลให้หลักสูตรทางการศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงตาม เพื่อเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเชื่อว่าเนื้อหาหลักสูตรต่าง ๆ ที่ทางการศึกษาจัดเตรียมไว้ในช่วงเวลาหนึ่ง ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนนำไปใช้ในสถานการณ์หรือในอนาคตข้างหน้าได้ ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ พระเทพเวที (2521: 17) ว่า “แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมไทยและท้องถิ่น จึงต้องให้การเรียนการสอนเป็นเครื่องช่วยให้องค์ประกอบทุกส่วนของชุมชนพัฒนาไปอย่างประสานกลมกลืน โดยพิจารณาว่ามืองค์ประกอบอะไรร่วมอยู่ด้วย การเรียนการสอนจะช่วยพัฒนาองค์ประกอบนั้นอย่างไร โดยประสานกลมกลืนการศึกษาต่อกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและให้สถาบันที่เป็นองค์ประกอบของชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ส่วน วิรุณช ปิณฑวัฒน์ (2543:16-23) ยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) อ้างถึงเหตุที่ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ยังไม่สามารถจัดหลักสูตรท้องถิ่น ไว้ในเอกสารเผยแพร่แนวคิดปฏิรูปการเรียนรู้ “เชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ท้องถิ่น” ว่า เนื่องจากครูยังไม่มีความรู้เรื่องท้องถิ่นพอ และเกรงว่าการจัดการเรียนรู้เรื่องท้องถิ่นจะไม่เชื่อมโยงสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางที่มีอยู่ จึงไม่สนใจจัดการเรียนการสอนโดยกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

จากสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาของประเทศไทยดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับแก้ไขปรับปรุง พุทธศักราช 2545 จึงได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการศึกษาสู่ท้องถิ่น โดยให้โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรได้เอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของตน และเกิดความรักในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ดังในความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ

ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในการจัดกระบวนการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา กำหนดไว้ ดังที่ระบุไว้ในหมวด 1 มาตรา 7 ที่ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้กระบวนการเรียนรู้นำมาบูรณาการให้แก่ผู้เรียนจะต้องมีความเหมาะสมตามวัยในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตนเองและสังคม ชุมชน ดังที่ระบุไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 คือ การจัดกระบวนการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยรัฐได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและยังมีโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังที่กำหนดไว้ในหมวด 4 มาตรา 29 ที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันทางศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องราวของท้องถิ่น ต้องดำเนินการในทุกระดับ โดยเริ่มจากระดับปฐมวัย ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้ชีวิตของตนเองในท้องถิ่น โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดด้านภูมิปัญญา มีประสบการณ์ตรงได้เห็นได้สัมผัส ได้ปฏิบัติจริงจากสภาพชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นจากสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยการนำขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยใน

ท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการ ประยุกต์ใช้ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมอย่างยิ่ง

สภาพการจัดหลักสูตรปฐมวัยของอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โรงเรียนส่วนใหญ่ยึดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเอาความรู้ในท้องถิ่นเข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมให้เด็ก และไม่ได้นำบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามาร่วมเผยแพร่ความรู้และร่วมในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย ทำให้เนื้อหาสาระที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกละเลย และไม่ได้ได้รับความสนใจและไม่มีการสืบทอดเท่าที่ควร รวมทั้งการอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป เพราะประชากรในท้องถิ่นส่วนใหญ่เมื่อเข้าสู่วัยทำงานก็จะออกไปหางานทำหรือประกอบอาชีพในเมืองใหญ่ ดังนั้นการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นควรปลูกฝัง และจัดการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีตั้งแต่ในระดับปฐมวัยศึกษา

ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนในระดับปฐมวัยศึกษา ได้มีความรู้ความเข้าใจและได้เรียนรู้เนื้อหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของตน เกิดความรักในท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ และเพื่อให้บุคลากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก และสถานศึกษาในจังหวัดตากสามารถจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 ผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นในจังหวัดตากขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะต้องใช้กระบวนการทางการศึกษาในการอบรมสั่งสอนเพื่อ ปลูกฝังให้เยาวชนคนในท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของสาระ ความรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่สืบทอดกันมา ตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และการสร้างจิตสำนึก ร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์ ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก สำหรับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของท้องถิ่น และตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญและประโยชน์ของอาชีพในท้องถิ่น ตลอดจนเกิดจิตสำนึกและปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง จนเกิดความรู้สึกรักภาคภูมิใจ ห่วงแหนและผูกพันกับท้องถิ่นของตนตลอดไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
- 2.2 เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

3. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากร

ประชากร คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 จำนวน 126 โรงเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 ปี โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ๋นน้อย ตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตาก เพื่อจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยใน ตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก โดยปรับจากหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้สอดคล้องตามสภาพและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นในจังหวัดตาก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น และนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

4.2 หลักสูตรแกนกลาง หมายถึง หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น มีมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กระดับปฐมวัยศึกษาทั่วประเทศ ให้เป็นทิศทางเดียวกัน

4.3 สารสะท้อนจังหวัดตาก หมายถึง ข้อมูลด้านต่าง ๆ ในจังหวัดตาก ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุของจังหวัดตาก นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา

4.4 แผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สารสะท้อนจังหวัดตาก หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ได้อย่างเหมาะสมกับวัย และเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน เพื่อพัฒนาให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสารสะท้อนจังหวัดตาก

4.5 คุณภาพของหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นแล้วมีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในชุมชนและองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน และสามารถพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย อีกทั้งส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในจังหวัดตาก ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สารสะท้อนจังหวัดตาก

5.2 ครูผู้สอนระดับอื่น ๆ สามารถนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรที่ใช้สาระในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในระดับนโยบาย ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สารสะท้อนจังหวัดตาก และแผนการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยโดยองค์รวม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า จึงได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.4 กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.5 หลักสูตรแกนกลาง
 - 1.6 หลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 2.1 ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย
 - 2.2 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย (5 ปี)
 - 2.3 แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (5 ปี)
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546
 - 3.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
 - 3.2 หลักการและจุดหมายของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา
 - 3.3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 5 ปี
4. ความสำคัญของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 4.1 แนวคิดของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 4.2 หลักการของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นตาก
 - 5.1 ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น
 - 5.2 แนวทางการนำสาระท้องถิ่น มาจัดหลักสูตรปฐมวัยศึกษา
6. ข้อมูลจังหวัดตาก

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตรมีตั้งแต่การให้ความหมายที่กว้างจนเหมือนจะครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างภายในโรงเรียน ไปจนถึงการให้ความหมายของหลักสูตรที่แคบเฉพาะด้าน ได้มีนักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ เช่น

กรมวิชาการ (2542) หลักสูตร หมายถึง เอกสารแนวทางการจัดการศึกษาแต่ละระดับซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชา ขอบข่ายเนื้อหา โครงสร้าง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและรวมถึงมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี สามารถนำไปใช้พัฒนาชีวิตที่ดีได้

กาญจนา कुमारักษ์ (2543) ได้กล่าวถึงหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ โครงการหรือแผน หรือข้อกำหนด อันประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความรู้ความสามารถและประสบการณ์

แรมสมร อยู่สถาพร (2538) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ชุดการเรียนรู้ และประสบการณ์สำหรับเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา โดยครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่นำมาจากความรู้ที่สะสมกันมาและนำมารวมกันเป็นเนื้อหาวิชา เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. ทักษะที่สำคัญ เพื่อใช้แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะทางภาษาซึ่งส่วนมาก ได้แก่ การอ่าน การเขียน การพูด รวมทั้งทักษะการติดต่อระหว่างชาติ และภาษาท่าทาง

3. กระบวนการประเมินและการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละบุคคลในสังคม

4. กระบวนการทางสมองหรือความสามารถในการแก้ปัญหา ที่ทำให้เด็กสามารถมองเห็นปัญหา สามารถเปรียบเทียบและหาคำตอบได้อย่างมีเหตุผล

5. ประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพ เช่น ศิลปะ ดนตรี และการเดินรำ ซึ่งเป็นมรดกที่

สำคัญของแต่ละชาติ ทำให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า “ถึงแม้หลักสูตรจะมีความแตกต่างกันไปก็ตาม นักปราชญ์ทางหลักสูตรก็ได้ยอมรับค่านิยมของหลักสูตร” ซึ่งกล่าวในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างในลักษณะของรายวิชาซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างคิดแล้ว
2. หลักสูตร ประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียนซึ่งได้วางแผนไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ
3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น สำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน
4. หลักสูตร ประกอบด้วย ประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียนซึ่งเขาได้ทำ ได้รับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะแนวของทางโรงเรียน

เอกวิทย์ วัฒนาง (2536) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลาย ที่จัดให้ผู้เรียน ได้เรียนเนื้อหาวิชา เจตคติ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ เมื่อประมวลกันเข้าแล้ว ก็เป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าในการรับรู้ของผู้เรียนถือเป็นหลักสูตรทั้งสิ้น

พทิน แดงจวง (2543) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ความหมายในวงแคบ นักวิชาการมองความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึงเนื้อหาวิชา และวิชาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในแต่ละชั้นว่า ต้องเรียนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด
2. ความหมายในวงกว้าง นักวิชาการมองความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนหรือผู้สอนจัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ เกิดความคิด มีทักษะ เกิดพัฒนาการทุกด้าน และมีเจตคติที่ดี อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเมื่อจำแนกเป็นหมวดหมู่ สามารถจำแนกเป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 2.1 หลักสูตร หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น (Everything that happens)
 - 2.2 หลักสูตร หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดให้ (Everything that is offered)
 - 2.3 หลักสูตร หมายถึง แผนการสอนและวิธีสอน (The planned what and how)
 - 2.4 หลักสูตร หมายถึง แผนการสอน (The planned what)

แพรท (Pratt, 1994 อ้างอิงใน กฤษณีย์ อุทุมพร, 2541 : 34) สรุปว่า หลักสูตร หมายถึง แผนสำหรับกระบวนการสอนการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ชำรง บัวศรี (2542 : 7) ได้

อธิบายความหมายของหลักสูตรว่าเป็นแผนหรือแนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามที่จุดหมายได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรที่มีผู้กล่าวถึงและใช้กันมากมี 5 ประการดังนี้ คือ

หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน

หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ

หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน

หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียนหรือสถานศึกษา

หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

โบ แชมป์ (Beauchamp, 1984) ได้กล่าวถึงขอบเขตความหมายของหลักสูตรว่า อยู่ใน 3 สถานะคือ

1. หลักสูตรในบางเอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ มักจะเป็นแผนงานเพื่อให้บรรลุ ถึงผลผลิตบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ และแผนงานนี้ประกอบด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งรวมถึง จุดหมาย กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมทั้งกำหนดเวลา หลักสูตรในลักษณะนี้มีหลายระดับ เช่น หลักสูตรระดับโรงเรียน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เป็นต้น

2. หลักสูตรในฐานะระบบหลักสูตร ซึ่งเป็นขอบเขตการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกอบด้วย การจัดการด้านบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตร ดังนั้นผลผลิตของระบบหลักสูตร ก็คือตัวหลักสูตร

3. หลักสูตรในฐานะศาสตร์แขนงหนึ่งทางการศึกษา เป็นความหมายที่ใช้ใส่สถาบันการศึกษาระดับสูง ในความหมายของศาสตร์ทางด้านหลักสูตร

จากความหมายของหลักสูตรที่กล่าวมาสรุปได้ว่าหลักสูตร หมายถึงมวลประสบการณ์ที่เขียนขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับ โดยคาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรระดับนั้น ๆ กำหนด

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1.2.1 ความสำคัญของหลักสูตรต่อการศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณธรรม ความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ช่วยทำให้คนมีการพัฒนาชีวิตไปในทางที่

ดีขึ้น เพื่อนำความเจริญและคุณประโยชน์สู่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของรัฐ โดยตรง และจะต้องจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ อย่างดีที่สุด อย่างไรก็ตามในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนและประชากรของประเทศนั้นจะต้องมีแนวทางในการจัดการศึกษาที่ให้เยาวชนในแต่ละวัยและแต่ละระดับการศึกษา ได้รับการศึกษาที่ค้ำเติมกันและบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงต้องมีหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางและเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาสำหรับควบคุมการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษา การที่จะทราบว่าการศึกษาในระดับต่าง ๆ จะดีหรือไม่ดี สามารถศึกษาได้จากหลักสูตรการศึกษาในระดับนั้น ๆ ของประเทศ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพคนในประเทศนั้นย่อมมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

1.2.2 ความสำคัญของหลักสูตรต่อการสอน หลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกสาขาวิชา หลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ตามต้องการ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของแปลนบ้านที่ใช้ในการสร้างบ้าน ส่วนการสอนเป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาวิชา ซึ่งจะให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายหรือจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรระบุไว้ ครูผู้สอนต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยในการสอน โดยศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ แล้วนำไปแปลงเป็นภาคปฏิบัติหรือการสอน เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้

จากความสำคัญของหลักสูตรที่นักวิชาการได้กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านการศึกษา เมื่อมนุษย์ได้รับการศึกษาแล้วจะสามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตตามประสบการณ์ที่ได้รับ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างเข้มแข็ง นำความรู้ความสามารถของตนเองพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า นอกจากนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามสิ่งที่คาดหวัง

1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่ามีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้หลักสูตรมีคุณค่าสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ มีผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตรและนักการศึกษาได้เสนอองค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

รุจิร ภูธาระ (2545) ได้ให้ความหมาย ขององค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการพัฒนา

หลักสูตรไปด้วย

กุหลาบ นาคำและคณะ. (2547:10) กล่าวว่า หลักสูตรหรือสิ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. เนื้อหา หรือปัญหาที่จะเรียนรู้
4. กิจกรรม วิธีการเรียนหรือการสอน
5. สื่อ วัสดุ และเอกสารประกอบหลักสูตร
6. วิธีการวัดผล และประเมินผล

สงัด อุทรานันท์ (2537) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีควรมีองค์ประกอบ 2 ส่วนด้วยกันคือ

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตรได้แก่ จุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระ ประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผล

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบอื่น ๆ ที่น่าจะบรรจุไว้ในหลักสูตรได้แก่ เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การเสนอแนะการใช้สื่อการเรียนการสอน

ในขณะที่ ชำรง บัวศรี (2542:8 - 9) ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร
4. จุดประสงค์ของวิชา
5. เนื้อหา
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
8. การประเมินผล
9. วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

ไทเลอร์ (Tyler, 1949:1) ได้ให้แนวคิด ในการวางแผนโครงสร้างของหลักสูตร โดยยึดแนวทางและเป้าหมาย (Means-Ends Approach) ซึ่งได้ตั้งคำถาม 4 ประการ ที่เป็นหลักการ และเหตุผลสำหรับการสร้างหลักสูตรที่เรียกว่า “เหตุผลของไทเลอร์” (Tyler's rationale)

สามารถกำหนดเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรได้ 4 ประการ คือ

1. จุดประสงค์ (Objectives) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. เนื้อหาวิชา (Content) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุ
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organising Learning Experiences) เพื่อให้

การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผล (Evaluation) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- ฮิลดา ทาบา(Hilda Taba 1962) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีการประเมินผล

ส่วน โบแชมพ์ (Beauchamp, 1981 : 144 - 116) กล่าวว่าหลักสูตรที่เป็นเอกสาร หลักสูตรนั้นมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ขอบข่ายเนื้อหาวิชาที่จะสอน
2. การกำหนดเป้าหมายและ /หรือจุดประสงค์เฉพาะ
3. การวางแผนการใช้หลักสูตร
4. การพิจารณาตัดสิน หรือการประเมินผล

ส่วน สจัด อุทรานันท์ (2532 : 244) ได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 7 องค์ประกอบดังนี้

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. เนื้อหา/สาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาในชุมชน
6. การประเมินผล
7. การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

จากความหมายขององค์ประกอบของหลักสูตรที่นักวิชาการหลาย ๆ คน ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร คือ ส่วนที่สำคัญที่นำมาประกอบเข้าด้วยกันเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) หลักการ
- 2) จุดมุ่งหมาย

- 3) คุณลักษณะตามวัย
- 4) โครงสร้าง (อายุของผู้เรียน ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์
สาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ)
- 5) การจัดประสบการณ์
- 6) การประเมินพัฒนาการ

1.4 กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอรูปแบบดังนี้

ณัฏเทพ พิทักษานูรัตน์ (2542:55) ได้ให้แนวทางหรือกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การเลือก การจัดเนื้อหาวิชาและเทคนิคการฝึกอบรม
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การปรับปรุงหลักสูตร
5. การประเมินผล

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539:19) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. วินิจฉัยความต้องการ ตรวจสอบสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน
2. กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนหลังจากที่ได้วินิจฉัยความต้องการแล้ว
3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ จุดประสงค์ที่กำหนดแล้วจะช่วยให้เลือกเนื้อหาสาระเนื้อหาสาระที่เลือกนี้ นอกจากจะต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ วัย และความสามารถของผู้เรียนแล้ว เนื้อหาสาระยังต้องมีความน่าเชื่อถือได้และสำคัญต่อการเรียนรู้ด้วย
4. จัดเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่เลือกได้ยังต้องจัดโดยคำนึงถึงความต่อเนื่องและความยากง่ายของเนื้อหา วัสดุภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ของหลักสูตร
6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัด โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง
7. กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไร

เพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยเริ่มจากการสำรวจความต้องการ กำหนดวัตถุประสงค์ เลือกรเนื้อหา เขียนแผนการจัดประสบการณ์ วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.5 หลักสูตรแกนกลาง

หลักสูตรแกนกลาง เป็นหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น มีมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน แบ่งได้ดังนี้

1.5.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.5.2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 9)

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นเพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่จะต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ 2546)

1.6 หลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น

1.6.1 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น

หลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น เป็นแผนงานหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ ที่ก่อให้เกิด

การเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2545 : 1)

ทั้งนี้ สำหรับหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในส่วนของการจัดการเรียนรู้ จะจัดในรูปของกิจกรรมประจำวันมาบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยให้เด็กได้เรียนรู้ในสาระที่ควรรู้ ผ่านประสบการณ์สำคัญ

1.6.2 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรขึ้นใช้เอง เพราะสถานศึกษามีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างดี จึงสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและของชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง รวมทั้งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักชุมชนของตนเอง เกิดความรักและความผูกพันกับชุมชน

ประโยชน์อีกประการหนึ่งที่ได้เห็นได้เด่นชัด จากการศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้เอง ก็คือ สามารถสนองความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เด็กจะได้เรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัว และสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่ทุกวัน ได้รับประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวกับชีวิตจริงของนักเรียนและชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ว่า หลักสูตรจะต้องมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความจำเป็น หรือความต้องการของสถานศึกษานั้น ๆ หลักสูตรแต่ละระดับควรมีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาติ เพื่อกำหนดว่าจะพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางใด (ทวีพร ณ นคร. 2542 : 36)

1.6.3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ สถานศึกษาสามารถออกแบบหลักสูตรของตนได้อย่างอิสระ โดยยึดนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีความถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น และมีความเป็นไปได้ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

ภารกิจที่สำคัญก่อนที่สถานศึกษาจะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เช่น การสร้างความตระหนักให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และยอมรับการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร จนถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ให้มีข้อมูลใช้ในการจัดการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สถานศึกษาต้องจัดเตรียมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 43)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ให้แนวทางการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีขั้นตอน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 43 – 44)

1. จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างของบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก

2. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและเอกสารหลักสูตรอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ ทั้งนี้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2.3 การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และ

การประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบ หลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

2. การจัดการศึกษาปฐมวัย

2.1 ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย (5 ปี)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาได้ดี และมีความสุข สมร ทองดี (2537: 11 – 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาดังนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
2. ความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา
4. ความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 5) ได้สรุปความสำคัญการศึกษาปฐมวัย ไว้ว่า

เป็นการศึกษาพื้นฐานสำหรับชีวิตในอนาคตที่ต้องอาศัยนโยบายการให้การสนับสนุนจากทุกฝ่าย บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษา และวิธีการดำเนินงาน รวมทั้งการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาเด็กที่ถูกต้องโดยถือว่าความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและเด็กไทยทุกคน

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชากรและการพัฒนาประเทศ ดังนั้นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายช่วยกันพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของชีวิต

2.2 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการ คือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ที่จะต้องพัฒนาไปตามลำดับขั้นของการพัฒนาในแต่ละวัย มนุษย์จะมีขั้นตอนการพัฒนาตั้งแต่การปฏิสนธิเรื่อยไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา พัฒนาการของเด็กปฐมวัยจะแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล และความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5 ปี - 5 ปี 11 เดือน 29 วัน มีดังนี้

2.2.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย

เด็กปฐมวัยจะมีการเปลี่ยนแปลงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ความสามารถในการพัฒนาของกล้ามเนื้อใหญ่ที่ใช้เคลื่อนไหว ทรงตัว ยืน วิ่ง รวมทั้งความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัส

จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2537: 32 – 39) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็กส่วนบุคคลเป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็กแต่ละคน ตามวัยและวุฒิภาวะ ซึ่งแบ่งประเภท ดังนี้

1.1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะโครงสร้างและส่วนประกอบของร่างกายทางสรีรวิทยา ตามแบบแผนของพัฒนาการในแต่ละวัย แบ่งเป็น

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของร่างกาย

1.1.3 การเปลี่ยนแปลงขนาดของร่างกาย

1.2 การเปลี่ยนแปลงความสามารถของร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพการทำงาน ตามหน้าที่ของร่างกายในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น

1.2.1 ความสามารถในการรับรู้ทางประสาทสัมผัส

1.2.2 ความสามารถในการเคลื่อนไหว

2.2.2 พัฒนาการทางด้านอารมณ์

พฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยจะแสดงความรู้สึกที่เกิดจากการกระตุ้นไม่ว่าจะเป็นสิ่งเร้าภายในและสิ่งเร้าภายนอก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 159) ได้กล่าวถึงอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่แสดงออกโดยทั่วไปจะแยกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. อารมณ์บวกหรืออารมณ์ในทางที่ดีถ้าเกิดขึ้นในร่างกายก็จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เช่น พอใจ ตีใจ หรือประทับใจ

2. อารมณ์ลบหรืออารมณ์ในทางไม่ดี ถ้าเกิดขึ้นในร่างกาย ก็จะไม่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ต้องมีการปรับตัว เพื่อให้เปลี่ยนแปลงเป็นอารมณ์ในทางที่ดีก่อน เช่น โกรธ เสียใจ หรืออิจฉาริษยา เป็นต้น

พฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย พบกันมากในลักษณะดังนี้
อารมณ์โกรธ

เด็กจะแสดงอาการโกรธเนื่องจากเกิดการขัดแย้งเกี่ยวกับการเล่น การต้องการสิ่งของเด็กจะร้องไห้กระแทกเท้า แผลเสียด เตะ ข่วน ทบตีตัวเองหรือผู้ที่อยู่ใกล้ๆ การแสดงอารมณ์โกรธจะลดลงเมื่อเด็กอายุ 3-4 ขวบ

อารมณ์กลัว

เด็กจะเกิดความกลัว มาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่วางเงื่อนไขให้เด็กเกิดความกลัว เช่น การขู่เด็ก การเล่านิทานหรือพูดจาหลอกล่อเด็ก เสียงฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ความมืด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เด็กจะเรียนรู้และแสดงอารมณ์กลัวออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

อารมณ์รัก

เด็กจะแสดงความรักพ่อแม่ หรือผู้ใกล้ชิดแล้ว เด็กยังมีอารมณ์รักสัตว์เลี้ยง ของเล่น สิ่งของต่าง ๆ การเข้ากลุ่มกับเพื่อน เด็กต้องการความรักจากผู้อื่น และเด็กก็แสดงความรักผู้อื่นด้วย

อารมณ์ร่าเริง

เด็กที่ร่าเริงแจ่มใส จะแสดงถึงการมีสุขภาพจิตดี ซึ่งสัมพันธ์กับสุขภาพและร่างกาย เด็กจะแสดงอาการชอบใจ ร่าเริง ที่คิดว่าตนเองเหนือกว่าคนอื่น เช่น การหลอกล่อ ยั่วยุ เล่นตลก ดูการ์ตูน ดูภาพยนตร์ หรือการแสดงท่าทางตลก

2.2.3 พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย จะพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ เด็กจะเรียนรู้ไปสู่การพึ่งพาตนเอง ชอบความอิสระต้องการคำยกย่อง ชมเชย และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมต่อไป

คาร์ณี ดิชยเดช (2531: 8) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ว่า เป็นการพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับ ปฏิบัติตนได้ตามบทบาทที่สังคมกำหนด และมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีส่วนร่วมและพอใจกับสังคมนั้น ๆ

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2537: 53-56) ได้กล่าวถึง พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในตัวเด็กแต่ละคน ตามวัยและวุฒิภาวะ แบ่งเป็น

1.1 การรู้จักตนเอง

1.2 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2. ความแตกต่างทางสังคมระหว่างบุคคล เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของเด็กปฐมวัยแต่ละคนที่มีอัตราไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากอิทธิพลของปัจจัย ต่อไปนี้

2.1 ลักษณะทางเพศ

2.2 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

2.4 การอบรมขัดเกลาทางสังคม

2.2.4 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยจะมีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตามแบบแผนของขั้นพัฒนาการทางสมองเมื่อเด็กอายุมากขึ้น เด็กจะมีพัฒนาการทางร่างกายและสมองสมบูรณ์มากขึ้น

จิตตินันท์ เศษะคุปต์ (2537: 61 – 70) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นไปตามความแตกต่างส่วนบุคคลและความแตกต่างระหว่างบุคคลในแต่ละช่วงอายุของเด็ก ดังนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญาที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็กแต่ละคนตามวัย แบ่งเป็น

1.1 การเจริญเติบโตของสมอง

1.2 ความสามารถทางการรู้คิด

1.3 ทักษะทางภาษา

1.4 ความคิดสร้างสรรค์

1.5 พฤติกรรม

2. ความแตกต่างทางสติปัญญาระหว่างบุคคล เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยแต่ละคน ที่มีอัตราการพัฒนาไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยต่อไปนี้

2.1 ระดับสติปัญญา

2.2 ลักษณะทางเพศ

2.3 ภาวะโภชนาการ

2.4 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

2.5 สถานภาพของครอบครัว

ส่วน พัชรี ผลโยธิน. 2537: 11 - 35) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรต้องยึดหลักพัฒนาการเด็กทุกด้าน พัฒนาการแต่ละด้านจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกัน ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยนั้น พิจารณาได้จากสุขภาพอนามัยและการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม และพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว ในช่วงปฐมวัย นอกจากเด็กจะได้รับการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยแล้ว เด็กควรมีอิสระที่จะเลือกกิจกรรมและมีประสบการณ์ทางการเคลื่อนไหวที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กต่อไป การเคลื่อนไหวพื้นฐานในช่วงเด็กปฐมวัย เป็นเวลาที่เด็กมีโอกาสดูแลและทดลองความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายของตน การเคลื่อนที่ เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด หรือการใช้มือหยิบจับสิ่งของหรือการบังคับกล้ามเนื้อ ขณะที่ร่างกายเคลื่อนไหวอยู่กับที่หรือเคลื่อนที่ ล้วนเป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอย่างยิ่งในช่วงเวลานี้ และมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการส่งเสริมสุขภาพอนามัย

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม มีบทบาทสำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กและมีผลต่อพัฒนาการด้านร่างกายและสติปัญญา เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เอาแต่ใจ ชอบปฏิบัติ รู้จักมีความกังวล อาจเนื่องจากเหตุการณ์หรือการกระทำของผู้อื่นที่เด็กคุ้นเคยสนิทสนมและเด็กจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม บางพฤติกรรมก็คล้ายกับผู้ใหญ่ อารมณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างความต้องการของเด็กกับการดูแลของผู้ใหญ่ เด็กปฐมวัยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทำให้มีความจำกัดในการรับความรู้สึกของผู้อื่น การให้เด็กมีกิจกรรมการเล่น มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ผู้ใหญ่และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อน และโลกที่แวดล้อม เป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง มีความไว้วางใจผู้อื่น กล้าคิด และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างเชื่อมั่น และยังเป็นพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กจะเกี่ยวข้องกับความสามารถเปลี่ยนแปลง ความสามารถทางการรู้คิด ทักษะทางภาษา ความคิดสร้างสรรค์ และการเล่น ในด้านภาษาต้องอาศัยการรับรู้และใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ภาษาจะเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งผู้ใหญ่ส่งเสริมได้โดยการให้เด็กมีโอกาสนำเสนอ เพราะการเล่นเด็กได้สำรวจ พูดยุข แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนกับเพื่อน เกิดการเรียนรู้และทักษะทางภาษา

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กทุกคนมีความพร้อมทั้ง 4 ด้านตามศักยภาพของตนเองอย่างเหมาะสมกับวัย

2.3 แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (5 ปี)

วัฒนา ปุณฺณฤทธิ (2548: 5-17) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลายวิธี เช่น

1. การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองนั้น ครูจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเลือกที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีการและความถนัดของตัวเองในการแสวงหาข้อมูลด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ และนำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกเป็นผลการเรียนรู้ ด้วยวิธีการนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในสิ่งต่าง ๆ มีการพัฒนาทักษะวิธีการหาความรู้ ตลอดจนได้พัฒนาเจตคติที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

2. การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามกระบวนการนั้น ครูจะเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการวางแผนในการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ โดยเริ่มจากการกำหนดปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการคำตอบ วางแผนการหาข้อมูล นำข้อมูลมากำหนดสมมติฐาน ทำการทดลองเพื่อตรวจสอบ สมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และอภิปรายผล สรุปประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับ

3. การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากแหล่งความรู้รอบตัว ครูเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับชีวิตและสภาพในชุมชน

พัชรี ผลโยธิน (2548: 4-10) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวพุทธ คือการจัดการศึกษาที่รู้ความจริงของธรรมชาติแล้วพัฒนาคนบนฐานของธรรมชาติ คือการพัฒนาพฤติกรรม จิตใจ ปัญญา ไปสู่ความดีงาม ซึ่งถือเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามแนวพุทธ เป็นการนำหลักธรรมทางพุทธปรัชญามาปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวัน

2. การจัดประสบการณ์ตามวิถีชีวิตไทย เป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียบง่าย สัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตของเด็ก และบนจุดยืนของการศึกษาเพื่อชีวิตที่พอเพียง

3. การจัดประสบการณ์แบบวอลดอร์ฟสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดประสบการณ์ที่ยึดหลักการเรียนรู้ในรูปของการเล่นอิสระตามธรรมชาติ เป็นไปตามจังหวะที่สม่ำเสมอ มีโอกาสทำซ้ำ ๆ และให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนชีวิต โดยครูเป็น

แบบอย่างที่สำคัญในการพูดและการกระทำต่าง ๆ

4. การจัดประสบการณ์แบบโครงการ ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้โดยการสืบค้น ข้อมูลอย่างลึกในหัวข้อที่เด็กสนใจ ควรค่าแก่การเรียนรู้ ประกอบด้วยกระบวนการ 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ และระยะสรุปโครงการ แต่ละระยะมีการอภิปราย การทำงานภาคสนามการนำเสนอประสบการณ์ การสืบค้น และการจัดแสดง

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 6-14) ได้กล่าวถึงการดำเนินการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยว่าประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ คือ การวางแผนการจัด ประสบการณ์แบบบูรณาการ และการจัดหน่วยการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ

อารมณ สุวรรณपाल (2548: 7-13) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมสุขอนามัย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้าน โภชนาการ สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัยเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ การรับประทาน อาหารที่ถูกหลักโภชนาการ มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ร่างกายจะทำให้เด็ก ได้เจริญเติบโตได้เต็มตามศักยภาพและส่งผลต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย

2. การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการรับรู้ – การเคลื่อนไหว ประสาทการรับรู้ การเคลื่อนไหว เป็นกระบวนการทำงานของกล้ามเนื้อหรือประสาทที่รับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และ ตอบสนองด้วยการเคลื่อนไหว การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสาทการเคลื่อนไหวทางการรับรู้ เป็นพื้นฐานการสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญา ร่างกายกับอารมณ์จิตใจ

3. การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ร่างกาย ของเด็กประกอบด้วยกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก การส่งเสริมและพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และ เล็กต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและการจัดกิจกรรมที่让孩子ได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อ เล็ก กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การเล่นกลางแจ้ง การเล่นในร่ม การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่นเกม ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กแข็งแรงและใช้กล้ามเนื้อได้อย่างประสานสัมพันธ์

อารมณ สุวรรณपाल (2548: 8-14) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริม การคิดของเด็กปฐมวัย ว่า กิจกรรมส่งเสริมการคิดของเด็กมีกิจกรรมประจำวันที่เป็นหลัก 6 กิจกรรม กิจกรรมส่งเสริมการคิด การบริหารสมอง กิจกรรมวิทยาศาสตร์ และกิจกรรมฝึกทักษะ การคิด ซึ่งครูสามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการคิด แต่ละกิจกรรมควรควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำ กิจกรรมโดยอิสระ และจัดบรรยากาศให้อบอุ่น และมีความสุข

อารี พันธุ์ณี (2548: 9-15) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก ปฐมวัยด้านความคิดสร้างสรรค์ว่า ต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญคือ ให้เด็กมีความรู้สึกลปลอดภัยทาง

จิต และมีความอิสระทางจิต โดยจัดประสบการณ์ได้หลายวิธี เช่น การระดมพลังสมอง ความกล้าที่จะริเริ่ม การสร้างความคิดใหม่ การคิดอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งให้เด็กฝึกปฏิบัติการคิด เพื่อให้เกิดเป็นทักษะ

นฤมล เนียมหอม (2548: 10-16) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา ว่าเป็นการจัดประสบการณ์มุ่งให้เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยความสนใจ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษา โดยครูปฐมวัยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการทักษะทางภาษาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

พัชรี ผลโยธิน (2548: 11-14) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กด้านอารมณ์จิตใจและสังคมว่า ควรเป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน โดยบูรณาการไว้ในกิจวัตรประจำวันหรือกิจกรรมประจำวันของเด็ก

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2548: 12-12) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ด้านอนุรักษสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ว่าเป็นการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษสิ่งแวดล้อม โดยสามารถจัดเป็นโครงการอนุรักษสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็ก สุวิมล อุดมพิริยศักดิ์ (2548: 13-12) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษว่า ต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาทักษะให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเริ่มกระตุ้นตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบว่าเด็กมีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เด็กพัฒนาไปตามขั้นตอนได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ หรือใกล้เคียงกับเด็กปกติมากที่สุด

จากแนวการจัดประสบการณ์ที่นักวิชาการ ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ต้องจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และด้านภาษา ให้เด็กได้รับอย่างเต็มศักยภาพและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3.1 การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

1) ความหมายของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายคำว่า บูรณาการ หมายถึง การนำหน่วยที่แยกๆ กันมารวมเป็นหนึ่งอันเดียวกัน และพระเทพเวที (2531) อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547: 10) ได้กล่าวว่า บูรณาการ คือ การทำให้หน่วยย่อยสัมพันธ์กัน เข้ามาร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียว ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543: 62) กล่าวว่า การบูรณาการ คือ การเชื่อมสานข้อความรู้ หรือมวลประสบการณ์เข้าด้วยกันในหลักสูตรหรือการเรียนการสอน ซึ่งไม่เพียงแต่

เสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการพัฒนาความคิดร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ไทเลอร์ (Tyler 2001 อ้างถึงใน สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ 2546: 15) และ ตุภาพร แพรวพณิต (2543:) ซึ่งให้ความหมายของคำว่า บูรณาการว่า หมายถึง การนำเอาศาสตร์ สาขาต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งรวมทั้ง วิธีสอน เนื้อหา และทักษะ มาผสมผสานสัมพันธ์กัน หลอมรวมเข้าด้วยกัน ทั้งในด้านเนื้อหา และการจัดกิจกรรม โดยหลักของการบูรณาการจะคำนึงถึงความสมบูรณ์ ความเต็ม ความพอดี ความสมดุล ได้สัดส่วนพอเหมาะ การสนองวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดผลในทางสร้างสรรค์ และความ เป็นเอกภาพของเนื้อหา

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 6-8) ได้สรุปความหมายของการจัด ประสบการณ์แบบบูรณาการทั้งในระดับปฐมวัยและระดับอื่น ๆ ว่า หมายถึง การจัดประสบการณ์ ที่นำความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะและประสบการณ์สำคัญทั้งหมด ที่ผู้เรียนจะได้รับในสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย ศึกษา ซึ่งเน้นการพัฒนาโดยองค์รวม จึงเป็นการจัดประสบการณ์ที่นิยมกันมากแบบหนึ่ง

2) ความสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 6-8) ได้สรุปถึงความสำคัญของการจัด ประสบการณ์แบบบูรณาการที่มีต่อการศึกษาระดับปฐมวัย ไว้ว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณา การเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ วิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากที่สุด สามารถทำให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้และมีความเข้าใจ ทั้ง สามารถมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และยังกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยมี ความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทำให้เด็กปฐมวัยได้ ประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และมีทักษะในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการ ลงมือกระทำ ดังนั้นการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการจึงมีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

3) จุดมุ่งหมายของการประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัด ประสบการณ์แบบบูรณาการไว้ ดังนี้

(1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่า การเรียนรู้ทุกสิ่งมีความสัมพันธ์ ซึ่งกันและกัน

(2) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

- (3) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการเรียนรู้โดยตรงอย่างมีจุดมุ่งหมาย
- (4) เพื่อตอบสนองความสนใจของผู้เรียนทุกคน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

ตามเอกัตภาพ

- (5) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดที่เรียนได้อย่างลึกซึ้ง เป็น

ระบบ

- (6) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน
- (7) เพื่อช่วยพัฒนาค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม มาตรฐานการทำงาน

วินัยในตนเอง

- (8) ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการแสดงออกทางศิลปะ สำหรับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยมี

จุดมุ่งหมายดังนี้

- (1) เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้ง คุณธรรม จริยธรรมควบคู่กันไป
- (2) เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการตั้งสมประสบการณ์มาจากการเลี้ยงดู
- (3) เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์สำคัญ

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 9-10) ได้กล่าวสรุปถึงจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการในระดับปฐมวัย ไว้คือ มุ่งส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ และทักษะต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เด็กปฐมวัยทุกคนจึงมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน โดยคำนึงถึงความพร้อม ความสนใจ ความสามารถ พัฒนาการ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) หลักการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 11-16) ได้สรุปถึงหลักการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ หลักการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นเอกภาพ โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย และความสอดคล้องของกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงที่หลากหลายในเชิงบูรณาการ นอกจากนี้การจัดระบบสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมาย ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเช่นกัน เช่น การจัดช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม การจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้

และความยืดหยุ่นในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับบริบทในสังคมไทย

5) ประเภทของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ

จำแลง เชื้อภักดี และคณะ (พปป.) และธีระชัย บูรณโชติ (2546) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ จำแนกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) การบูรณาการแบบสอดแทรก เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นเข้าไปในการเรียนการสอนของตน

(2) การบูรณาการแบบขนาน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีครูที่สอนต่างวิชากัน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาวางแผนการสอนร่วมกัน โดยครูที่สอนทั้ง 2 วิชาจะมุ่งสอนหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอดและปัญหาเดียวกัน

(3) การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนคล้ายกับการบูรณาการแบบขนาน คือ มีครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่สอนต่างวิชากันมาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกัน โดยครูแต่ละคนแยกกันสอนตามแผนการสอนของตน

(4) การบูรณาการแบบข้ามวิชา เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ กันมาร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือเพื่อกำหนดหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหาร่วมกัน โดยร่วมกันจัดทำแผนการสอนแล้วสอนเป็นคณะ

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 20-21) กล่าวว่า ประเภทของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่เหมาะสมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย มี 2 แบบ คือ การบูรณาการแบบสอดแทรก ซึ่งหมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นเข้าไปในการเรียนการสอนของตน และแบบที่ 2 คือ การบูรณาการแบบไข่มุม ซึ่งเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน และเป็นบูรณาการที่เหมาะสม เนื่องจากสามารถบูรณาการได้หลายสาระการเรียนรู้ มีความหลากหลายของวิธีการสอน เทคนิค ทักษะและสื่อการเรียนการสอน เนื้อหา มีความครอบคลุมหลักสูตร ทันสมัย สอดคล้องกับชีวิตจริง ธรรมชาติ และความสนใจของผู้เรียน

6) องค์ประกอบและขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 23-26) ได้สรุปถึงองค์ประกอบและขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์และมีความหมายในชีวิตประจำวันของเด็ก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อให้

เด็กสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม และการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

7) การดำเนินการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

วรนาท รักสกุลไทย (2548: 27-38) ได้กล่าวสรุปการดำเนินการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ไว้เป็นขั้นตอน คือ ครูปฐมวัย ควรแบ่งการดำเนินการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวางแผน และการจัดทำหน่วยการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ซึ่งการวางแผนที่ดีนั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ประกอบ เช่น วิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และความรู้ความเข้าใจในปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษาปฐมวัย ส่วนการจัดทำหน่วยการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดประสบการณ์และการตรวจสอบคุณภาพหน่วยการจัดประสบการณ์

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นต้องจัดให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพของตน โดยมุ่งพัฒนาเด็กเป็นองค์รวม และเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ และทักษะด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3. หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 3-5) ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยมีองค์ประกอบต่อไปนี้

3.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3)

3.2 หลักการและจุดหมายของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่

มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุล และเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 5)

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

3.3 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็ก 3-5 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยจัดเป็นหลักสูตรแกนกลาง มีรายละเอียด ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 31)

3.3.1 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ

สังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3.3.2 คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันเวลาที่ หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 5 ปี มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 32 - 35)

พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
- รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
- เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
- ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
- ไขกั๊กลิ้นเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ
- ยึดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

- แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้

- พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
- รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัด

หมวดหมู่สิ่งของได้

- บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
- พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- สนทนาโต้ตอบ/เล่นเป็นเรื่องราวได้
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลก

ใหม่

- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”
- เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
- นับปากเปล่าได้ถึง 20

3.3.3 ระยะเวลาเรียน

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 3 – 5 ปี การศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.3.4 สาระการเรียนรู้

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดขอบข่ายของสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสม

กับวัย เป็นต้น

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอน แบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของของบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญมีดังนี้

1) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

(1) การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่

- การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม

(2) การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน ทราย

เศษวัสดุ ฯลฯ

- การต่อของ บรรจุ เท และแยกชิ้นส่วน

(3) การรักษาสุขภาพ

- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย

(4) การรักษาความปลอดภัย

- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

2) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

(1) คนตรี

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงคนตรี
- การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ

ประเภทตี ฯลฯ

- การร้องเพลง

(2) **สุนทรียภาพ**

- การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว

เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

(3) **การเล่น**

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

(4) **คุณธรรม จริยธรรม**

- การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

3) **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การเรียนรู้ทางสังคม**

- (1) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- (2) การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- (3) การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
- (4) การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของ

ตนเอง และผู้อื่น

- (5) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - (6) การแก้ปัญหาในการเล่น
 - (7) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย
- 4) **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่**

(1) **การคิด**

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น
- การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือ

สถานที่จริง

- การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่าง ๆ

(2) **การใช้ภาษา**

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

- เกี่ยวกับตนเอง
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง - หรือเล่าเรื่องราว
 - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
 - การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
 - การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
- เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง
- การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

(3) การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

- การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
- การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
- การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ
- การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ
- การสมมติฐาน
- การทดลองสิ่งต่าง ๆ
- การสืบค้นข้อมูล
- การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

(4) จำนวน

- การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

(5) มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)

- การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก
- การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ
- การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

(6) เวลา

- การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญา
- การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ
- การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ
- การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 35 – 39)

1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาส รู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3) ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยหลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 39 – 40)

- 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่าง

ต่อเนื่อง

- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
 - 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
 - 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
 - 5) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
- แนวทางการจัดประสบการณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 40)
1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
 4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
 5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศอันอบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
 6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
 7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
 9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
 10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยใน

ชั้นเรียน

3.3.6 แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร หลักสูตรปฐมวัยศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

1.2 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

1.3 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 41-42)

2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

2.3 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาส

ตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอด ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ใช้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

กิจกรรมประจำวัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 56-66) ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้มีการจัดกิจกรรมประจำวันของระดับปฐมวัยศึกษา จำนวน 6 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่

ใช้ประกอบ ได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง ฯลฯ มาประกอบการเล่นไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การเคลื่อนไหวของเด็กมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ช้า ได้แก่ การคืบ คลาน
- 1.2 เร็ว ได้แก่ การวิ่ง
- 1.3 นุ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน
- 1.4 ชิ่งขัง ได้แก่ การกระต๊อบเท้าตัง ๆ ตีกลองตัง ๆ
- 1.5 ร่าเริงมีความสุข ได้แก่ การตบมือ หัวเราะ
- 1.6 เศร้าโศกเสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง

ทิศทางการเคลื่อนไหว

1. เคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง
2. เคลื่อนไหวไปข้างซ้ายและข้างขวา
3. เคลื่อนตัวขึ้นและลง
4. เคลื่อนไหวรอบทิศ

รูปแบบการเคลื่อนไหว

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก

มี 2 ประเภท

1.1 เคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ ตบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา ชันเข่า เคาะเท้า
เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า
ก้าวกระโดด

2. การเลียนแบบมี 4 ประเภท

- 2.1 เลียนแบบท่าทางสัตว์
- 2.2 เลียนแบบท่าทางคน
- 2.3 เลียนแบบเครื่องดนตรีกลไกและเครื่องเล่น
- 2.4 เลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

3. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือทำท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน ฯลฯ

4. การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง ได้แก่ การทำท่าทางกายบริหารตาม

จังหวะและทำนองเพลง หรือคำคล้องจอง

5. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำทางขึ้นเอง อาจขึ้นนำด้วยการป้อนคำถามเคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหอย แล็บผ้า ริบบิ้น ดุงทราย ฯลฯ

6. การเล่นหรือการแสดงทำทางตามคำบรรยาย เรื่องราว ได้แก่ การเคลื่อนไหว หรือแสดงทำทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายที่ผู้สอนเล่า

7. การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือทำทำทางตาม สัญญา หรือคำสั่งตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

8. การฝึกทำทำทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือทำทำทางจาก ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และ เหมาะกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดานปักหมุด ฯลฯ กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3 – 5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำ อย่างน้อย 1 – 2 กิจกรรมตามความพอใจ

3. กิจกรรมเสรี/เล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุม เล่น หรือ มุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมี โอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่ม อนึ่ง กิจกรรมเสรีนอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัด เสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ การจัดกิจกรรม เสรี/การเล่นตามมุมอาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น

3.1 จัดกิจกรรมเสรี โดยเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และ เล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ

3.2 จัดกิจกรรมเสรี โดยเน้นให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ 1 – 2 อย่าง หรือตามข้อตกลงในแต่ละวัน

3.3 จัดกิจกรรมเสรีโดยการจัดมุมศิลปะหรือศูนย์ศิลปะให้เป็นส่วนหนึ่งของ มุมเล่นหรือศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้

เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่นนิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษาออกสถานที่ เชิญ วิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้หลายวิธี เช่น

4.1 การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

4.2 การเล่นนิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการ ปลุกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่นนิทานสื่อที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

4.3 การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตาม ขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งผู้สอนอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา ฯลฯ

4.4 การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองทางวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

4.5 การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับ ประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบสถานศึกษาหรือนอก สถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

4.6 การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละคร ต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความ สนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

4.7 การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออก เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้น การแข่งขัน

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถ

ของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น

- 5.1 การเล่นเครื่องเล่นสนาม เครื่องเล่นสำหรับปีนป่ายหรือคาบยสำหรับไต่
- 5.2 การเล่นทราย ฝึกทักษะด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 5.3 การเล่นน้ำ ช่วยคลายเครียด และฝึกทักษะการสังเกต จำแนก

เปรียบเทียบ

- 5.4 การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง
- 5.5 การเล่นในมุมช่างไม้ การตอก การเคาะ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ
- 5.6 การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา ไม่ควรเน้นการแข่งขัน เพื่อมุ่งหวัง แพ้ ชนะ
- 5.7 การเล่นเกมการละเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของ

ท้องถิ่น

6. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กวัย 5 ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ ฯลฯ

3.3.7 การเขียนแผนการจัดประสบการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 67 – 73) ได้ให้ แนวการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ไว้ว่า การสอนระดับปฐมวัยนั้นไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัด ในรูปแบบบูรณาการ ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนารอบ ทุกด้าน บรรลุจุดหมายตามหลักสูตรนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้ หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

เพื่อให้ผู้สอนวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

เพื่อให้ผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวัน ให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอน ควรดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

- ที่เกี่ยวข้อง
1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่นๆ
 2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็ก 5 ปี
 3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้
 4. กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์
 5. เขียนแผนการจัดประสบการณ์

3.3.8 สื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 74) ได้ให้ความหมาย จุดประสงค์และแนวทางการใช้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบตนเอง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ และ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ ทั้งนี้ การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย

3.3.9 การวัดผลและประเมินผลพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 84) ได้ให้ความหมายของการวัดและการประเมินผลหรือการประเมินพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย ไว้ดังนี้

การวัดผลและประเมินผลพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกต พฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรม แล้วจับบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนา กิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

การประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุก

ด้าน เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ พัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการของเด็กจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัย อายุ 5 ปี เป็นอย่างดี และต้องเข้าใจโครงสร้างของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อไร และอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือกเครื่องมือ และวิธีการที่จะใช้ได้ถูกต้อง จึงจะทำให้ผลของการประเมินนั้นเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมาก คือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่อง และบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 84) ได้ให้หลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรม

ประจำวัน

4. ประเมินอย่างมีระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้

เป็นหลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 85 - 86) ได้กำหนดขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน
2. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและ

ประเมินพัฒนาการ

3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ
4. ประเมินและสรุป ต้องดูจากผลการประเมินหลายๆ ครั้ง
5. รายงานผล ผู้สอนต้องพิจารณาว่าจะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อ

จุดประสงค์อะไร

6. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547: 86 - 96) ได้ให้แนวทางในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแต่ละครั้งว่า ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยมีหลายวิธี ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึก การสังเกตมี 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างเป็นระบบและการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การบันทึกพฤติกรรม การบันทึกรายวัน แบบสำรวจรายการ
2. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล
3. การสัมภาษณ์ ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเครียดและใช้คำถามที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กคิดและตอบอย่างอิสระ
4. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล
5. การประเมินความเจริญเติบโตของเด็ก เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดเส้นรอบศีรษะ
6. การตรวจสอบสุขภาพปากและฟัน
7. การได้รับวัคซีนป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน

สำหรับวิธีการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 43)

4. ความสำคัญของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จัดทำขึ้นโดยยึดแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

4.1 แนวคิดของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ยึดหลักแนวคิด ดังนี้

4.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จะมี

ความสัมพันธ์และพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดคุณลักษณะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมคุณลักษณะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ คำนิยามทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อบ ๆ คนเอง

4.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้นั้นเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเรารับรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

4.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์และการแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 3 - 4)

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยผ่านกิจกรรมการเล่น การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและบริบททางสังคม รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ในการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

4.2 หลักการของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย แบ่งเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

4.2.1 การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ ได้พัฒนารวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

4.2.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

4.2.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และกิจกรรม

ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้นำ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่คุณดูแล รับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุง ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4.2.4 การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า “หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ” ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

4.2.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้นำให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

4.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 5 – 7)

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว สรุปได้ว่าหลักการของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสมเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ผ่านการเล่นให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ช่วยเหลือ คอยให้คำแนะนำเท่านั้น รวมทั้งมีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง โดยรับความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน

5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นตก

5.1 ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

5.1.1 ความหมายของสาระท้องถิ่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ท้องถิ่น” ดังนี้ คำว่า “สาระ” หมายถึง เนื้อหา, แก่นสาร, ความหมาย, ประโยชน์ ส่วนคำว่า “ท้องถิ่น” หมายถึง บริเวณที่แห่งใดแห่งหนึ่งโดยเฉพาะ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า สาระท้องถิ่น หมายถึง กิจกรรมหรือเนื้อหาสาระทุกสิ่งทุกอย่างที่คนในท้องถิ่นคิดได้เองหรือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และพัฒนาความรู้มาอย่างต่อเนื่อง เป็นสติปัญญาที่ชาวบ้านนำมาใช้และแก้ไขปัญหา การดำเนินชีวิตประจำวันในท้องถิ่น

5.1.2 ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่น ไว้ดังนี้

สิริวรรณ ศรีพหล (2536: 144) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง เนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับเด็กในท้องถิ่นที่ใด โดยเฉพาะ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 107) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึงมวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2543: 4) ให้ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กหรือสร้างจากหลักสูตรแกนกลางที่ปรับให้เข้ากับสภาพชีวิตจริงของเด็กในท้องถิ่นต่าง ๆ หรือสร้างจาก

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อเด็ก หลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นจะเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้น

รุ่งฟ้า หิรัญวงศ์ (2536: 20) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่กรมวิชาการได้จัดทำโดยยึดสภาพท้องถิ่น ปัญหาความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเป็นหลักในการจัดทำ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นได้

วีระนุช ปิณฑวนิช (2543: 16) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง หลักสูตรที่กำหนดให้เด็กในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

จากความหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นที่มีผู้กล่าวแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น เพื่อจัดให้แก่เด็กตามความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นที่เด็กอาศัยอยู่ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำหรับหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นร่วมกับบุคลากรในท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยการบูรณาการสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่น การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดตาก มาพัฒนาเป็นหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ให้เด็กได้เรียนรู้ตามสภาพตามความต้องการของเด็กและบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นจังหวัดตาก

5.1.3 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527: 121) และสังค์ อุทรานันท์ (2532: 311) ได้กล่าวว่า หลักสูตรระดับชาติจะกำหนดเนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกในการนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น ดังนี้

1. ตามหลักการของหลักสูตรนั้น หลักสูตรที่สร้างขึ้นจำเป็นจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้หากหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีจุดมุ่งหมายสำหรับใช้ในชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ก็ย่อมจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้มากที่สุด

2. ในการพัฒนาหลักสูตร ได้มีการยอมรับความสำคัญของผู้ใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก และสมควรจะให้ผู้ใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วยในทางปฏิบัติ ถ้าหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในชุมชนที่ไม่กว้างขวางมากนัก ก็ย่อมจะสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้

ประสาธ บัณฑิต (2535) (อ้างถึงใน ไพรินทร์ บุหัตน์ 2541: 20) กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมในท้องถิ่น จะต้องดำเนินการอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรโดยใช้สาระท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว แต่ไม่ละเลยที่จะเจาะลึกเรียนรู้ท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น จนสามารถแก้ปัญหาชีวิตและสังคมในท้องถิ่นของตนเองได้ เด็กจะเกิดความรักในท้องถิ่นของตนเอง

2. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง ได้พบ ได้เห็น ได้สัมผัส ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นอย่างแท้จริง เป็นการดึงสภาพนอกโรงเรียนเข้าสู่การเรียนรู้ของเด็กและเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกไปเรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่น

3. กระบวนการเรียนการสอนใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนช่วยอย่างใกล้ชิด อันได้แก่ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรมนุษย์ หรือผู้รู้ในท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2540: 5) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้สาระท้องถิ่น ไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่จะมุ่งเน้นให้เด็กได้รู้จักท้องถิ่น เกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองนั้น นอกจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นแล้วจะต้องนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วย

รัตนะ บัวสนธ์ (2536: 163-165) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้สาระท้องถิ่น ไว้ว่า เนื่องจากหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มผู้เรียนทั้งภูมิภาคในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ คือ การให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติหรือมีคุณลักษณะร่วมบางประการที่เหมือนกัน แต่ในสภาพความเป็นจริงของปัจจัยพื้นฐาน

ทางด้านวัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทยนั้นมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนให้กลุ่มเด็กที่อยู่ในพื้นที่ที่มีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกัน โดยใช้หลักสูตรกลางเพียงอย่างเดียวจึงเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมยิ่ง

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาและนักวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. หลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น สามารถพัฒนาเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมกับท้องถิ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง
2. การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. หลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม พัฒนาเด็กให้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่อยู่ไกลตัว ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กสามารถดูดซับได้เร็วกว่า เพราะเด็กได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นตน
4. หลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น เปิดโอกาสให้สามารถนำทรัพยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
5. หลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น สามารถสนองความต้องการของสังคมในระดับท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นจริงในแต่ละท้องถิ่น

5.2 แนวทางการนำสาระท้องถิ่น มาพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา

สาระท้องถิ่นเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยประสบการณ์ที่สั่งสอนสืบทอดกันมาเกี่ยวข้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชน ซึ่งผลการพัฒนาที่ไม่สมดุลตลอดมา มีสาเหตุจากการละเลย องค์ประกอบสำคัญในท้องถิ่น สถาบัน เช่น วัด ครอบครัวผู้มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น หมอพื้นบ้าน เกษตรกร รวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่น ไม่ได้นำมามีส่วนร่วมหรือมีหลักเกณฑ์สำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้นถ้าต้องการให้มีการนำสาระในท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุดและมีการสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งหรือมีการอนุรักษ์ให้คงอยู่กับท้องถิ่นและมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าในสาระนั้น ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันอนุรักษ์ พัฒนาและปลูกฝังจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยเริ่มจากการปลูกฝังรากฐานตั้งแต่เด็กระดับปฐมวัยศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนักการศึกษาและนักวิชาการที่ได้ให้แนวทางในการนำสาระท้องถิ่น มาพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

5.2.1 องค์ประกอบของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522: 11-13) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่

- 1) หลักการและเหตุผลความจำเป็นของหลักสูตร
- 2) วัตถุประสงค์หรือจุดหมายของหลักสูตรควร มีทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 3) เนื้อหาสาระ มวลประสบการณ์ เวลาเรียน ทั้ง

ระดับชั้นและเฉพาะวิชา 4) โครงการเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ 5) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 6) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการในชุมชน 7) การประเมินผล 8) อื่น ๆ

พนัส หันนาคินทร์ (2529) กล่าวว่า ในการสร้างหลักสูตรจะต้องประกอบด้วย ส่วนประกอบ ดังนี้ คือ 1) ความมุ่งหมายของหลักสูตร 2) โครงสร้างหลักสูตร 3) เนื้อหาของหลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งต้องมีเครื่องมือช่วยสร้างความกระจำแก่ครู มีคู่มือหลักสูตรที่จะใช้ประกอบการสอน การวางแผนการสอน 5) วิธีการประเมิน

ธำรง บัวศรี (2532: 7-8) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) เนื้อหาของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน 4) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 5) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 6) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 7) การประเมินผล

กรมวิชาการ (2546: 3-4) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เด็กอายุ 3-5 ปี ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะสำคัญ ระยะเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดประสบการณ์ ขอบข่าย กิจกรรมประจำวัน การประเมินพัฒนาการ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุ 3-5 ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ การจัดกระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล

จากองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยได้แนวคิดในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่จะพัฒนาขึ้นเป็นโครงร่างหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะตามวัย โครงสร้าง (อายุของผู้เรียน ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น สาระที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญ) การจัดประสบการณ์ และการประเมินผล

5.2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นแตกต่างกันไปหลายแนวทาง ผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะที่เป็นแนวทางสำหรับการวิจัย ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2528) และธำรง บัวศรี (2532) กล่าวถึง ลำดับขั้นตอนที่พัฒนาหลักสูตรที่คล้ายคลึงกันไว้ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน การกำหนดการวัดและการประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ทาบ (Taba 1962: 12) ได้เสนอกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. สำรวจให้ทราบความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตร
 2. การตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ
 3. คัดเลือกเนื้อหาวิชา ความรู้ที่ต้องการนำมาสอน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามความต้องการและความจำเป็นของสังคมและระดับพัฒนาการ
 4. จัดลำดับขั้นของเนื้อหา แก้ไขเนื้อหาวิชาความรู้ที่ได้ โดยจัดลำดับเนื้อหาให้พิจารณาอย่างง่ายของเนื้อหาว่าอะไรควรเรียนก่อนและเรียนหลัง
 5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะทำให้อุเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
 6. จัดลำดับขั้นของประสบการณ์การเรียนรู้ แก้ไขปรับปรุงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นำมาเสริมการเรียนรู้ โดยพิจารณาว่าประสบการณ์ใดจะให้กับเด็กก่อนหรือหลัง
 7. ประเมินผล เนื้อหาวิชา หรือประสบการณ์ ว่าได้ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่
 8. ตรวจสอบความคงที่และความเหมาะสมในแต่ละชั้น เพื่อดูเนื้อหาที่จัดขึ้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาไปตามความต้องการของเนื้อหาหรือไม่ มีความเหมาะสมเพียงใด ช่วยให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
- ธีรชัย เนตรนอมศักดิ์ และลักดา ศิลาน้อย (2544: 37-40) กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้
1. จัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย คณะครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้ หัวหน้าสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และปราชญ์ชาวบ้าน โดยคณะทำงานดังกล่าว จะต้องจัดสรรภาระหน้าที่ในส่วนที่ตนมีความรู้ความเข้าใจด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นภายในท้องถิ่นเป็นสำคัญ
 2. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์กรในระดับหน่วยการเรียนรู้
 3. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและเจตคติ รวมทั้งทักษะปฏิบัติ

4. การเลือกเนื้อหาสาระ โดยคณะกรรมการสามารถปรับเปลี่ยน ขยาย ขอบเขตของเนื้อหาให้เหมาะสมเป็นไปตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงวัยและพื้นฐานความรู้เดิมของเด็ก มีความเหมาะสม ทันสมัย ถูกต้อง น่าสนใจ เหมาะกับเวลาเรียน

5. การกำหนดแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาสาระนั้น โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ประสานงาน

6. การกำหนดอัตราเวลาเรียน ควรสอดคล้องกับเวลาเรียนที่ระบุไว้ใน หน่วยการเรียนรู้ โดยอาจปรับลดได้ตามความเหมาะสม

7. การกำหนดวิธีการวัดประเมินผลเด็ก เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์

8. การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและทดลองใช้

9. การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ทราบว่าหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

จากแนวคิดและรูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรจะมีลักษณะขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน คือ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาใช้สำหรับพัฒนาหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ การวัดและประเมินผล การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรที่นำไปทดลองใช้กับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5.2.3 ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

ในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น ได้มีนักการศึกษาให้ความสนใจเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นไว้ ดังนี้

โบแชมพ์ (Beauchamp, 1968) และเดวิด จี อาร์มสตรอง (David G. Armstrong, 1989) กล่าวถึง ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นที่สอดคล้องกันว่า ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล ด้านการวิจัยหลักสูตร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ครูพิเศษ และผู้บริหาร โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา/ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนของชุมชนท้องถิ่น ตัวแทนประชากรนักเรียน

นอกจากนี้ เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974: 42) ได้กล่าวถึงผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรว่า ควรประกอบด้วย เด็กนักเรียน ครู บุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล รวมทั้งนักการศึกษาในชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลอื่น ๆ เช่น นักเขียนคำรา ผู้พิมพ์หนังสือ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น ควรให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่าง ๆ ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ตัวแทนของท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่น ผู้ปกครองเด็ก และตัวเด็กเอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและรูปแบบในการพัฒนาหลักสูตร และหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น ของนักการศึกษาและนักวิชาการดังกล่าว มาพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และสำรวจความต้องการ
2. จัดทำร่างหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
4. การประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

6. ข้อมูลจังหวัดตาก

ประวัติจังหวัดตาก

เมืองตากในอดีตเป็นเมืองที่มีชาวมอญอยู่มาก่อน ดังมีหลักฐานศิลปมอญปรากฏอยู่ที่อำเภอบ้านตาก มีประวัติความเป็นมาเก่าแก่ และเป็นหนึ่งในหัวเมืองที่มีอายุชั้ยเกินกว่าสองพันปีขึ้นไป เมื่อมีการอพยพ ของชนชาติไทยจากลุ่มน้ำแยงซีเกียงตอนใต้ ลงมาตามแนวลำน้ำคง (ลำน้ำสาละวิน) มีพวกหนึ่งได้ข้ามลำน้ำสาละวิน ผ่านลุ่มน้ำเมยหรือแม่น้ำดองอินเข้ามาทางช่องเขา ด้านอำเภอแม่สอดและมาถึงบริเวณปัจจุบันเรียกว่า “เมืองตาก”

ผู้นำกลุ่มคนไทยที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่เมืองตากในยุคนั้น ได้ตั้งตนเป็นกษัตริย์ปกครองสืบทอดต่อเนื่องกันมาจนถึงรัชสมัยพระเจ้าสุทนต์ ซึ่งเป็นกษัตริย์เมืองตากที่ยิ่งใหญ่มาก มีอาณาเขตที่อยู่ได้อำนาจแผ่ไปจนจรดทะเลอันดามันดังมีบันทึกในพงศาวดารเหนือ กล่าวว่ ในรัชสมัยพระเจ้าสุทนต์นั้น เมืองตากมีการค้าขายกับเมืองอินเดียด้วย

เมืองตากคงจะเสื่อมลงในช่วงพุทธศตวรรษที่ 10 พระยาภาววรรณดิศผู้เป็นกษัตริย์เมืองตากที่อพยพมาจาก ตอนใต้ของกลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง ได้โยกย้ายไปสร้างราชธานีขึ้นใหม่ที่เมืองละโว้ทางตอนใต้ของเมืองตากลงไปอีก

มีบางยุคเมืองตากถูกทอดทิ้ง กลายเป็นเมืองร้างตั้งในพงศาวดารเหนือได้กล่าวถึง การเสด็จทางชลมารคของพระนางจามเทวี พระราชธิดากษัตริย์ละโว้ (พระยาภาววรรณดิศ) เพื่อไปปกครองแคว้นหริภุญไชย (ลำพูน) ในราว พ.ศ. 1176 โดยทาง ลำน้ำปิง พระนางจามเทวีขึ้นไปสำรวจบนฝั่งแม่น้ำพบร่องรอยกำแพงเมืองเก่า ๆ ถูกทิ้งร้าง จึงโปรดให้สร้างเป็นบ้านเมืองใหม่ชื่อว่า “เมืองตาก”

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 1805 ขุนสามชนเจ้าเมืองลพบุรี ได้ยกทัพมาประชิดเมืองตาก ซึ่งเป็นเมืองชายแดนของกรุงสุโขทัย พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ทรงจัดกองทัพออกไปรบ โดยมีพระราชโอรสองค์เล็กซึ่งมีพระชนมายุได้ 19 พรรษา ติดตามไปด้วย กองทัพทั้งสองฝ่ายปะทะกันที่บริเวณเชิงคอกนอกเมืองตาก ประมาณกิโลเมตรเศษ ราชโอรสองค์เล็กได้ทรงชนช้าง กับขุนสามชนกระทำยุทธหัตถีกัน ขุนสามชนสู้ไม่ได้แตกพ่ายไป ต่อมาภายหลังทรงพระนามว่า “พ่อขุนรามคำแหงมหาราช” และได้โปรดสร้างเจดีย์ขึ้นเป็นที่ระลึกถึงชัยชนะในการทำยุทธหัตถีครั้งนั้น องค์หนึ่งเป็นศิลปะแบบสุโขทัย ซึ่งเจดีย์ยุทธหัตถีนี้อยู่ที่วัดพระบรมธาตุ อำเภอบ้านตาก ห่างจากตัวเมืองไปทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิงราว 31 กิโลเมตร

ต่อมาในแผ่นดินมหาธรรมราชา ได้ย้ายเมืองตากลงมาทางตอนใต้ตามแม่น้ำปิง ไปตั้งอยู่ที่ป่ามะม่วง ฝั่งตะวันตก ของแม่น้ำปิง ซึ่งอยู่ในเขตตำบลป่ามะม่วงอำเภอเมืองตากในปัจจุบัน

เมืองตากที่ย้ายมาตั้งใหม่นี้มีชื่อเมืองหน้าด่าน สำหรับป้องกันกองทัพพม่าที่จะยกเข้ามาทางด่านแม่ละเมาเท่านั้น แต่ยังเป็นเมืองที่กองทัพไทยใช้เป็นที่ชุมนุมพลในเวลาที่จะยกทัพไปตีเมืองเชียงใหม่อีกด้วย ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้เสด็จมาชุมนุมกองทัพที่เมืองตากนี้ทุกพระองค์

โดยเฉพาะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ก่อนที่พระองค์จะขึ้นครองราชสมบัตินั้น พระองค์ได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ให้เป็นข้าหลวงเชิญทองตราราชสีห์ ไปชำระความหัวเมืองฝ่ายเหนือและต่อมาได้รับการแต่งตั้งเป็นหลวงยกกระบัตรเมืองตาก ปลัดเมืองตาก พระยาวชิรปราการแล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินโดยลำดับ

กล่าวโดยสรุป จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีความเป็นมาในประวัติศาสตร์ ควรค่าแก่การสนใจ เป็นเมืองที่พระมหากษัตริย์ในอดีต ได้เสด็จมาชุมนุมกองทัพที่เมืองตากนี้แล้วถึง 4 พระองค์ คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงชนช้างกับขุนสามชนเจ้าเมืองลพบุรี สมเด็จพระนเรศวร

มหาราชทรงประกาศอิสรภาพ ณ เมืองแครง และทรงยกทัพกลับราชอาณาจักรไทยโดยผ่าน
ดินแดนเมืองตากเป็นแห่งแรก สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเคยได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
เป็นเจ้าเมืองตาก และเป็นผู้กอบกู้เอกราชของชาติไทยจากพม่า ครั้งที่ 2

6.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

6.1.1 ที่ตั้งและพื้นที่

จังหวัดตาก ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนไปทางตะวันตกของประเทศไทย
ระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 426 กิโลเมตร มีเนื้อที่ ประมาณ 16,406.65 ตาราง
กิโลเมตร หรือประมาณ 10,324,156.25 ไร่ ใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของภาคเหนือรองจากจังหวัด
เชียงใหม่ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นป่าไม้และภูเขา มีทิวเขาดนนงชัย เป็นตัวแบ่งพื้นที่
ออกเป็น 2 ฝั่ง ตามฝั่งตะวันออก คือ อ. เมือง อ. บ้านตาก อ. สามเงา กิ่ง อ. วังเจ้า และตากฝั่ง
ตะวันตก คือ อ. แม่สอด อ. แม่ระมาด อ. พบพระ อ. ท่าสองยาง อ. อุ้มผาง แบ่งการปกครอง
ออกเป็น 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

6.1.2 อาณาเขต

มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ 9 จังหวัด และ 1 ประเทศ ดังนี้
(กฤษกร วงศ์กรวุฒิ. 2548: 48)

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด
ลำพูน และ จังหวัดลำปาง
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดกาญจนบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัด
นครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพ
พม่า มีแม่น้ำเมย เป็นพรมแดน

6.1.3 แม่น้ำ แม่น้ำสำคัญมี 4 สาย คือ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำแม่เมย
แม่น้ำแม่กลอง

6.2 สภาพทางภูมิศาสตร์

6.2.1 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดตาก ประกอบด้วยป่าไม้ และเทือกเขา
สูง มีพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง เป็นทิวเขา
ถนนธงชัยสูงสลับซับซ้อน จังหวัดตากแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ด้านตะวันตกและด้านตะวันออก
โดยมีเทือกเขาดนนงชัยเป็นเส้นแบ่งเขต

ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ภูเขาถนนธงชัย เขาหลวงและเขาพะเนินแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำกลอง แม่น้ำเมย คลองวังเจ้า และห้วยแม่ละเมา มีป่าสงวนแห่งชาติ 15 ป่า แร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ แร่แกรนิต สังกะสี และหินปูน

6.2.2 ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากจังหวัดตากมีสภาพภูมิประเทศแบ่งออกเป็นสองซีก คือ ตะวันออกและตะวันตก โดยเทือกเขาถนนธงชัยแบ่งกลาง ทำให้ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดตากแตกต่างกันออกไปด้วย สภาพอากาศโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว

6.3 การปกครอง

จังหวัดตากแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ อำเภออุ้มผาง และกิ่งอำเภอวังเจ้า

6.4 คำขวัญประจำจังหวัดตาก

ธรรมชาติน่าล ภูมิพลเขื่อนใหญ่ พระเจ้าตากเกรียงไกร เมืองไม้และป่างาม

6.5 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ที่สวยงาม มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก และเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ชนิดต่าง ๆ รวมทั้งสัตว์สงวนและสัตว์พันธุ์หายาก มีหลายแห่ง เช่น วนอุทยานแห่งชาติลานสาง วนอุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช วนอุทยานแห่งชาติแม่เมย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำกลอง ห้วยแม่ท้อ คลองวังเจ้า แม่น้ำเมย ห้วยวาลย์ แม่น้ำยวม ห้วยแม่ละเมา คลองแม่ละเมา

6.5.1 ป่าไม้

ป่าไม้ของจังหวัดตาก มีประมาณ 76.45% ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด เนื้อที่ป่าถูกทำลายไปเรื่อย ๆ มีป่าสงวนแห่งชาติ 15 ป่า คิดเป็น 73.80% ของเนื้อที่จังหวัด

6.5.2 แร่ธาตุ

จังหวัดตาก แร่ธาตุที่สำคัญ คือ แกรนิต แร่สังกะสี เฟลด์สปาร์ หินปูนที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ถ่านหิน และหินอ่อน เป็นต้น

6.5.3 สัตว์ป่า

สัตว์ป่าที่สำคัญ ได้แก่ ช้าง กระทิง และควายป่า

6.6 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตาก แวดล้อมไปด้วยภูเขา จึงทำให้เกิดสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมายและมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ คือ อุทยานแห่งชาติลานสาง น้ำตกผาลาด น้ำตกธารารักษ์ น้ำตกลานสาง น้ำตกผาเจิบ น้ำตกผาลัง น้ำตกผาเท น้ำตกผาน้อย น้ำตกท่าเล็ญ จุชมวิว อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช (ดันกระบากใหญ่) สิ่งที่น่าสนใจภายในอุทยาน ฯ ได้แก่ ดันกระบากใหญ่ สะพานหินธรรมชาติ น้ำตกปาง อ้าน้อย ถ้ำธารลอดผาขาว – ผาแดง อยู่ น้ำตกแม่ย่าป่า น้ำตกสามหมื่นทุ่ง เมาท่น คีไซน์ (ประเทศไทย) แม่น้ำเมย (พม่าเรียกว่า แม่น้ำตองอิน) เนินพิศวง บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา น้ำตกแม่กาษา ถ้ำแม่อุสุ ทะเลหมอกแม่ระเมิง น้ำตกทีลอซู น้ำตกทีลอจอยคอยหัวมด น้ำตกธารารักษ์ น้ำตกพาเจริญ

6.7 สถานที่สำคัญ

จังหวัดตาก เป็นเมืองหน้าด่าน เป็นทางผ่านในการเดินทางของพระมหากษัตริย์ไทยหลายพระองค์ และมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่น ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ศาล 4 มหาราช ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สถานีทดลองพืชสวนคอยมูเซอ ร้านค้าชาวไทยภูเขา ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดตาก ศาลเจ้าพ่อพะวอ วัดชุมพลคีรี วัดไทยวัฒนาราม วัดโพธิคุณ หรือวัดห้วยเตย วัดมณีไพรสณฑ์ วัดคอยเขาแก้ว หรือวัดพระเจ้าตาก ตรอกบ้านจีน วัดโบสถ์ศรีบุญเรือง วัดมณีบรรพตวรวิหาร ศาลหลักเมืองสี่มหาราช

6.8 โบราณสถานและโบราณวัตถุ

จังหวัดตากมีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญและมีค่าทางศิลปวัฒนธรรมหลายแห่ง เช่น วัดเขาถ้ำ วัดสีตลาราม หรือวัดน้ำหัก พระธาตุหินกัวยอดดินจี่ พระพุทธรูปหินอ่อน วัดเกษแก้วบูรพา

6.9 การประกอบอาชีพ

ประชาชนจังหวัดตากมีการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองมากมายหลายอาชีพด้วยกัน ได้แก่

6.9.1 กสิกรรม

ประชาชนชาวจังหวัดตากมากกว่า 70% ประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ พืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าว ถั่วฝักยาว ถั่วเขียว ถั่วดำ ถั่วลิสง และผลไม้ ได้แก่ แคนตาลูป มะขามหวาน ลำไย ขนุน มะม่วง น้อยหน่า อโวคาโด ส้มเขียวหวาน แดงโม ฯลฯ

6.9.2 การปลูกล้วย

การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดตาก ได้แก่ การเลี้ยงโคเนื้อ ไก่ หมู แพะ ฯลฯ

6.9.3 อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมในจังหวัดตาก ได้แก่ การแปรรูปผักและผลไม้กระป๋อง เช่น หน่อไม้ เงาะ ลิ้นจี่ ลำไย และมีอุตสาหกรรมด้านเสื้อผ้าส่งออกมาขาย

6.9.4 ตลาดการค้า

จังหวัดตากมีเขตแดนติดต่อประเทศเพื่อนบ้าน คือ สหภาพพม่า ดังนั้นจึงมีการค้าขาย มีการส่งสินค้าเข้าและออกเป็นประจำทำให้ประเทศไทยมีรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก สินค้าที่ส่งเข้าและออก มีดังนี้ สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องสำอาง เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้า เครื่องมือเครื่องใช้ เพชรพลอย และงานแกะสลักจากไม้ต่าง ๆ

6.10 เทศกาล

งานเทศกาลของจังหวัดตาก ที่จัดขึ้นในแต่ละปี ประกอบด้วยงานเทศกาลต่าง ๆ ดังนี้

6.10.1 งานกาชาดประจำจังหวัดตาก จัดเป็นประจำทุกปี ระหว่างเดือน ธันวาคม – มกราคมของทุกปี มีการประกวดธิดากาชาด และมีสินค้าโอท็อปขายมากมาย เป็นการสร้างรายได้ให้ประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างมาก

6.10.2 ปีใหม่ชาวเขาเผ่าม้ง จัดเป็นประจำทุกปี ในช่วงเดือน มกราคม เด็กนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนใกล้เคียงพากันหยุดโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนที่อยู่แถบนั้นต้องเลื่อนการปิดภาคเรียนที่ 1 เพื่อให้สอดคล้องกับชุมชน อีกนัยหนึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวได้ทำความรู้จักกันในเกมการโยนลูกช่วง ซึ่งทำมาจากผ้า และโยน – รับ เพียง 2 คน

6.10.3 เทศกาลกุหลาบคอย ฤดูหนาว อ. พบพระ จัดเป็นประจำทุกปี ประมาณช่วงเดือน มกราคม – เดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในฤดูหนาว ดอกกุหลาบกำลังบานสะพรั่ง มีผู้คนไปเที่ยวมากมายและมีการค้าดอกกุหลาบอย่างมา

6.10.4 วันเกษตรกรอำเภอพบพระ ตลาดนัดพืชผัก พบพระ เป็นการรวบรวมแม่ค้า ทั้งจังหวัดตากให้นำพืชผัก และผลไม้ ซึ่งเป็นผลผลิตของตนเองมาโชว์ เพื่อประกวด และมาขาย มีทั้งขายปลีกและขายส่ง เป็นการสร้างรายได้ให้เกษตรกรในจังหวัด

6.11 ขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม

จังหวัดตากมีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญ ที่นิยมปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ

6.11.1 งานลอยกระทงสาย จังหวัดตากได้จัดให้มีการลอยกระทงสาย

6.11.2 งานประเพณีขึ้นธาตุเดือนแก้ว จัดขึ้นที่อำเภอบ้านตาก ในวันขึ้น

6.11.3 ประเพณีกินวอ จะจัดระหว่างเทศกาลตรุษจีน ประมาณเดือน

6.12 ภาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

ภาระท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรม ความสามารถในการงานหัตถกรรมของชาวบ้าน เป็นงานฝีมือที่ใช้วัสดุในท้องถิ่น มุ่งทำเพื่อใช้สอยในยามว่างจากงานในไร่นา ถ้าเหลือก็นำออกจำหน่าย ผลงานที่สร้างสรรค์จะมีความงามอย่างเรียบง่ายแฝงไว้ด้วยความฉลาดของผู้สร้างงานส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับการดำรงชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่นจังหวัดตาก และยังมีการสืบทอดการผลิตเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนหรือเป็นเครื่องมือการทำมาหากินในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การแกะสลักไม้สัก การทำครกหิน การเจียรนัยพลอย การทอผ้า ตัดเย็บเสื้อผ้าและปักกลดลายผ้า ด้วยมือของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ การทำเครื่องใช้จากไม้ เช่น ตู้ เตียง โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของ ฯลฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่สวยงามมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถานและโบราณวัตถุที่เก่าแก่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ตลอดจนมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม นับว่าควรนำมาสร้างหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้อย่างยิ่ง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย โดยใช้สาระท้องถิ่น

7.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

ไพรินทร์ บุหลัน (2541: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาในจังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา ที่พัฒนาสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา เลิศจารัสพงส์ (2545: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ ผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหา และกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้

เกิดเจตคติที่ดีกับท้องถิ่น

ธีรพร เอนกศิลป์ (2545: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดสระแก้ว” ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ ผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า แผนการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่างๆ มากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

วิมลลักษณ์ ตีระมาศวิช (2545: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นโดยหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ และผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่างๆ อีกทั้ง ส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

วัชรรา วาระสิทธิ์ (2547: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ และผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่างๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

สมร คำน้อย (2547 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 8 ด้าน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา บุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ

2. ผลการนำหลักสูตรไปใช้พบว่าเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

ยุพิน เอียยะบุตร (2548 : บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัย จังหวัดอุตรธานี” ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ ประวัติความเป็นมา และบุคคลสำคัญของท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ ผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหาและกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยมีผู้ทำวิจัยไว้ดังนี้

มูราเดียน (Mooradian) (1985: 3238A) การจัดการหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับ VALLEY VIEW SCHOOL ของฮอบกินส์ (HOPKINS) (1985: 1824 – 1825A) ซึ่งงานวิจัยทั้งสองเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ ในเรื่องแรกเป็นการคัดเลือกบุคลากรในการจัดหลักสูตรท้องถิ่นและเรื่องที่สอง เป็นการศึกษาหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ภายในโรงเรียน ประชากรที่ใช้คือ ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้เครื่องมือในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนกับศึกษานิเทศก์เพิ่มเติม สำหรับ ฮอบกินส์ (HOPKINS) ได้ใช้วิธีศึกษาจากแผนงานและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปโดยรวมได้ว่า สมควรให้บุคคลกรจากท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรและควรจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น

มิลเลอร์ (Miller, 1989: Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง “การเข้าร่วมของครูในโครงการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงคู่มือหลักสูตร” เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูที่ต้องการเข้าร่วมในการวางแผนหลักสูตรระดับการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ที่กระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม การวางแผนหลักสูตรกับการใช้คู่มือหลักสูตรที่สร้างขึ้นใช้เองในท้องถิ่นอันเป็นผลโดยตรงจากการเข้าร่วมนั้น แต่ไม่พบค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมในกิจกรรมการวางแผนหลักสูตรของครู อันนำไปสู่การจัดทำคู่มือหลักสูตรขึ้นใช้กับระดับการใช้คู่มือหลักสูตรเล่มอื่น ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้เปิดโอกาสให้ครูเข้าร่วมพัฒนาคู่มือหลักสูตรที่ครูคาดว่าจะเป็นทำปรับปรุง

มอดัน (Mouton, 1989: Abstract) ทำวิจัยเรื่อง “การทดสอบผลการมีส่วนร่วม

ร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร” เพื่อสำรวจว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและผลกระทบของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรและผลกระทบของการมีส่วนร่วมของครูต่อการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้เวลา 6 เดือน เขียนหลักสูตรใหม่และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร มีผลการสอนดีกว่าครูที่อยู่ในกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวแทนของหลักสูตรและครูซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับผู้เขียนหลักสูตร การมีส่วนร่วมของครู ไม่มีผลต่อทัศนคติของครูเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่และกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร แต่จำนวนปีของประสบการณ์ในการเป็นครู ระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร และทัศนคติของครูต่อหลักสูตรมีผลกระทบต่อปรับปรุงหลักสูตรใหม่

คุนจิ (Khunji, 1990: Abstract) ทำวิจัยเรื่อง “การเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ของครูในการพัฒนาหลักสูตร: ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในชนบทเล็ก ๆ” ผลการวิจัยพบว่า ครูหลายคน que เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ในการพัฒนาหลักสูตร พึงพอใจต่อการเปลี่ยนแปลงให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันและเต็มใจ ไม่ขัดขวางต่อการเปลี่ยนแปลง ความใกล้ชิดระหว่างสถานที่กับบุคคลและความสนิทสนมระหว่างผู้บริหารกับครูมีบทบาทอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น การปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนสามารถเกิดขึ้นได้และประสบผลสำเร็จจากความร่วมมือของครู

แบ็ตติสัน (Battison, 1991: Abstract) ทำวิจัยเรื่อง “บริบทในการพิจารณากรณีศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” โดยศึกษาโครงการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประจำท้องถิ่น 3 แห่ง ในรัฐ โอไฮโอ เพื่อหาลักษณะของรูปแบบในการตัดสินใจโดยใช้แนวปฏิบัติของสแวร์ป์ (Schwab) ร่วมกับการใช้แนวคิดหลักตามวิธีการของวอล์คเกอร์ (Walker) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประจำท้องถิ่นทั้ง 3 แห่ง ที่เลือกศึกษาจะมีคณะครูผู้สอนและผู้บริหารเป็นคณะกรรมการในการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจัดว่าเป็นตัวแทนที่สำคัญเพราะครูผู้สอนจะต้องเกี่ยวข้องกับการประชุมพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน ในแต่ละหลักสูตรตามหลักการปฏิบัติของหน่วยงานการศึกษา ส่วนรูปแบบการเป็นผู้นำของผู้บริหารจะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะชี้นำแนวทางการทำงานของคณะกรรมการประจำท้องถิ่น

ลียองวัน (Lee, Yonghwan) (1995: DAI - A 56/05) ทำวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการจัดหลักสูตรท้องถิ่น” จุดมุ่งหมาย เพื่อสำรวจความคิดเห็น ความเป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรท้องถิ่น ผลวิจัย พบว่า ได้มีการให้อำนาจจากศูนย์กลางสู่ท้องถิ่น โดยให้ชุมชนและโรงเรียน ให้ดำเนินการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเอง และทำให้หลักสูตรท้องถิ่นเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

วิทเตอร์ (Witer, Sarah E.) (2000: DAI – A61/06) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการใช้การศึกษาเป็นฐาน” จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบแผนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยศูนย์การศึกษา Yampa Valley Legacy Education Initiative (YVLEI) ให้โรงเรียนในชนบทนอกเขตปริมณฑลสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หรือหลักสูตรท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ครู สมาชิกในท้องถิ่น ได้สร้างหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นโดยปราศจากความช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญภายนอก ได้อย่างดีเลิศบนฐานของโรงเรียนและชุมชน ทำให้สร้างความเข้มแข็งมั่นคงในท้องถิ่น เมื่อสมาชิกในชุมชนมีเนื้อหาสาระที่เป็นมาตรฐาน เพื่อออกแบบกิจกรรมที่พวกเขาต้องการให้โรงเรียนยอมรับและนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี

ซารา อี (Sarah E, 2000: Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อศึกษาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามโปรแกรม Yampvraller Legacy Education Initiative (YVLEI) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษาถึงระดับ 12 โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียน มีการเรียนรู้ตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น นักวิจัยได้ใช้การศึกษารายกรณีในโปรแกรม และได้มีการแสดงความคิดเห็นในการประชุมสัมมนาโดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรเป็นฉบับที่สมบูรณ์และสามารถเผยแพร่ไปยังโรงเรียนอื่นได้อีก ซึ่งมีรูปแบบเป็นมาตรฐานสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สอนและผู้เรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยจะมีที่ปรึกษาในการใช้หลักสูตร และมีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะ ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้โรงเรียนและชุมชนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ได้ระดมความคิดทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดความพึงพอใจและทำให้หลักสูตรมีมาตรฐานการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ตามสถานการณ์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

คอรีน เอ็ม (Corine M, 2005: Abstract) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินทัศนคติของครูที่สอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อหลักสูตรและวิธีการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐแมริแลนด์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนอนุบาลในรัฐแมริแลนด์ ที่สอนวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาที่บรรจุไว้ในหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความตั้งใจ มีพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น โดยได้ศึกษาตามสภาพท้องถิ่นและมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำไปวางแผนการจัดทำโครงการโรงเรียนสีเขียวในชนบทตามสภาพจริง และได้เผยแพร่การจัดการศึกษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นไปยังโรงเรียนในอำเภอใกล้เคียง เป็นหลักสูตรวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนตั้งแต่ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

ลีสุย (Li, Hui) (2006: 1082 – 3301/V.33 No. 4) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: การศึกษาสัมภาษณ์โรงเรียนอนุบาลจีน” จุดมุ่งหมายการศึกษา เพื่อที่จะสืบค้น ตรวจสอบ วิธีการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการแปลความและเป็นเครื่องมือในรูปแบบของจีน ซึ่งคล้ายกับฮ่องกง จัดการศึกษาในระบบการให้รวมอำนาจอย่างสูงแก่ข้าราชการ สรุปผลการวิจัย ครูและอาจารย์ใหญ่ส่วนใหญ่ยอมรับว่าพวกเขาได้นำมาใช้ในการจัดชุดการสอนโดย จัดพิมพ์ โดยหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งผลการศึกษานำมาเทียบเคียงกับการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการศึกษาที่เชียงใหม่ พบว่าการจัดการศึกษาระดับอนุบาล มีประสิทธิภาพสูงในฮ่องกง

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรควรจัดให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ โดย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร
3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือ เด็กระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 126 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ๋น้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และสำรวจความต้องการ

การดำเนินงานในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลของท้องถิ่น และสำรวจความต้องการจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ จากการสอบถาม สันทนา สัมภาษณ์ รวมทั้งเดินทางไปสำรวจข้อมูล สังเกต ชมด้วยตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง

เพื่อจัดทำสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

2.1.2 จัดทำร่างสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยจัดกลุ่มเนื้อหาเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์จังหวัดตาก
- 2) ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญของจังหวัดตาก
- 3) ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดตาก
- 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
- 5) การประกอบอาชีพจังหวัดตาก
- 6) สถานที่สำคัญ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดตาก

2.1.3 **สำรวจความต้องการ** การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งหมด 43 คน ได้แก่

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย 26 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา 2 คน
- 2)ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 2 คน จากหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
- 3) พยาบาลที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 4 คน จากโรงพยาบาลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- 4) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 3 คน จาก สถานีอนามัยตำบลแม่กุ่ม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- 5) ประชาชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่น จำนวน 5 คน (ด้านเครื่องปั้นดินเผา, ด้านศิลปะ หัตถกรรมพื้นบ้าน, ด้านอาหารพื้นบ้าน, ด้านงานประดิษฐ์ งานฝีมือที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน) จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดตาก

2.1.4 **นำข้อมูลความต้องการจากผู้เกี่ยวข้อง** ที่สำรวจได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลจากแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นเลือกเรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ที่มีระดับความต้องการค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ขึ้นไป มาจัดลำดับความต้องการ

2.2 จัดทำร่างหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 **นำข้อมูลด้านเนื้อหาที่วิเคราะห์ได้** จากการสำรวจความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง มาจัดลำดับความต้องการของเนื้อหา เพื่อนำมากำหนดประเด็นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

2.2.2 **ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา** โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ได้นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางมาเป็นหลักและนำเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์ แบบสำรวจความต้องการ มาปรับให้เข้ากลุ่มกับหลักสูตรแกนกลาง โดยศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

- 1) หลักการ
- 2) จุดมุ่งหมาย
- 3) คุณลักษณะตามวัย
- 4) โครงสร้าง (อายุของผู้เรียน ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์
สาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ)
- 5) การจัดประสบการณ์
- 6) การประเมินพัฒนาการ

2.2.3 **นำหลักสูตรปฐมวัยศึกษา** โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่จัดทำขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินทุกข้อมีระดับมากกว่า 0.50 และค่า IOC ทั้งฉบับมีระดับ 0.95 จึงสรุปได้ว่าทุกรายการที่ได้ประเมิน มีความสอดคล้องกัน

2.2.4 **นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ** มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่นก่อนนำไปใช้ และเพื่อให้หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากมีความสมบูรณ์

2.2.5 **จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยศึกษา** โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

2.3 **การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์** โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 **ศึกษาค้นคว้าเอกสาร** ที่เกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ถึงเรื่องที่ต้องจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ และนำผลที่ได้จากการสอบถามความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และระดับความต้องการเฉลี่ย

มากกว่า 3.50 ขึ้นไป ของทั้ง 6 กลุ่มเนื้อหา ซึ่งปรากฏผลดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์จังหวัดตาก ผลสรุปการสอบถามความต้องการ ซึ่งหัวข้อที่มีความต้องการมากที่สุดคือ เรื่อง น้ำตกธารารักษ์
- 2) ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญของจังหวัดตาก ผลสรุปการสอบถามความต้องการ ซึ่งหัวข้อที่มีความต้องการมากที่สุดคือ เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 3) ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดตาก ผลสรุปการสอบถามความต้องการ ซึ่งหัวข้อที่มีความต้องการมากที่สุด คือ เรื่อง ประเพณีลอยกระทงสาย
- 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ผลสรุปการสอบถามความต้องการ ซึ่งหัวข้อที่มีความต้องการมากที่สุด คือ เรื่อง ดุง
- 5) การประกอบอาชีพจังหวัดตาก ผลสรุปการสอบถามความต้องการ ซึ่งหัวข้อที่มีความต้องการมากที่สุด คือ เรื่อง การเลี้ยงสัตว์
- 6) สถานที่สำคัญ โบราณสถานโบราณวัตถุในจังหวัดตาก ผลสรุปการสอบถามความต้องการ ซึ่งหัวข้อที่มีความต้องการมากที่สุด คือ เรื่อง วัดเกตแก้วบูรพา

2.3.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ซึ่งแต่ละแผนการจัดประสบการณ์มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) สาระการเรียนรู้ (ประสบการณ์สำคัญ/สาระที่ควรเรียนรู้)
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้
- 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้
- 6) การประเมินพัฒนาการ
- 7) ภาคผนวก

ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ใน 1 วัน ประกอบด้วย 6 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา

ซึ่งแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันดังกล่าว จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็ก คือ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และ พัฒนาการด้านสติปัญญา

2.3.3 นำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น
จังหวัดตาก ประกอบด้วยเนื้อหา 6 หน่วย ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
และปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะ เนื้อหาทั้ง 6 หน่วย ได้แก่

- 1) นวัตกรรมรักษ์
- 2) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 3) ประเพณีการลอยกระทงสาย
- 4) ตุง
- 5) การเลี้ยงสัตว์
- 6) วัดเกษตรแก้วบูรพา

2.3.4 นำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น
จังหวัดตากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการ
ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินทุกข้อมีระดับมากกว่า 0.50 และค่า IOC ทั้ง
ฉบับมีระดับ 0.90 จึงสรุปได้ว่าทุกรายการประเมินมีความสอดคล้องกัน

2.3.5 นำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น
จังหวัดตากที่สร้างเสร็จแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย (อายุ 5
ปี) ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านห้วยศาลาด ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 20
คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาแก้ไขปรับปรุงความเหมาะสม เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง

2.4 การประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
มีขั้นตอนดังนี้

2.4.1 ทดลองใช้หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

นำแผนการจัดประสบการณ์ จากหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระ
ท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 6 หน่วยประสบการณ์ ไปทดลองใช้กับเด็กชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 26 คน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยผู้วิจัย
เป็นผู้ใช้แผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับ
พฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน

2.4.2 ประเมินคุณภาพหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
ดังนี้

- 1) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่าง
เรียน ทำการสังเกตพร้อมกับบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนตามช่วงเวลาที่ปฏิบัติกิจกรรมโดยสังเกตว่า

ในแต่ละหน่วยประสบการณ์ ผู้เรียนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม เพื่อพัฒนาการของผู้เรียนในขณะทดลองใช้หลักสูตรปฐมวัยศึกษา

2) นำผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมมาวิเคราะห์เป็นคำร้อยละ แล้วนำมาอธิบายในรูปของความเรียง เพื่อสรุปผลคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีดังนี้

3.1.1 แบบสอบถามความต้องการ ในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย (อายุ 5 ปี) ผู้มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา และภูมิปัญญา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นของจังหวัดตาก

3.1.2 แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก แบ่งเป็น

- 1) แบบประเมินความสอดคล้องหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
- 2) แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
- 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียน

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นรวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดตาก การสำรวจสัมภาษณ์ภูมิปัญญาที่มีความรู้เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

2) นำสาระท้องถิ่นที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาจัดกลุ่มได้เป็น 6 กลุ่ม

เนื้อหา คือ

- สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์จังหวัดตาก
- ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญของจังหวัดตาก
- ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดตาก
- ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
- การประกอบอาชีพจังหวัดตาก
- สถานที่สำคัญ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดตาก

3) จัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ดังนี้

- จัดทำคำชี้แจงของแบบสอบถาม
- รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการสำรวจความต้องการจะมี 8 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษาศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย นักจิตวิทยาเด็ก เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และประชาชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

ตอนที่ 2 ความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์จังหวัดตาก แบ่งเป็น ที่ตั้ง อาณาเขต สภาพภูมิอากาศ การปกครอง การคมนาคม คำขวัญจังหวัด รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
2. ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญของจังหวัดตาก แบ่งเป็น ประวัติจังหวัดตาก ประวัติบุคคลสำคัญ
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดตาก แบ่งเป็น ขนบธรรมเนียม ประเพณี การละเล่น
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก แบ่งเป็น งานหัตถกรรม การประดิษฐ์งานฝีมือ อาหารพื้นบ้าน และการละเล่น
5. การประกอบอาชีพจังหวัดตาก แบ่งเป็น อาชีพเกษตรกรรม หัตถกรรม ธุรกิจค้าขาย ธุรกิจท่องเที่ยว

6. สถานที่สำคัญ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดตาก แบ่งเป็น
โบราณสถาน โบราณวัตถุ

กำหนดค่านำหนักความหมายระดับความต้องการในแบบสอบถามเรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา อายุ 5 ปี โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ดังนี้

ระดับ 5	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดมากที่สุด
ระดับ 4	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดมาก
ระดับ 3	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดปานกลาง
ระดับ 2	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดน้อย
ระดับ 1	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยน้ำหนักความต้องการของท้องถิ่น เป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีความต้องการให้จัดมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีความต้องการให้จัดมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีความต้องการให้จัดปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีความต้องการให้จัดน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีความต้องการให้จัดน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล หากค่าเฉลี่ยระดับความต้องการเรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

เกณฑ์การพิจารณา ระดับความต้องการเรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีค่ามากกว่า 3.50 ถือว่าเห็นด้วยกับเรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้

- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ
- 5) ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
- 7) ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.2 แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ประกอบด้วย

- 1) แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยนำมากำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ ของแบบประเมิน เช่น หลักการของหลักสูตรเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติจริง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย อายุ 5 ปี เป้าหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาของหลักสูตร การจัดกิจกรรมของหลักสูตร รวมทั้งการวัดและประเมินผลหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น

(2) นำแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่จัดทำขึ้นให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

(3) แก้ไข ปรับปรุง แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) นำแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2) แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

(1) ศึกษารายละเอียดโครงสร้างของแผนการจัดประสบการณ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มากำหนดรายการประเมิน เช่น จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินพัฒนาการ

(2) นำแบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่จัดทำขึ้นให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

(3) ได้แก้ไข ปรับปรุง แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) นำแบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

(5) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้ คือ

(1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเป้าหมายของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก และพฤติกรรมขณะเด็กเรียนรู้ตามกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นเสรี กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา รวมทั้งพฤติกรรมของเด็กขณะที่เรียนรู้ และหลังจากเด็กเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่น นำมาจัดทำรายการสังเกตพฤติกรรมเด็ก

(2) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

(3) แก้ไข ปรับปรุง แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

(5) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1.1 ขอความอนุเคราะห์จากประธานคณะกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ฝ่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ออกหนังสือถึงบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1) ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย (อายุ 5 ปี) และครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา

2) หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ของศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการวัดและประเมินผลการศึกษาและการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา

3) ผู้อำนวยการโรงพยาบาล อำเภอมะสออด จังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากของพยาบาลที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก

4) หัวหน้าสถานีนอนามัยตำบลแม่กุ อำเภอมะสออด จังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

5) ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ของผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่น

4.1.2 แจกแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ด้วยตนเองแบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 ฉบับ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย (อายุ 5 ปี) จำนวน 26 ฉบับ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษาจำนวน 2 ฉบับ ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัยและการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ฉบับ พยาบาลที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จำนวน 4 ฉบับ เจ้าหน้าที่อนามัย ที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จำนวน 3 ฉบับ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจำนวน 5 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 43 ฉบับ โดยใช้เวลาในการออกแบบสอบถาม 1 สัปดาห์

4.1.3 เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 43 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.1.4 ทำหนังสือขอบคุณ ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าสถานีนอนามัยตำบลแม่กุ ประธานสภาวัฒนธรรม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ได้นำไปใช้ทดลองกับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย จำนวน 26 คน ดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ขอความอนุเคราะห์จากประธานคณะกรรมการประจำสาขาศึกษาศาสตร์ ฝ่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ออกหนังสือไปยังโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย ตำบลแม่กุ อำเภอมะสออด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการนำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย (อายุ 5 ปี) ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 26 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ จำนวน 6 หน่วยการจัดประสบการณ์ โดยผู้วิจัยทำการ

ทดลองใช้แผนด้วยตนเอง

4.2.2 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน บันทึกพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคลทั้ง 6 กิจกรรมหลัก รวมทั้งการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ทุก ๆ วัน สัปดาห์ละ 5 วัน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 30 วัน ซึ่งรายละเอียดของสาระท้องถิ่น

จะเป็นสัปดาห์ละ 1 หน่วยการจัดประสบการณ์

4.2.3 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาต ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย ตำบลแม่กุ่ม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น จังหวัดตาก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

5.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) ของแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์และแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตามวิธีของโรบินลีย์ และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) (กรมวิชาการ 2545 : 84) โดยใช้เกณฑ์กำหนด ดังนี้

คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับความต้องการ
คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับความต้องการ
คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับความต้องการ

บันทึกตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.50 หรือมากกว่า ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับความต้องการ และปรับปรุงข้อคำถามที่มีดัชนีน้อยกว่า 0.50 โดยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก และเพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. การประเมินคุณภาพหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1. การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

ผลสำรวจความต้องการของท้องถิ่น เพื่อหาข้อมูลที่จะนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดตาก โดยมีรายละเอียดข้อมูล คือ

จากแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อหาข้อมูลที่จะนำมาสร้างและพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุ ซึ่งมีตารางแสดงรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัย ได้เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ N=43	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
1.สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์							
1.1 ที่ตั้ง อาณาเขต	5	9	20	7	2	3.19	1.01
1.2 สภาพภูมิศาสตร์	9	11	1	12	10	2.93	1.53
1.3 สภาพภูมิอากาศ	37	1	4	1	-	4.72	0.73
1.4 การปกครอง	14	7	11	2	9	3.35	1.51
1.5 การคมนาคม	7	3	14	18	1	2.93	1.12
1.6 คำขวัญจังหวัดตาก	4	15	3	-	21	2.56	1.59
1.7 สถานที่ท่องเที่ยวตาม ธรรมชาติ							
1.7.1 บ้านเครื่องปั้นดินเผา	35	3	1	3	1	4.58	1.01
1.7.2 น้ำตกธารารักษ์	39	1	2	1	-	4.81	0.63
1.7.3 บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา	30	5	5	2	1	4.42	1.03
1.7.4 น้ำตกแม่กาษา	17	1	2	9	14	2.95	1.79
2.ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น และบุคคลสำคัญ							
2.1 ประวัติจังหวัดตาก	11	6	2	9	15	2.74	1.66
2.2 ประวัติบุคคลสำคัญ							
2.2.1 สมเด็จพระเจ้าตากสิน	40	1	1	1	-	4.86	0.56
มหाराช							
2.2.2 เจ้าพ่อพะวอ	38	2	1	2	-	4.77	0.72
2.2.3 ครูบาคำ (เจ้าอาวาสวัด เกษตรแก้วบูรพา ต.แม่กุ)	3	9	7	20	4	2.70	1.12
3.ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม							
3.1 ขนบธรรมเนียมประเพณี							
3.1.1 ประเพณีวันสงกรานต์	5	5	2	1	30	1.93	1.52
3.1.2 ประเพณีแห่เทียน	10	1	8	12	12	2.65	1.51
เจ้าพรหมยา							

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัย ได้เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ N=43	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
3.1.3 ประเพณีวันลอย กระทงสาย	42	-	1	-	-	4.95	0.30
3.1.4 ประเพณีการปล่อย โคมลอย	40	1	1	1	-	4.86	0.56
3.1.5 ประเพณีตักน้ำกล้วยสลาก	37	2	1	2	1	4.67	0.92
3.2 การละเล่น							
3.2.1 การฟ้อนเจิง	1	1	1	25	15	1.79	0.80
3.2.2 การโยนลูกช่วงในงาน ปีใหม่ชาวเขม่อม่ามิ่ง	34	2	4	1	2	4.51	1.08
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น							
4.1 งานหัตถกรรม							
4.1.1 งานจักสาน							
- สานตะกร้า	34	3	4	1	1	4.58	0.93
- สานตะข่าง	4	7	11	2	20	2.39	1.43
- สานกระบี่	-	-	19	19	5	2.33	0.68
- สานชะลอม	1	1	1	21	19	1.70	0.83
4.1.2 งานประดิษฐ์และ งานฝีมือ							
- ประดิษฐ์ตุ๊ก	39	4	-	-	-	4.91	0.29
- ดอกไม้จันทน์	10	3	5	17	8	2.77	1.46
- ชุดพันธรรมชาติ	7	2	2	3	29	1.95	1.56
กั้นเทศน์							
- ทอผ้า	37	1	2	2	1	4.65	0.95
- คอกมะลิจากกระดาษ	8	5	7	22	1	2.93	1.22
ขุ่น							
- ประดิษฐ์เครื่องปั้น	-	-	19	15	9	2.23	0.78
ดินเผา							

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัย ได้เรียนรู้	ระดับความถี่					ค่าความต้องการ N=43	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
5. การประกอบอาชีพ							
5.1 เกษตรกรรม							
5.1.1 ทำไร่	-	-	-	40	3	1.93	0.26
5.1.2 ทำนา	1	1	1	19	21	1.65	0.84
5.1.3 ทำสวน	38	3	1	-	1	4.79	0.71
5.1.4 เลี้ยงสัตว์	41	-	2	-	-	4.91	0.43
5.2 หัตถกรรม							
5.2.1 งานประดิษฐ์และงาน ฝีมือ	1	1	1	19	21	1.65	0.84
5.2.2 งานทอผ้า	2	1	3	34	3	2.19	0.79
5.2.3 งานจักสาน	7	1	3	4	28	1.95	1.53
5.2.4 เครื่องปั้นดินเผา	35	5	2	-	1	4.70	0.77
5.3 ชุรกิจ ค้าขาย							
5.3.1 ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจาก ภูมิปัญญา	3	11	4	17	8	2.63	1.25
5.3.2 สมุนไพรพื้นบ้านและ การอบสมุนไพร	2	1	3	35	2	2.21	0.77
5.3.3 การวางแผน โบราณ	34	3	1	5	-	4.53	1.01
5.4 ชุรกิจ การท่องเที่ยว							
5.4.1 ล่องแก่งห้วยแม่ละเมา	33	1	5	2	2	4.42	1.16
5.4.2 ล่องแก่งแม่น้ำแม่กลอง	-	-	1	5	37	1.16	0.43
5.4.3 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	2	7	3	11	20	2.07	1.28
อุ้มผาง							
5.4.4 น้ำตกทีลอซู	1	1	6	16	19	1.81	0.93
5.4.5 ตลาดการค้าสะพาน	8	4	10	20	1	2.95	1.19
มิตรภาพไทย - พม่า							

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้ เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ (N=43)	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
6. สถานที่สำคัญ โบราณสถาน							
โบราณวัตถุ							
6.1 ศาลสมเด็จพระนเรศวร							
มหाराช	5	9	4	19	6	2.72	1.28
6.2 วัดเกษแก้วบูรพา	38	2	2	1	-	4.79	0.64
6.3 พระธาตุหินแก้วคอดินกี้	33	2	5	1	2	4.47	1.10
6.4 วัดชุมพลคีรี	1	2	1	1	38	1.30	0.91
6.5 วัดไทยวัฒนาราม	10	5	1	1	26	2.35	1.77
6.6 วัดโพธิคุณ	-	11	-	15	17	2.12	1.20
6.7 วัดมณีไพโรสถ์	-	4	9	15	15	2.05	0.97

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่มีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ โดยเนื้อหาที่ท้องถิ่นจังหวัดตากมีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 4 เรื่อง โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. น้ำตกธารารักษ์
2. สภาพภูมิศาสตร์
3. เครื่องปั้นดินเผา
4. บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ โดยเนื้อหาที่ท้องถิ่นจังหวัดตากมีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 2 เรื่อง โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
2. เจ้าพ่อพะวอ

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียม ศิลปและวัฒนธรรม โดยเนื้อหาที่ท้องถิ่นจังหวัดตากมีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 4 เรื่อง โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. ประเพณีการลอยกระทงสาย
2. ประเพณีการปล่อยโคมลอย
3. การโยนลูกช่วงในงานปีใหม่ของชาวเขาเผ่าม้ง
4. ประเพณีตานก๋วยสลาก

กลุ่มที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเนื้อหาที่ท้องถิ่นจังหวัดตากมีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 3 เรื่อง โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. การประดิษฐ์ตุ๊กแขวนเพื่อเป็นสิริมงคล
2. การทอผ้า
3. สานตะกร้า

กลุ่มที่ 5 การประกอบอาชีพ โดยเนื้อหาที่ท้องถิ่นจังหวัดตากมีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. การเลี้ยงสัตว์
2. การทำสวน
3. เครื่องปั้นดินเผา
4. การนวดแผนโบราณ
5. ล่องแก่งห้วยแม่ละเมา

กลุ่มที่ 6 สถานที่สำคัญ โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยเนื้อหาที่ท้องถิ่นจังหวัดตากมีความต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 2 เรื่อง โดยเรียงลำดับได้ดังนี้

1. วัดเกษแก้วบูรพา
2. พระธาตุหินกิวคอยคินกี

นำสาระท้องถิ่นที่ได้ข้างต้น มาจัดทำหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ประกอบด้วย

1. หลักการ
2. จุดมุ่งหมาย
 - คุณลักษณะตามวัย
3. โครงสร้าง

4. อายุของผู้เรียน
5. ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์
6. สารการเรียนรู้
 - ประสบการณ์สำคัญ
 - สารที่ควรเรียนรู้
 - เนื้อหาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์
7. การจัดประสบการณ์
8. การวัดและประเมินพัฒนาการ (รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก)

2. การประเมินคุณภาพหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

ผลจากการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จาก 6 กลุ่มเนื้อหา และได้คัดเลือกเนื้อหาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 6 เรื่อง โดยคัดเลือกเนื้อหาที่มีค่าความต้องการสูงสุด และมีค่าเฉลี่ยความต้องการของท้องถิ่นมากกว่า 3.50 และสอดคล้องกับช่วงเวลาขณะทำการทดลอง ได้เนื้อหาดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทางภูมิศาสตร์ คือ เรื่อง น้ำตกธารารักษ์

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ คือ เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม คือ เรื่อง ประเพณีลอยกระทงสาย

กลุ่มที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เรื่อง ดุง

กลุ่มที่ 5 การประกอบอาชีพ คือ เรื่อง การเลี้ยงสัตว์

กลุ่มที่ 6 สถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุ คือ เรื่อง วัดเกษแก้วบูรพา

ผลการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดตาก เขต 2 จำนวน 26 คน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ พบว่า

1. แผนการจัดประสบการณ์ หน่วย น้ำตกธารารักษ์

1.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.1.1 เด็กส่วนใหญ่เคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง “น้ำตก

แสนสวย” ได้อย่างคล่องแคล่ว

1.1.2 เด็กสนุกสนานกับการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ โดยทำตามข้อตกลงได้อย่างถูกต้อง

1.1.3 เด็กคืบมือเข้าจังหวะ ซ้ำ-เร็ว และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการไหลของน้ำตก ซ้ำ-เร็ว ได้ตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

1.1.4 เด็กเคลื่อนไหวประกอบโหม่พริ้วได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการทำท่าทางเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก เช่น ผีเสื้อ นก ต้นไม้โคนมพัด สายน้ำตก ปลา

1.1.5 เด็กสามารถแก้ไขปัญหาขณะเล่น และร่วมเล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก ขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หน่วยงานนันทนาการแล้ว เด็กยังสนใจและยังร้องเพลง “น้ำตกแสนสวย” และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงเล่นในช่วงเวลาพักอีกด้วย เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 83.97 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่ว และไม่คอยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 8.97 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 7.69

1.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สรุปการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.2.1 หลังจากทีดู VCD เกี่ยวกับน้ำตกธารารักษ์ที่ครูจัดทำขึ้น และการร่วมสนทนากัน เด็กตอบคำถามถึงเรื่องแหล่งที่พบเห็นน้ำตกได้ถูกต้อง รวมทั้งบอกแหล่งกำเนิด และสภาพแวดล้อม สภาพบรรยากาศในบริเวณน้ำตกได้

1.2.2 เด็กกล้าแสดงออก โดยการเล่าประสบการณ์ที่ผู้ปกครองเคยพาไปเที่ยวน้ำตกธารารักษ์หรือน้ำตกอื่น ๆ ให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วให้เพื่อน ๆ ร่วมสนทนา ชักถาม

1.2.3 เด็กตื่นเต้นมากกับการไปทัศนศึกษาน้ำตกจำลองร่วมกับเพื่อน ๆ ได้เข้าไปสัมผัสอย่างใกล้ชิด โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และสามารถเล่าถึงความสวยงาม ความแตกต่างของน้ำที่น้ำตก กับน้ำที่ก๊อกประปาและประโยชน์ของน้ำตกได้อย่างคล่องแคล่ว

1.2.4 เด็ก ๆ ให้ความร่วมมือในการเตรียมอุปกรณ์ในการสร้างน้ำตกจำลองที่หน้าอาคารเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากการโรงของโรงเรียน และผู้ปกครอง ร่วมกันสร้างน้ำตกจำลองและเด็กร่วมตกแต่งน้ำตกตามจินตนาการของตนเอง และร่วมกันอนุรักษ์และดูแลน้ำตก รวมทั้งภูมิทัศน์ของน้ำตกจำลองให้คงความสวยงามได้นาน ๆ รวมทั้งนำไปใช้ในชีวิตจริง เมื่อมี

โอกาสได้ไปเที่ยวที่น้ำตกธารารักษ์หรือน้ำตกอื่น ๆ เช่น การรักษาความสะอาด การไม่ทิ้งขยะเศษอาหารลงน้ำ การไม่ทำลายต้นน้ำ ฯลฯ ได้อย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก ขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย น้ำตกธารารักษ์แล้ว เด็กก็ยังสนใจ ช่วยกันดูแลน้ำตกจำลอง เช่น รดน้ำต้นไม้ ช้อนขยะออกจากน้ำ คูแฉะไม่ทิ้งขยะลงน้ำ ขอดินไม้จากผู้ปกครองที่บ้านมาปลูกเพิ่มที่น้ำตก และเล่าให้เพื่อนฟังว่าผู้ปกครองพาไปเที่ยวที่น้ำตกอะไรมาบ้าง เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 98.46 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.77 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.77

1.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.3.1 เด็กสามารถแบ่งกลุ่ม เลือกหัวหน้าและปลัดกันเป็นผู้นำและผู้ตามได้ดี และทุกคนก็ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงานศิลปะได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยกันทุกคนหรือส่งตัวแทนของกลุ่มมาช่วย

1.3.2 เด็กทุกคนร่วมกันสร้างผลงานทางศิลปะที่ร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือร่วมกันภายในกลุ่มและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติกิจกรรมจนสำเร็จเป็นผลงานที่ภาคภูมิใจ

1.3.3 เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ทุกคนช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่และทำความสะอาดสถานที่

1.3.4 การนำเสนองาน เด็กทำได้ดีทั้งรายบุคคลและการเป็นตัวแทนของกลุ่ม รวมทั้งการร่วมสนทนา ซักถาม ร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมสร้างสรรค์ หน่วยน้ำตกธารารักษ์แล้ว เด็กก็ยังสนใจเอาผลงานของตนเองและของเพื่อนมาดู และพูดคุยกันถึงผลงานของตนเองและของเพื่อน เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 91.45 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 4.70 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.85

1.4 กิจกรรมเสรี (การเล่นตามมุม)

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.4.1 เด็กเข้าเล่นตามมุมประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อน อย่างสนุกสนานในมุมหนังสือภาพเกี่ยวกับน้ำตกธารารักษ์และน้ำตกอื่น ๆ รวมทั้ง VCD ที่เกี่ยวกับน้ำตกธารารักษ์และน้ำตกอื่น ๆ ที่มีเสียงน้ำตก และบรรยากาศรอบ ๆ น้ำตกด้วย

1.4.2 เด็กสามารถเล่นตามมุมรายบุคคลและเป็นกลุ่มได้อย่างดี ร่วมกันวางแผน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่เล่นตามมุมได้

1.4.3 เด็กสามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือแบ่งปันของเล่นได้ รวมทั้งการนำเอาวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาร่วมในการเล่น เช่น มุมกระบะทราย เด็กจะช่วยกันจัดเตรียมสิ่งของต่าง ๆ เช่น ดินไม้จำลอง สัตว์จำลอง ก้อนหิน นำมาจัดเป็นน้ำตกจำลองตามความคิดจินตนาการ

1.4.4 เด็กร่วมกันเก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้วอย่างเรียบร้อย เช่น ในมุมวิทยาศาสตร์ มีแร่ธาตุจากธรรมชาติใส่ภาชนะไว้ให้เด็กได้ดู สังเกตและเปรียบเทียบ เช่น ก้อนหินชนิดต่าง ๆ ส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ ฯลฯ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ขณะเรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเสรี (การเล่นตามมุม) หน่วย น้ำตกธารารักษ์ แล้วเด็กยังสนใจขอเข้ามาเล่นต่อตอนพักกลางวัน มุมที่เด็กขอเข้ามาเล่นมากที่สุดคือมุมกระบะทรายที่จัดเป็นน้ำตกจำลองตามจินตนาการ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 85.26 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 9.61 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 5.13

1.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.5.1 เด็กร่วมเล่นเกมสัตว์น้ำบนพื้นทรายอย่างสนุกสนาน ทำให้เด็กเป็นผู้นำ-ผู้ตามในการเล่นได้ดี และร่วมกันคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเล่นเกมได้ โดยเด็กทุกคนร่วมมือกันอย่างดี

1.5.2 เด็กเล่นน้ำ เล่นทราย ร่วมกับเพื่อน โดยเด็กเล่นสร้างน้ำตกจำลองรวมทั้งรวมทั้งจำลองบรรยากาศที่บริเวณน้ำตก เช่น มีต้นไม้ มีสายน้ำ และเอากระดาษพับนำเกาะที่ต้นไม้ เก็บดอกไม้ใกล้ ๆ มาเสียบที่ต้นไม้จำลอง ทำให้ได้บรรยากาศที่ดี และปฏิบัติตามข้อตกลงที่ร่วมกันตั้งขึ้น รวมถึงการป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับตนเองและผู้อื่น

1.5.3 เด็กเล่นเกมแข่งเรือบก ทุกคนให้ความร่วมมือ มีความสามัคคีกันอย่างดี ทำให้เกมดำเนินไปได้อย่างสนุกสนาน ร่วมทั้งการเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เช่น ลูกฟุตบอล เด็กมีทักษะทางร่างกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง และเด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเด็กได้ พร้อมทั้งปฏิบัติตามกติกา

1.5.4 เด็กเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ อย่างสนุกสนาน และสามารถเล่นอย่างปลอดภัยทั้งตนเองและดูแลเพื่อน ทั้งเล่นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม รวมทั้งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่เล่นเครื่องเล่นสนามได้อย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมกลางแจ้ง หน่วย น้ำตกธารารักษ์แล้ว เด็กยังสนใจเล่นบ่อทรายต่อในช่วงเย็นก่อนกลับบ้าน บอกว่ายังตกแต่งน้ำตกจำลองไม่เรียบร้อย เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 97.44 เด็กที่ปฏิบัติได้แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 1.92 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะคือแสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.64

1.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1.6.1 เด็กทุกคนเล่นเกมภาพตัดต่อรูปภาพน้ำตกธารารักษ์ได้อย่างมั่นใจและช่วยเหลือ แบ่งปัน แนะนำเพื่อน ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว

1.6.2 เด็กเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเล่นน้ำตก เพิ่มทักษะทางคณิตศาสตร์ในการนับจำนวนจากการเรียงลำดับและจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก ฝึกให้เด็กคิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้

1.6.3 เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ ทำให้เด็กกล้าคิด กล้าตัดสินใจ เล่นเกมร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน และเด็กเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นไม้อย่างมั่นใจและร่วมกันเก็บของเล่นเข้าที่อย่างคล่องแคล่ว

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเกมการศึกษา หน่วย น้ำตกธารารักษ์แล้ว เด็กยังสนใจเล่นเกมการศึกษาต่ออีกขณะที่รอผู้ปกครองมารับ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 93.84 เด็กที่ปฏิบัติได้แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.85 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.31

1.7 สรุปผลการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก จากการจัดประสบการณ์ หน่วย น้ำตกธารารักษ์ ดังนี้

ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) การร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำตกธารารักษ์ และน้ำตกอื่น ๆ ด้วยความสนใจ
- 2) การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่น้ำตกจำลองภายในโรงเรียน เด็กแสดงออกถึงความสนใจ โดยการซักถามเรื่องราวเกี่ยวกับน้ำตกธารารักษ์หรือน้ำตกอื่น ๆ
- 3) เด็กนำภาพถ่าย หนังสือภาพ และ VCD เกี่ยวกับน้ำตกธารารักษ์ที่ครูจัดทำขึ้นมาดูด้วยความสนใจ
- 4) เด็กร่วมสร้างน้ำตกจำลองที่หน้าอาคารเรียนด้วยความสนใจและเข้มแข็ง และให้ความร่วมมือในการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างน้ำตกอย่างดี เช่น เตรียมมาจากบ้าน เก็บในบริเวณโรงเรียน หรือตามทางเดิน เป็นต้น รวมทั้งการช่วยกันดูแล รักษาให้คงความสวยงาม ไปนาน ๆ

หลังจากที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากแล้วเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นจังหวัดตาก มากขึ้น
- 2) หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับหน่วยน้ำตกธารารักษ์ และเล่าว่าผู้ปกครองรับปากว่าจะพาไปเที่ยวน้ำตกธารารักษ์เมื่อผู้ปกครองมีเวลาว่าง
- 3) เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของน้ำตกธารารักษ์ได้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การรักษาความสะอาด การไม่ทิ้งขยะ ฯลฯ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก ขณะที่ยังเรียนและหลังจากที่เรียน หน่วยน้ำตกธารารักษ์แล้ว เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 96.15 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.85

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักและการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนและหลังเรียนของเด็กในหน่วย น้ำตกธารารักษ์ ทุกรายการที่สังเกตของทุกกิจกรรมพบว่าระดับการปฏิบัติงาน ที่เด็กปฏิบัติได้ดีมากกว่าร้อยละ 83.34 ขึ้นไป ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน และหลังเรียน หน่วย น้ำตกธารารักษ์

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
1	การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	26	-	-
2	เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง	24	1	1
3	การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	19	4	3
4	การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์	15	5	6
5	การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย	20	4	2
6	การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ - ผู้ตาม	26	-	-
เฉลี่ย		21.67	2.33	2
คิดเป็นร้อยละ		83.34	8.97	7.69
กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
1	การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระ ในท้องถิ่น	25	-	1
2	ร่วมสนทนา ซักถาม และตอบคำถาม	26	-	-
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระท้องถิ่นที่ได้ เรียนรู้ว่ามีเหตุผล	26	-	-
4	การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	25	1	-
5	สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในท้องถิ่น ด้วยตนเองได้	26	-	-
เฉลี่ย		25.6	0.2	0.2
คิดเป็นร้อยละ		98.46	0.77	0.77

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติ ได้เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมสร้างสรรค์				
1	แสดงออกในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	14	7	5
2	แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน	25	1	-
3	การใช้กล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ของมือและตา	26	-	-
4	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้	24	1	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้	24	-	2
6	สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้	23	2	1
7	แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้	26	-	-
8	แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้	26	-	-
9	ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	26	-	-
เฉลี่ย		23.78	1.22	1
คิดเป็นร้อยละ		91.45	4.70	3.85
กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)				
1	แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	16	7	3
2	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	22	2	2
3	สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	25	1	-
4	สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	24	1	1
5	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	24	1	1
6	ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	22	3	1
เฉลี่ย		22.17	2.5	1.33
คิดเป็นร้อยละ		85.26	9.61	5.13

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติ ได้เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมกลางแจ้ง				
1	เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว	26	-	-
2	ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	23	2	1
3	การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	25	1	-
4	ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอยได้	26	-	-
5	แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	26	-	-
6	การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย	26	-	-
เฉลี่ย		25.33	0.5	0.17
คิดเป็นร้อยละ		97.44	1.92	0.64
กิจกรรมเกมการศึกษา				
1	สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	26	-	-
2	ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย	25	1	-
3	สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	23	2	1
4	เล่นเกมได้ถูกต้อง	26	-	-
5	จัดเก็บเกมเข้าที่ได้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว	22	2	2
เฉลี่ย		24.40	1	0.6
คิดเป็นร้อยละ		93.84	3.85	3.31

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติ ได้เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น				
1	ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้			
	- ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน	26	-	-
	- เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ	26	-	-
	- การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึง ความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ	26	-	-
	- เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือ เล่นด้วยความสนใจ	24	2	-
2	หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมี พฤติกรรม ดังนี้			
	- สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	26	-	-
	- หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับ เรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป	23	3	-
	- เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของ ท้องถิ่น	22	4	-
	- ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	26	-	-
	- เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	26	-	-
เฉลี่ย		25	1	-
คิดเป็นร้อยละ		96.15	3.85	-

2 แผนการจัดประสบการณ์หน่วยประเพณีลอยกระทงสาย

2.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.1.1 เด็กร่วมร้องเพลง ลอยกระทง และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ลอยกระทงร่วมกับเพื่อนตามจินตนาการอย่างสนุกสนาน เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ระบายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ประกอบคำคล้องจองลอยกระทงสาย ฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง

2.1.2 เด็กแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์อิสระ ตามคำสั่งที่ได้รับ เช่น หัวเราะ ยิ้ม ร้องไห้ ทำท่าลอยกระทงสาย ทำท่าเป็นกระทงสายลอยตาม สายน้ำ ฯลฯ และทำท่าทางประกอบเพลง อารมณ์ เด็กได้ฝึกการสังเกต สีหน้า ท่าทางต่าง ๆ ของคน ซึ่งเด็กนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2.1.3 การทำท่าทางเลียนแบบกระทงสายลอยน้ำ บางครั้งก็ลอยไปพบ สายน้ำที่ไหลแรง ไหลเอื่อย ๆ ตามจินตนาการ ซึ่งเด็กร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน และเด็ก เคลื่อนไหวตามคำบรรยายของครูได้อย่างดี ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่นจังหวัดตาก ขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หน่วย ประเพณีลอยกระทงสายแล้ว เด็กมีความสนใจ ทำท่าทางเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เป็นกระทงสาย ลอยน้ำ บางครั้งก็ไหลแรง ไหลเอื่อย ๆ ไปเจอโขดหิน ฯลฯ ในเวลาพักกลางวัน เด็กที่สามารถ ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้คล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 87.82 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำ ได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 8.97 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดง พฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.21

2.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.2.1 เด็กเล่าประวัติของการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้ถูกต้อง และร่วมสนทนา ชักถาม ตอบคำถาม พร้อมท่องคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย” ได้ถูกต้อง

2.2.2 เด็กเล่าถึงเวลาและสถานที่ของการลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก รวมถึงแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ เด็กเล่าถึงวิธีการและกิจกรรมที่ทำใน วันลอยกระทงสาย หลังจากมีส่วนร่วมประดิษฐ์กระทงและนำกระทงไปลอยที่สระน้ำขนาดเล็ก ภายในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว เพิ่มทักษะการนับให้เด็กจากการนับกระทงสายที่ ลอยอยู่ในสระน้ำ

2.2.3 เด็กเล่าถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการลอยกระทงสาย ได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น วัตถุประสงค์ของการลอยกระทงสาย การขอขมาพระแม่คงคา ร่วมกันรักษาความสะอาดของแหล่งน้ำ และร่วมกันสืบสานประเพณีท้องถิ่นของจังหวัดตากให้คงอยู่ตลอดไป

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย ประเพณีลอยกระทงสายแล้ว เด็กยังสนใจกระทงสายของตนเองที่อยู่ในสระน้ำ เมื่อรับประทานอาหารกลางวันแล้วมาเฝ้ากระทงของตนเอง และร่วมสนทนาชื่นชมกันดูกระทงสายของตนเองและของเพื่อนที่ลอยอยู่ในน้ำด้วยความสนใจ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 93.08 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 4.61 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.31

2.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.3.1 เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการเกี่ยวกับประเพณีลอยกระทงสายได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ทุกกลุ่มร่วมกันปรึกษาหารือ วางแผนและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะร่วมทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์และสามารถเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีได้ เช่น การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพอิสระ การร้อยวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

2.3.2 เด็กสามารถนำเสนอผลงานของตนเองและของกลุ่ม ได้อย่างชัดเจน คล่องแคล่ว ส่งเสริมทักษะทางภาษาพูด รวมถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ เช่น ในกิจกรรมการพับกระดาษแล้วตกแต่งเป็นภาพ และการสานใบมะพร้าว ได้ดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตากขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมสร้างสรรค์ หน่วย ประเพณีการลอยกระทงสายแล้ว เด็กยังสนใจวาดภาพกระทงสายและตกแต่งด้วยสีอย่างสวยงาม และพับกระดาษด้วยกระดาษแล้วนำไปลอยน้ำ เมื่อมีเวลาว่าง เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 89.74 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 7.69 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

2.4 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.4.1 เด็กร่วมเล่นตามมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียนอย่างสนุกสนาน วัสดุ

อุปกรณ์ภายในมุมประสบการณ์แต่ละมุมหมุนเวียนไปตามเนื้อหาที่เรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ เช่น มุมกระบะทราย มีวัสดุ อุปกรณ์ในการทำกระทงสาย ประดิษฐ์ดอกไม้ รูปเทียน ดันไม้ ดันหญ้า ก้อนหิน เพื่อจำลองเป็นแม่น้ำสำหรับลอยกระทงตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และร่วมเก็บ วัสดุอุปกรณ์เข้าที่อย่างคล่องแคล่ว

2.4.2 ในการเล่นตามมุมประสบการณ์ ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก สามารถ เป็นผู้นำกลุ่มและผู้ตามที่ดีได้ รวมทั้งแก้ปัญหาในการเล่นตามมุมได้ดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่นขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) หน่วย ประเพณีลอยกระทง สายแล้ว เด็กยังสนใจการทำกระทงสาย บอกว่าจะเอากระทงสายที่ทำเพิ่มขึ้นไปลอยที่แม่น้ำกับ ผู้ปกครองตอนกลางคืน เด็กที่ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 85.90 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 8.33 เด็ก ปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 5.77

2.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.5.1 เด็กทุกคนเล่นกลางแจ้งร่วมกับเพื่อนอย่างมั่นใจ และสนุกสนาน ยังช่วย ส่งเสริมทักษะทางภาษาพูดของเด็กได้อย่างดี เด็ก ๆ สามารถเป็นผู้นำของกลุ่มและเป็นผู้ตามได้ เช่น เกมเดินกะลา การเดินทรงตัวตามแนว และการเดินสามขา และเกมนกกระยาง อีกทั้งยังช่วยให้เด็กมีทักษะทางด้านร่างกาย การทรงตัวเดินบนสิ่งต่าง ๆ ได้

2.5.2 การเล่นน้ำ เล่นทราย ฝึกให้เด็กแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะเล่น และเล่นอย่าง ปลอดภัย ทั้งตนเองและเพื่อน เช่น ระวังอย่าให้ทรายเข้าตา หรือเปื้อนเสื้อผ้า ร่วมทั้งการเล่น เครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่นขณะที่เรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมกลางแจ้ง หน่วยประเพณีลอยกระทงสายแล้ว เด็ก ยังสนใจการเล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้วนำมาเล่นตอนพักกลางวันและตอนเย็นที่รอผู้ปกครองมารับ เช่น เกมเดินกะลา เกมนกกระยาง ฯลฯ เด็กที่ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 93.59 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็น ร้อยละ 3.21 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีคนคอยชี้แนะ คิดเป็น ร้อยละ 3.20

2.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.6.1 เด็กร่วมเล่นเกมการศึกษาด้วยความมั่นใจ และสนุกสนาน สามารถช่วยเหลือเพื่อน แบ่งปัน แนะนำเพื่อนได้ดี เช่น เกมจับคู่ภาพกระต่าย ขนาดเล็ก - ใหญ่ เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การล่อยกระต่าย และเกมจับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10 ช่วยฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์

2.6.2 การเล่นเกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน ฝึกให้เด็กเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ด้วยสายตา ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กเป็นคนช่างสังเกตสิ่งต่าง ๆ สามารถจำแนก แยกแยะสิ่งที่พบเห็นหรือผ่านเข้ามาในสายตา สังเกตความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นและตอบถึงรายละเอียดหรือความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ หรือภาพที่พบเห็น เช่น เกมการสังเกตหาสิ่งผิดปกติในภาพประเพณีล่อยกระต่ายของท้องถิ่นจังหวัดตาก เมื่อเล่นเสร็จแล้วเด็กก็ช่วยกันเก็บของเข้าที่อย่างคล่องแคล่วได้

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเกมการศึกษา หน่วย ประเพณีล่อยกระต่ายแล้ว เด็กยังสนใจการเล่นเกมการศึกษาในเวลาว่างอีกด้วย เด็กที่ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 98.46 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.77 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.77

2.7 สรุปผลการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก จากการจัดประสบการณ์ หน่วย ประเพณีล่อยกระต่าย ดังนี้

ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

1) การร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติของการล่อยกระต่าย เวลาและสถานที่ของการล่อยกระต่าย กิจกรรมที่ทำในวันล่อยกระต่าย และสิ่งที่ได้จากประเพณีล่อยกระต่าย

2) เด็กนำวัสดุ อุปกรณ์มาจากบ้าน เพื่อ ทำกระต่ายที่ทำจากกะลามะพร้าว หรือทำจากวัสดุอื่น ๆ เช่น ดินกัลวยและใบตองหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุธรรมชาติหาได้ในท้องถิ่นที่ง่ายต่อการย่อยสลาย เมื่อจัดตกแต่งอย่างสวยงามแล้ว เด็ก ๆ ร่วมกันนำไปล่อยที่สระน้ำขนาดเล็ก ภายในโรงเรียน ซึ่งเด็กตื่นเต้นมาก ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน โดยล่อยกระต่ายที่ตนเองประดิษฐ์อย่างสุดฝีมือด้วยตนเอง

3) เด็กนำภาพถ่าย หนังสือภาพที่เกี่ยวกับประเพณีล่อยกระต่ายที่ทำจากวัสดุต่าง ๆ เช่น กะลามะพร้าว ดินกัลวย ใบตอง ด้วยความสนใจ และร่วมสนทนาซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

4) ในการเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง เล่นน้ำ เล่นทราย เด็กร่วมกันเล่นโดยจัด ตกแต่งเป็นแม่น้ำ แล้วประดิษฐ์กระทงไปลอยในการเล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการอย่าง สนุกสนาน และร่วมกันเก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเลิกเล่นอย่างคล่องแคล่ว

หลังจากที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากแล้วเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

1) เด็กสนใจประเพณีของท้องถิ่นจังหวัดตากมากขึ้น และปฏิบัติตน ร่วม กิจกรรมได้ถูกต้อง สนุกสนาน และสามารถเล่าถึงประเพณีและกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันลอยกระทง สายของท้องถิ่นจังหวัดตากให้ผู้อื่นฟังได้อย่างถูกต้อง

2) หลังจากเรียนจบแล้ว เด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับประเพณีลอยกระทง สายของจังหวัดตาก ซึ่งมีขึ้นในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2550 และเด็กนำกระทงที่ตนเองได้ประดิษฐ์ ไว้กลับไปบ้าน และช่วยผู้ปกครองประดิษฐ์กระทงที่บ้านด้วยความคล่องแคล่ว เพื่อนำไปลอยใน แม่น้ำตอนกลางคืน

3) เด็กได้แสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของการลอยกระทงสาย ของจังหวัดตากได้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้เป็น อย่างดี รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การรักษาความสะอาด การไม่ทิ้ง ขยะลงในแม่น้ำลำคลอง ฯลฯ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น จังหวัดตาก ระหว่างเรียนและหลังจากที่เรียนหน่วย ประเพณีลอยกระทงสาย เด็กที่สามารถปฏิบัติ ได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 93.59 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ ไม่คล่องแคล่ว และไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.85 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดง พฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักและการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียนของเด็กในหน่วย ประเพณีลอยกระทงสาย ทุกรายการที่สังเกตของทุก กิจกรรม พบว่าระดับการปฏิบัติงาน ที่เด็กปฏิบัติได้ดีมากกว่าร้อยละ 85.90 ขึ้นไป ดังตาราง ที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ติดต้องถิ่นระหว่างเรียน และหลังเรียน หน่วย ประเพณีลอยกระทงสาย

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
1	การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	26	-	-
2	เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง	26	-	-
3	การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	20	5	1
4	การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์	19	5	2
5	การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย	22	2	2
6	การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ – ผู้ตาม	24	2	-
เฉลี่ย		22.83	2.33	0.83
คิดเป็นร้อยละ		87.82	8.97	3.21
กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
1	การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระ ในท้องถิ่น	24	1	1
2	ร่วมสนทนา ซักถาม และตอบคำถาม	24	2	-
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระท้องถิ่นที่ได้ เรียนรู้อย่างมีเหตุผล	21	3	2
4	การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	26	-	-
5	สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในท้องถิ่น ด้วยตนเองได้	26	-	-
เฉลี่ย		24.2	1.2	0.6
คิดเป็นร้อยละ		93.08	4.61	2.31

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติ ได้เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมสร้างสรรค์				
1	แสดงออกในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	20	6	-
2	แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน	19	3	4
3	การใช้กล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ของมือและตา	25	1	-
4	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้	21	4	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้	22	3	1
6	สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้	26	-	-
7	แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้	26	-	-
8	แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้	26	-	-
9	ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	25	1	-
เฉลี่ย		23.33	2	0.67
คิดเป็นร้อยละ		89.74	7.69	2.56
กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)				
1	แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	18	6	2
2	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	24	2	-
3	สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	22	1	3
4	สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	23	3	-
5	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	23	-	3
6	ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	24	1	1
เฉลี่ย		22.33	2.17	1.5
คิดเป็นร้อยละ		85.90	8.33	5.77

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติ ได้เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมกลางแจ้ง				
1	เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว	26	-	-
2	ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	25	1	-
3	การเล่นกับอุปกรณ์ต่างๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	26	-	-
4	ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอยได้	24	-	2
5	แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	23	2	1
6	การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย	22	2	2
เฉลี่ย		24.33	0.83	0.83
คิดเป็นร้อยละ		93.59	3.21	3.20
กิจกรรมเกมการศึกษา				
1	สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	26	-	-
2	ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย	26	-	-
3	สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	26	-	-
4	เล่นเกมได้ถูกต้อง	25	1	-
5	จัดเก็บเกมเข้าที่ไว้ได้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว	25	-	1
เฉลี่ย		25.6	0.2	0.2
คิดเป็นร้อยละ		98.46	0.77	0.77

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติ ได้เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น				
1	ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้			
	- ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน	26	-	-
	- เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ	22	3	1
	- การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึง ความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ	26	-	-
	- เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือ เล่นด้วยความสนใจ	26	-	-
2	หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมี พฤติกรรม ดังนี้			
	- สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	25	1	-
	- หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับ เรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป	23	3	-
	- เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของ ท้องถิ่น	19	2	5
	- ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	26	-	-
	- เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	26	-	-
เฉลี่ย		24.33	1	0.67
คิดเป็นร้อยละ		93.59	3.85	2.56

3 แผนการจัดประสบการณ์หน่วยการเรียนรู้

3.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1.1 เด็กพร้อมร้องเพลง “ไก่” ได้ด้วยความสนุกสนานพร้อมทำท่าทาง ประกอบเพลงตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ทุกคนพยายามคิดท่าทางที่แปลกใหม่ไปจากเดิมที่เคยทำ และสามารถเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่นได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้

3.1.2 เด็กเล่นบทบาทสมมติชีวิตของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่นจังหวัดตาก ตามจินตนาการของรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่มได้ โดยทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่ร่วมกันสร้างขึ้น

3.1.3 เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามคำสั่ง และทำท่าทางสัตว์ตามผู้นำได้อย่างคล่องแคล่ว สนุกสนาน และเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่ประกอบเพลงการเลี้ยงสัตว์ตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

สรุปผลการประเมินพัฒนาการหลังจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก ระหว่างเรียนและหลังจากเรียนในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หน่วยการเรียนรู้แล้ว เด็กยังสนใจร้องเพลงไก่และทำท่าทางประกอบเพลง โดยแบ่งเป็นครอบครัวไก่ มีพ่อไก่ แม่ไก่และลูกไก่ ซึ่งทำท่าทางและส่งเสียงต่างกันอย่างสนุกสนาน เด็กที่ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 75.00 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 21.15 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.85

3.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.2.1 เด็ก ๆ เล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์แล้วอธิบายถึง ชนิด ประเภท และลักษณะของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ที่บ้านหรือในท้องถิ่นจังหวัดตากได้ พร้อมทั้งร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่นและเล่าถึงสัตว์ที่บ้านของตนเองเลี้ยงไว้ว่าเป็นอย่างไร ตัวเด็กเองก็ช่วยเลี้ยงสัตว์ที่บ้านด้วย เช่น แมว สุนัข ฯลฯ และเด็กสามารถตอบได้ว่า สัตว์ที่เลี้ยงไว้ขายและเลี้ยงไว้เล่นต่างกันอย่างไร และบอกได้ว่าในท้องถิ่นของตนมีที่ไหนที่เลี้ยงสัตว์ไว้ขาย เช่น มีโรงเลี้ยงไก่ มีโรงเลี้ยงหมู เพาะพันธ์สุนัขขาย เป็นต้น

3.2.2 เด็กบอกชื่ออาหารของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่นได้ถูกต้อง เช่น อาหารของวัว คือ หญ้า อาหารของไก่ คือ ข้าวเปลือก รำข้าว อาหารของแมว คือ ปลาทุพรูปร่างต่าง ๆ ประสบการณ์การให้อาหารสัตว์ของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟังได้ รวมถึงการอธิบายว่าสัตว์แต่ละชนิด

ที่เลี้ยงไว้มีประโยชน์และโทษอย่างไร และสัตว์ที่พบเห็นในท้องถิ่นมีประโยชน์อย่างไรบ้างได้
อย่างคล่องแคล่ว

3.2.3 เด็กร่วมสนทนากับลุงนาค สัตว์วิเศษ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นด้าน
การเพาะเลี้ยงไก่ขาย เด็ก ๆ สนใจร่วมซักถามถึงไก่ที่ลุงนาคเลี้ยงไว้ ซึ่งมีทั้งเลี้ยงไว้ขาย เลี้ยงไว้ดู
เล่น และเด็ก ๆ ก็รับคำเชิญอย่างตื่นเต็นที่ลุงนาคชวนไปเที่ยวชมที่บ้าน เด็กเดินทางกลับบ้านลุงนาค
อย่างเป็นทางการที่ตกลงกันไว้ ร่วมสนทนา ซักถามเรื่องที่ตนเองสงสัย เช่น ไก่ออกจากไข่
ได้อย่างไร ซึ่งลุงนาคก็พาไปดูที่โรงฟักไข่ ซึ่งมีลูกไก่ตัวเล็ก ๆ มากมาย และที่เด็ก ๆ ตื่นเต้นมาก
ที่สุด คือ ลุงนาคให้ลูกไก่ตัวเล็ก ๆ กลับมาด้วย 5 ตัว ให้เด็ก ๆ ช่วยกันดูแล ซึ่งเด็ก ๆ ก็ทำได้
อย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อ
ท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย การเลี้ยงสัตว์ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี
ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 95.38 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่
คล่องแคล่ว และไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 4.62

3.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.3.1 เด็กสร้างงานศิลปะร่วมกับเพื่อน ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ
ระบายสี ปั้นดินน้ำมันหรือการฉีก ตัด ปะ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่นตาม
จินตนาการของตนเอง และของกลุ่ม ซึ่งทุกคนในกลุ่มร่วมกันปรึกษาหารือ วางแผนในการทำ
กิจกรรม และสามารถนำเสนอผลงานและร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้อื่นเกี่ยวกับงานศิลปะของตนเองและของกลุ่มได้

3.3.2 เด็กทำงานศิลปะ เช่น การพิมพ์ภาพจากส่วนต่าง ๆ ของพืช การพับ
กระดาษเป็นภาพสัตว์ที่ตนเองเลี้ยงไว้ และที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น เสร็จแล้วร่วมกันเก็บอุปกรณ์เข้า
ที่และทำความสะอาดสถานที่ได้อย่างคล่องแคล่ว

3.3.3 เด็กผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ขอมรับมติของกลุ่ม เช่น การเลือกผู้นำ
กลุ่มในการทำกิจกรรมศิลปะ และร่วมมือกันทำกิจกรรม เช่น การประดิษฐ์สัตว์ชนิดต่าง ๆ ตาม
จินตนาการ การตัดภาพสัตว์จากที่ต่าง ๆ นำมาปะติดในกระดาษแล้วตกแต่งให้สวยงาม หรือ
การวาดภาพสัตว์ด้วยสีน้ำ โดยใช้นิ้วมือแทนพู่กัน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ
ท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมสร้างสรรค์ หน่วย การเลี้ยงสัตว์ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติ
ได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 88.03 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่

คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 11.54 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.43

3.4 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.4.1 เด็กเล่นตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียนตามจินตนาการอย่างอิสระร่วมกับเพื่อน ๆ โดยปฏิบัติตามข้อตกลงที่สร้างขึ้นร่วมกัน เช่น มุมหนังสือที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น การให้อาหาร ที่อยู่อาศัย รวมทั้งประโยชน์และโทษของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ และสามารถเก็บเข้าที่ได้อย่างคล่องแคล่ว

3.4.2 ในมุมวิทยาศาสตร์ มุมธรรมชาติ ซึ่งมีกระบะทราย เด็กชอบมากเพราะได้สร้างสวนสัตว์หรือสร้างสัตว์เลี้ยงตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน และเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และในมุมบ้านก็นำวัสดุอุปกรณ์ที่หามาได้จากในท้องถิ่น เช่น หม้อข้าวหม้อแกงที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตในหมู่บ้าน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นในกิจกรรมการเล่นเสรี (เล่นตามมุม) หน่วย การเลี้ยงสัตว์ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 87.82 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 10.26 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 1.92

3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.5.1 เด็กร่วมเล่นเกม เสือกินวัว เกมงูกินหาง ได้อย่างสนุกสนาน ปฏิบัติตามข้อตกลง พร้อมทั้งร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่เล่นเกมได้อย่างคล่องแคล่ว เด็กสามารถแสดงออกถึงการเป็นผู้นำ ผู้ตามได้เป็นอย่างดี

3.5.2 เด็กมีทักษะในการใช้ภาษาสื่อความหมาย มีพัฒนาการในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง และรักษาความปลอดภัยให้ทั้งตนเองและผู้อื่นในการเล่นกลางแจ้ง เช่น เกมการต่อหางของสัตว์ เกมอิกาทวงไข พร้อมทั้งส่งเสริมให้เด็กมีความสามัคคี การปฏิบัติตามข้อตกลงและร่วมเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระด้วยความสนุกสนาน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมกลางแจ้ง หน่วย การเลี้ยงสัตว์ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 92.31 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 5.13 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรม

ได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

3.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.6.1 เด็กเล่นเกมการศึกษาได้อย่างมั่นใจ ช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำให้เพื่อน ๆ ได้ เช่น การเล่นเกมจับคู่ภาพกับเงาสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น เกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร เกมการจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่ และเกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย

3.6.2 เด็กเล่นเกมการศึกษาร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน ช่วยพัฒนาทักษะการคิด ทำให้เกิดความคิดรวบยอด และร่วมกันเก็บของเข้าที่หลังจากเลิกเล่นแล้วได้อย่างคล่องแคล่ว

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเกมการศึกษา หน่วย การเลี้ยงสัตว์ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 96.15 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.08 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.77

3.7 สรุปผลการมีเจตคติต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก จากการจัดประสบการณ์ หน่วย การเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

1) การร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ร่วมสนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ การให้อาหารสัตว์ ที่อยู่อาศัยของสัตว์และประโยชน์ โทษของสัตว์ที่มีในท้องถิ่น ได้อย่างคล่องแคล่ว

2) การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ คือไปบ้านลุงนาค สัตว์วิชัย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพเพาะพันธุ์ไก่ขายในท้องถิ่น เด็กสนใจและตื่นตัวมาก ร่วมสนทนา ซักถาม และมีข้อสงสัยมากมาย ซึ่งลุงนาคก็ตอบทุกข้อคำถามของเด็ก

3) เด็กนำภาพถ่าย หนังสือภาพประกอบเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ หนังสือภาพประกอบเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นของตนเองมาคู่ด้วยความสนใจ

4) เด็กร่วมกันดูแลดูไก่ที่ลุงนาค ให้มาอย่างดี ทั้งการให้อาหาร ให้น้ำ การทำความสะอาดกรง โดยจัดเวรประจำวันตามความสมัครใจ

หลังจากที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากแล้วเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

1) สนใจและรู้จักสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นจังหวัดตาก มากขึ้น

2) หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับเรื่องวิธีการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น การเลี้ยง การดูแล การให้อาหาร การรักษาความสะอาด และเล่าประสบการณ์การมีสัตว์เลี้ยง และการเลี้ยงสัตว์ที่บ้านของตน และในท้องถิ่นเมื่อมีโอกาส ร่วมทั้งการมีสัตว์เลี้ยงหรือความต้องการมีสัตว์เลี้ยงชนิดต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการ หรือที่ผู้ปกครองอ้างว่าจะซื้อ หรือหามาให้ เช่น ลูกสุนัข ลูกไก่ ลูกแมว ฯลฯ ให้เพื่อนในห้องฟัง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจอ่อนโยน เมตตากรุณา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่นได้ดี

3) เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของการเลี้ยงสัตว์ การมีสัตว์เลี้ยง หรือความต้องการมีสัตว์เลี้ยงชนิดต่าง ๆ เช่น ลูกสุนัข ลูกไก่ ลูกแมว ฯลฯ เด็กนำมาสร้างงานศิลปะได้อย่างมีความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการของแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม ที่ร่วมมือกันทำงานศิลปะ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น จังหวัดตาก ระหว่างเรียนและหลังจากที่เรียน หน่วย การเลี้ยงสัตว์ เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 99.58 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.34

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักและการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียนของเด็ก ในหน่วย การเลี้ยงสัตว์ ทุกรายการที่สังเกตของทุกกิจกรรม พบว่าระดับการปฏิบัติงาน ที่เด็กปฏิบัติได้ดีมากกว่าร้อยละ 75.00 ขึ้นไป ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน และหลังเรียน หน่วย การเลี้ยงสัตว์

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
1	การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	26	-	-
2	เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง	26	-	-
3	การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	20	5	1
4	การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์	5	18	3
5	การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย	14	10	2
6	การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ-ผู้ตาม	26	-	-
เฉลี่ย		19.5	5.5	1
คิดเป็นร้อยละ		75.00	21.15	3.85
กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
1	การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระ ในท้องถิ่น	26	-	-
2	ร่วมสนทนา ชักถาม และตอบคำถาม	26	-	-
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระท้องถิ่นที่ได้ เรียนรู้อย่างมีเหตุผล	20	6	-
4	การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	26	-	-
5	สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในท้องถิ่น ด้วยตนเองได้	26	-	-
เฉลี่ย		24.8	1.2	-
คิดเป็นร้อยละ		95.38	4.62	-

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมสร้างสรรค์				
1	แสดงออกในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	7	19	-
2	แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน	22	3	1
3	การใช้กล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ของมือและตา	26	-	-
4	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้	26	-	-
5	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้	25	1	-
6	สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้	22	4	-
7	แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้	26	-	-
8	แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้	26	-	-
9	ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	26	-	-
เฉลี่ย		22.89	3	0.11
คิดเป็นร้อยละ		88.03	11.54	0.43
กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)				
1	แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	19	7	-
2	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	19	6	1
3	สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	23	3	-
4	สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	25	-	1
5	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	25	-	1
6	ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	26	-	-
เฉลี่ย		22.83	2.67	0.5
คิดเป็นร้อยละ		87.82	10.26	1.92

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมกลางแจ้ง				
1	เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว	26	-	-
2	ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	26	-	-
3	การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	18	8	-
4	ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอยได้	26	-	-
5	แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	26	-	-
6	การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย	22	-	4
เฉลี่ย		24	1.33	0.67
คิดเป็นร้อยละ		92.31	5.13	2.56
กิจกรรมเกมการศึกษา				
1	สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	26	-	-
2	ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย	26	-	-
3	สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	26	-	-
4	เล่นเกมได้ถูกต้อง	26	-	-
5	จัดเก็บเกมเข้าที่ที่ได้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว	21	4	1
เฉลี่ย		25	0.8	0.2
คิดเป็นร้อยละ		96.15	3.08	0.77

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น				
1	ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้			
	- ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน	26	-	-
	- เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ	26	-	-
	- การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึง ความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ	26	-	-
	- เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือ เล่นด้วยความสนใจ	26	-	-
2	หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมี พฤติกรรม ดังนี้			
	- สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	26	-	-
	- หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับ เรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป	25	1	-
	- เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของ ท้องถิ่น	26	-	-
	- ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	26	-	-
	- เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	26	-	-
	เฉลี่ย	25.89	0.11	-
	คิดเป็นร้อยละ	99.58	0.43	-

4 แผนการจัดประสบการณ์หน่วยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

4.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

4.1.1 เด็กร่วมท่องคำคล้องจอง “พระเจ้าตาก” และเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ

ของร่างกายประกอบคำคล้องจองตามจินตนาได้อย่างคล่องแคล่ว รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่ง สัญญาณ และข้อตกลง ในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น สั่งให้ขี่ม้า ทำท่าเลียนแบบม้า หรือทำท่าทางต่อสู้ด้วยอาวุธชนิดต่าง ๆ เช่น ดาบ

4.1.2 เด็ก ๆ เคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เส้นเชือก ตามจินตนาการได้อย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยายจากครู เรื่อง การเดินทางของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชอย่างอิสระ เด็กร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน

4.1.3 เด็กดู วิซีดี เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ด้วยความตื่นเต้น หลังจากดู วิซีดี แล้ว เด็กยังนำเอาการสู้รบ มาเล่นกับและของด้วยว่าตนเองจะเล่นเป็นใครใน วิซีดี เด็ก ๆ เล่นกันอย่างสนุกสนาน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก ระหว่างเรียนในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 96.15 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 2.57 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 1.28

4.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

4.2.1 เด็กร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา ตอบคำถาม และบอกชื่อของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งท่องคำคล้องจอง พระเจ้าตากได้อย่างคล่องแคล่ว และร่วมเล่นทายปริศนาคำทาย “ขุนศึก” พร้อมทั้งร่วมสนทนาถึงรูปร่าง ลักษณะท่าทางของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และบุคคลทั่วไปว่าแตกต่างกันอย่างไร

4.2.2 เด็กเล่าประวัติ บอกความสำคัญ และความเกี่ยวข้องกันของจังหวัดตากกับสมเด็จพระเจ้าตากสินได้อย่างถูกต้อง หลังจากดู วิซีดี เรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแล้ว เด็กยังร่วมสนทนา ชักถามข้อสงสัยที่พบในการชม วิซีดี ที่ผ่านมา โดยครูนำหนังสือภาพพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดตากมาประกอบการสนทนากับเด็ก ทำให้เด็กเข้าใจดีมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ
ห้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กที่
สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 99.23 เด็กที่ปฏิบัติได้
แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.77

4.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

4.3.1 ก่อนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เด็กและครุร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาที่ทำ
กิจกรรมในแต่ละวัน เด็กทุกคนช่วยกันจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ
เด็กร่วมทำงานศิลปะ ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่มได้อย่างดี แต่ละกลุ่มร่วมปรึกษาหารือ วาง
แผนการเลือกทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม รวมทั้งการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง
การทำกิจกรรม เช่น รู้จักการรอคอยก่อนหลัง การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ

4.3.2 เด็กร่วมทำงานศิลปะ นำเสนองานของตน ร่วมสนทนากับเพื่อน รับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น เกี่ยวกับผลงานของตนเองและของเพื่อน ๆ หลังจากนั้นนำผลงานของ
ตนเองไปให้ผู้ปกครอง แล้วยังกลับมาเล่าว่า ผู้ปกครองพูดว่าอย่างไรเกี่ยวกับผลงานของตนเอง

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ
ห้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมสร้างสรรค์ หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กที่สามารถ
ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 92.31 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่
บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 5.13 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ
แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

4.4 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

4.4.1 ก่อนเล่นตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน เด็กและครุร่วมสนทนาเรื่องราว
ที่จัดกิจกรรมในสัปดาห์นี้ เมื่อเด็กได้เข้าเล่นตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน เช่น มุมหนังสือ
เด็กก็สนใจหยิบหนังสือภาพประกอบเกี่ยวกับเรื่องราวของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และเด็ก
เล่นที่มุมบทบาทสมมติร่วมกับเพื่อนตามความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ ทั้งรายบุคคลและแบ่งเป็น
กลุ่มตามความสมัครใจ

4.4.2 เด็กร่วมเล่นตามมุมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และ
ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่เล่น การเล่นเกมบะทรายซึ่งเด็ก ๆ ช่วยกันเตรียมสิ่งของ
ต่าง ๆ มาเป็นอุปกรณ์ในการเล่น เช่น ทหาร ชง ม้า ช้าง วัว ควาย มิดดาบ ทวน โล่ และอื่น ๆ
เช่น ต้นไม้ ต้นหญ้า ก้อนหิน และเมื่อเลิกเล่นช่วยกันเก็บเข้าที่ได้้อย่างคล่องแคล่ว

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ
ท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมการเล่นเสรี (การเล่นตามมุม) หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสิน
มหาราช เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 92.95
เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 4.49 เด็กปฏิบัติ
ได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

4.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

4.5.1 เด็กเล่นเกมแม่ทัพสั่งอย่างมั่นใจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
พูดของเด็ก รวมทั้งการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รวมทั้งการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อตนเองได้
เป็นแม่ทัพ สั่งเพื่อนให้ปฏิบัติตาม ทำให้เด็กตัดสินใจได้อย่างมั่นใจได้ เกมปิดคาหาเพื่อนฝึกให้
เด็กใช้ประสาทสัมผัส โดยเด็กหญิงจอย บอกว่าจำเพื่อนได้เพราะกลิ่นสบู่จากตัวเพื่อน

4.5.2 เด็กเล่นอุปกรณ์กีฬากับเพื่อนอย่างสนุกสนานและปฏิบัติตามกติกาที่
ร่วมกันตั้งขึ้นได้อย่างดี เป็นการส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางด้านกีฬาให้เด็กอีกด้วย รวมทั้งการร่วม
เล่นเครื่องเล่นสนามกับเพื่อนและรู้จักการรักษาความปลอดภัยให้ตนเองและเพื่อนในขณะที่เล่น เด็ก
สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี เช่นเกี่ยวกับการเล่นน้ำ เล่นทราย ช่วยส่งเสริมให้
เด็กได้มีพัฒนาการด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และของแต่ละบุคคลและของกลุ่ม เช่น การสร้าง
กองทัพอากาศขี้ม้าและอื่น ๆ ฝึกความรับผิดชอบ คือ การเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้วได้อย่าง
คล่องแคล่ว

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ
ท้องถิ่นระหว่างในกิจกรรมกลางแจ้ง หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กที่สามารถปฏิบัติ
ได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 95.51 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้
ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 2.75 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดง
พฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้ชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 1.95

4.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

4.6.1 เด็กเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของคนได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ
รวมทั้งการเล่นจับคู่ภาพกับเงาลักษณะของ สมเด็จพระเจ้าตากสิน หรือภาพอาวุธประเภทต่าง ๆ
เด็กช่วยเหลือ แนะนำเพื่อน ๆ ช่วยส่งเสริมการคิดของเด็กได้ดี

4.6.2 เกมการศึกษาฝึกให้เด็กคิด เปรียบเทียบและสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
รวมทั้งความรับผิดชอบในการจัดเก็บของเข้าที่ได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น เกมจับคู่ภาพเหมือน

เพศชาย เพศหญิง และเกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในกองทัพได้ เช่น อาวุธที่ใช้ต่อสู้ สัตว์ที่ใช้เป็นพาหนะ ฯลฯ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเกมการศึกษา หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กที่ สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 97.96 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 1.54 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.77

4.7 สรุปผลการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก จากการจัดประสบการณ์ หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ดังนี้

ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) การร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ร่วมสนทนา ซักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และ วิถีชีวิต ที่ได้ดูด้วยความสนใจ
- 2) การได้ชม วิถีชีวิต เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กแสดงออกถึงการมีความรู้ความเข้าใจที่ดีขึ้น ถึงเรื่องประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ เกี่ยวข้องกับจังหวัดตากด้วยความสนใจ และซักถามถึงพระบรมรูปของพระองค์
- 3) เด็กนำภาพถ่าย หนังสือภาพ และวิถีชีวิต เรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ ครูจัดทำขึ้นมาดูด้วยความสนใจ
- 4) ในการเล่นบทบาทสมมติเป็นพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงขี่ม้ากำลังสู้รบกับ ทหารพม่า ซึ่งเด็กจะแย่งกันเป็นพระเจ้าตากสินมหาราช เหมือนเป็นพระเอกของเรื่องในสายตา ของเด็ก ๆ และให้ความร่วมมือในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว ทำให้ เด็กมีจิตใจที่รักท้องถิ่นของตนเองเพิ่มขึ้น และอยากเป็นคนเก่งที่ปกป้องท้องถิ่นของตนเหมือน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

หลังจากที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากแล้วเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) เด็กสนใจซักถามถึงบุคคลสำคัญที่ให้คุณประโยชน์ให้กับท้องถิ่นจังหวัดตาก ว่ามีใครอีกบ้างรวมถึงสนทนาว่าคุณประโยชน์ที่ทำนั้นคืออะไร
- 2) หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนใจและขอดู วิถีชีวิต เรื่องพระเจ้าตากสินมหาราช และยังเล่นบทบาทสมมติการต่อสู้ สู้รบของพระองค์กับทหารพม่า เด็กแบ่งฝ่ายกันตามจินตนาการ และแย่งกันเป็นองค์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเช่นเคย ซึ่งก็เป็นเรื่องการต่อสู้ สู้รบกันตาม จินตนาการ ได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพอิสระ การฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ
- 3) เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ ซึ่งก็เป็นเรื่องการต่อสู้ สู้รบกันตามจินตนาการ

ได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพอิสระ การฝึก ตัด ปะ เป็นภาพ การพับกระดาษ ตกแต่งเป็นภาพ สามารถทำให้เด็กมีจิตใจรัก ห่วงแหนท้องถิ่นของตน อยากทำให้ท้องถิ่นที่ตนเอง อยู่มีความเจริญรุ่งเรือง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น จังหวัดตากระหว่างเรียนและหลังที่เรียน หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กที่สามารถ ปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 99.57 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่ บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.43

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักและการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียนของเด็ก ในหน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทุกรายการที่สังเกต ของทุกกิจกรรม พบว่าระดับการปฏิบัติงาน ที่เด็กปฏิบัติได้ดีมากกว่าร้อยละ 92.31 ขึ้นไป ดัง ตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน และหลังเรียน หน่วย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
1	การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	26	-	-
2	เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง	26	-	-
3	การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	26	-	-
4	การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์	23	1	2
5	การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย	24	2	-
6	การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ - ผู้ตาม	25	1	-
เฉลี่ย		25	0.67	0.33
คิดเป็นร้อยละ		96.15	2.57	1.28
กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
1	การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระ ในท้องถิ่น	26	-	-
2	ร่วมสนทนา ซักถาม และตอบคำถาม	26	-	-
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระท้องถิ่นที่ได้ เรียนรู้อย่างมีเหตุผล	26	-	-
4	การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	25	1	-
5	สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในท้องถิ่น ด้วยตนเองได้	26	-	-
เฉลี่ย		25.8	0.2	-
คิดเป็นร้อยละ		99.23	0.77	-

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมสร้างสรรค์				
1	แสดงออกในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	18	6	2
2	แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน	24	2	-
3	การใช้กล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ของมือและตา	26	-	-
4	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้	24	1	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้	24	2	-
6	สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้	23	-	3
7	แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้	26	-	-
8	แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้	26	-	-
9	ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	25	1	-
เฉลี่ย		24	1.33	0.67
คิดเป็นร้อยละ		92.31	5.13	2.56
กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)				
1	แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	20	4	2
2	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	24	1	1
3	สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	25	1	-
4	สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	25	-	1
5	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	26	-	-
6	ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	25	1	-
เฉลี่ย		24.17	1.17	0.67
คิดเป็นร้อยละ		92.95	4.49	2.56

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมกลางแจ้ง				
1	เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว	26	-	-
2	ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	24	1	1
3	การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	25	1	-
4	ปฏิบัติตนในการรอคทนและรอคอยได้	25	-	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	26	-	-
6	การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย	23	2	1
เฉลี่ย		24.83	0.67	0.5
คิดเป็นร้อยละ		95.51	2.57	1.92
กิจกรรมเกมการศึกษา				
1	สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	26	-	-
2	ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย	26	-	-
3	สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	25	1	-
4	เล่นเกมได้ถูกต้อง	26	-	-
5	จัดเก็บเกมเข้าที่ที่ได้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว	24	1	1
เฉลี่ย		25.4	0.4	0.2
คิดเป็นร้อยละ		97.69	1.54	0.77

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น				
1	ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้			
	- ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน	26	-	-
	- เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ	26	-	-
	- การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึง ความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ	26	-	-
	- เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือ เล่นด้วยความสนใจ	26	-	-
2	หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมี พฤติกรรม ดังนี้			
	- สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	26	-	-
	- หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับ เรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป	26	-	-
	- เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของ ท้องถิ่น	25	1	-
	- ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	26	-	-
	- เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	26	-	-
เฉลี่ย		25.89	0.11	-
คิดเป็นร้อยละ		99.57	0.43	-

5 แผนการจัดประสบการณ์หน่วยวัดเศษแก้วบูรพา

5.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สรุปผลการจัดประสบการณ์ดังนี้

5.1.1 เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ประกอบคำคล้องจอง วัดเศษแก้วบูรพาได้อย่างสร้างสรรค์ ตามจินตนาการ รวมทั้งการเคลื่อนไหวตามคำสั่งและสัญญาณที่ตกลงกันได้ เช่น สั่งให้นั่งสมาธิ พนมมือ หยิบของใส่บาตรพระ กราบพระ 3 ครั้ง เด็กทำได้อย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการ

5.1.2 เด็กร่วมเคลื่อนไหวร่างกายประกอบอุปกรณ์ ดอกบัว หรือดอกไม้ อื่น ๆ พร้อมทั้งร้องเพลง ดอกบัว ร่วมกับเพื่อน อย่างสร้างสรรค์และสนุกสนาน

5.1.3 เด็กร่วมเคลื่อนไหวตามคำบรรยายของครูเกี่ยวกับการเตรียมอาหาร ไปทำบุญที่วัดเศษแก้วบูรพาในวันพระ พร้อมทั้งกิจกรรมที่ทำร่วมกันในการทำบุญที่วัดได้อย่างสนุกสนานและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เด็กทำได้เหมือนจริงและคล่องแคล่วมากมาก เช่น การใส่บาตร นั่งกราบพระ เพราะสิ่งเหล่านี้ในชีวิตประจำวันของเด็กได้ทำเป็นประจำอยู่แล้ว แล้วเด็กชายยังบอกให้คุณครูบรรยายตอนไปขอขมนมหลวงตาด้วย รวมทั้งร่วมกันร้องเพลงดอกบัวและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงดอกบัวอย่างสนุกสนาน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หน่วย วัดเศษแก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติ ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 99.23 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.77

5.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

5.2.1 เด็กบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายในวัดได้อย่างถูกต้อง เช่น โบสถ์ ศาลา กุฏิ พระ รวมทั้งสถานที่ตั้งและเส้นทางไปวัดเศษแก้วบูรพาและเด็กสามารถเขียนแผนที่เส้นทางไปวัดเศษแก้วได้อย่างถูกต้องอีกด้วย รวมทั้งร่วมกิจกรรม สนทนา ตอบคำถาม เด็กรู้จักใช้มารยาทที่ดีในการพูด การฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้อย่างดี

5.2.2 เด็กบอกหน้าที่ของวัดเศษแก้วบูรพาได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น เผยแผ่ศาสนา สอนให้ทุกคนเป็นคนดี เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในท้องถิ่น ฯลฯ ได้อย่างถูกต้อง และบอกประโยชน์ที่คนในท้องถิ่นได้รับจากวัดเศษแก้วบูรพา เช่นการไปทำบุญร่วมกัน ตักบาตร ฟังเทศก์ ร่วมกัน ทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกัน

5.2.3 เด็กอธิบายถึงการทำนุบำรุง วัดเกษตรแก้วบูรพาและพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการไปทัศนศึกษาที่วัดเกษตรแก้วบูรพา เด็กได้ปฏิบัติจริงในการไหวพระ ฟังเทศก์ นั่งสมาธิและร่วมกันทำความสะอาดบริเวณวัด เด็กสามารถร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ได้อย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย วัดเกษตรแก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 94.61 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.85 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 1.54

5.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

5.3.1 เด็กกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกผู้นำของกลุ่ม และยอมรับมติของกลุ่มได้ ทุกคนร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างอิสระ ทั้งงานกลุ่มและงานรายบุคคล

5.3.2 เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์จนเสร็จเรียบร้อยและกล้าแสดงออกโดยการนำเสนองานของกลุ่มและของตนเอง โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของครูและของเพื่อน พร้อมทั้งร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำกิจกรรม เช่น เรื่องอุปกรณ์ไม่เพียงพอ เด็กก็จะรอคอยตามลำดับก่อนหลังอย่างสงบ เช่น สีเทียนแท่งที่ต้องการใช้ พู่กันสำหรับทอกระดาษ หรือเชือกที่ใช้ในกิจกรรมทอกระดาษ และสามารถชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อนได้อย่างสร้างสรรค์

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมสร้างสรรค์ หน่วย วัดเกษตรแก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 86.76 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 5.98 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 7.26

5.4 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

5.4.1 ก่อนเข้าเล่นตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น เข้าเล่นเป็นกลุ่ม ไม่แย่งของเล่นกับเพื่อน เล่นแล้วเก็บเข้าที่เดิม เด็กทุกคนปฏิบัติตามได้อย่างดี และร่วมกันเล่นอย่างสร้างสรรค์ โดยวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้จะเป็นสิ่งที่หาได้ง่ายในห้องถิ่น

5.4.2 มุมประสบการณ์ที่เด็กชอบมากที่สุด จากการสังเกตการณ์เล่นของเด็ก คือ มุมบ้าน มุมบทบาทสมมติ เด็กจะสมมติตนเองเป็นบุคคลต่างๆ ในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ พี่

และน้อง และแสดงพฤติกรรมของบุคคลคนนั้นอย่างชัดเจน เช่น แม่ จะให้น้องคนเล็ก (ตุ๊กตา) กินนมแล้วเอาน้องนอนในเปล และพฤติกรรมที่เด็กชอบเลียนแบบอีกคนก็คือ คุณครูจะเรียกเพื่อน ๆ มานั่งฟังตนเองพูด และพลัดเปลี่ยนกันออกมาเป็นคุณครู และเป็นนักเรียนอย่างสร้างสรรค์และสนุกสนาน รวมทั้งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะเล่น เช่น เพื่อนแย่งของเล่นกัน ผู้นำของกลุ่มก็จะเข้ามาดูแลให้เล่นร่วมกัน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมการเล่นเสรี (เล่นตามมุม) หน่วย วัตถุประสงค์แก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 87.18 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 8.33 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

5.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

สรุปผลการจัดกิจกรรม ดังนี้

5.5.1 เด็กเล่นเกม วิ่งเปี้ยว ร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน และร่วมกันแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่เล่นเกมเสียข้ามห้วย โดยใช้เพื่อนตัวเล็กที่สุดเป็นเสื่อน้ำหนักตัวจะเบา มาชี้หลังเพื่อนที่ตัวใหญ่ แข็งแรง เด็กร่วมเล่นเกมกลางแจ้งร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน เช่น เกม ซ้อคอกไม้ เกมวิ่งเก็บของ และการเล่นน้ำ เล่นทราย อย่างสร้างสรรค์และปฏิบัติตามข้อตกลง

5.5.2 เด็กสามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในการเล่นกลางแจ้ง ร่วมกันแก้ปัญหาในการเล่น เครื่องเล่นสนาม เพราะเครื่องเล่นมีน้อย ทำให้ต้องเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ซึ่งเด็กก็ทำได้ดี เล่นอย่างมั่นใจ เด็กเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว และดูแลความปลอดภัยของตนเองและเพื่อนขณะเล่นเครื่องเล่นสนามได้อย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง หน่วย วัตถุประสงค์แก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 94.87 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 1.92 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.21

5.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

5.6.1 เด็กเล่นเกมการศึกษาร่วมกับเพื่อน เช่น เกมภาพตัดต่อวัตถุประสงค์แก้วบูรพา เกมจับคู่ภาพเหมือน สิ่งที่อยู่ภายในวัด เกมเรียงลำดับภาพจำนวนพระพุทธรูปและพระสงฆ์จำนวน 1-5 เกมจับคู่ภาพเหมือนการทำความสะดวกบริเวณวัด และเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การใส่บาตร

พระ ได้อย่างถูกต้อง

5.6.2 เด็กเล่นเกมอย่างมั่นใจ เด็กที่เล่นได้แล้วก็จะช่วยเหลือแบ่งปันและแนะนำเพื่อน รวมทั้งร่วมกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว และช่วยกันคิดแก้ปัญหาเมื่อเล่นไม่ถูกต้อง เช่น เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การใส่บาตรพระ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเกมการศึกษา หน่วย วัดเกษตรแก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 95.38 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.85 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือแสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.77

5.7 สรุปผลการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก จากการจัดประสบการณ์ หน่วย วัดเกษตรแก้วบูรพา ดังนี้

ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) เด็กร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ร่วมสนทนา ซักถาม ตอบข้อซักถามและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องวัดเกษตรแก้วบูรพา
- 2) เด็กตื่นเต้นมากกับการได้ไปทัศนศึกษาที่วัดเกษตรแก้วร่วมกับเพื่อน ๆ และผู้ปกครอง เด็กแสดงความสนใจในสิ่งต่าง ๆ ที่พบภายในวัดและร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมทางพุทธศาสนา เช่น การกราบพระ ฟังเทศน์ นั่งสมาธิ และการร่วมทำความสะอาดบริเวณวัดเกษตรแก้วบูรพา
- 3) เด็กแสดงความสนใจ เมื่อร่วมสนทนาเรื่องวัดเกษตรแก้วบูรพา รวมถึงนำภาพของวัดเกษตรแก้วบูรพา และกิจกรรมที่ทำภายในวัด เพราะเด็กมีความคุ้นเคยและเคยไปร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในวัดเกษตรแก้วบูรพา ดังนั้นเด็กจะเล่าถึงเหตุการณ์ที่ตนเองมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวให้เพื่อนฟังได้อย่างชัดเจนและคล่องแคล่ว

หลังจากที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากแล้ว เด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) เด็กสนใจ ซักถามว่า เมื่อไหร่จะไปทัศนศึกษาที่วัดเกษตรแก้วบูรพาอีก เด็กบอกว่าจะไปกราบหลวงพ่อแดงที่วัดและจะให้หลวงพ่อแดงเล่านิทานให้ฟังอีก สนุกดี
- 2) หลังจากเรียนจบแล้ว เด็กนั่งสมาธิตามที่หลวงพ่อแดงสอนไว้ ในช่วงก่อนนอนพักตอนบ่ายทุกวัน ซึ่งปกติ เด็กจะสวดมนต์ และกราบพระ และสวดแผ่เมตตาก่อนนอนเท่านั้น
- 3) จากคำบอกเล่าของผู้ปกครองพบว่า เด็กสามารถปฏิบัติตนและร่วมกิจกรรมที่วัดเกษตรแก้วบูรพา เช่น ร่วมทำบุญที่วัดได้อย่างถูกต้องตามวิธีการทางศาสนา ที่ไปพร้อมกับ

ผู้ปกครอง ซึ่งก่อนหน้านี้ ไปด้วยแต่ไปวิ่งเล่นสนุกสนานเท่านั้น

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น จังหวัดตาก ระหว่างเรียนและหลังจากที่เรียน หน่วย วัดเกษแก้วบูรพา เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 97.44 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 1.71 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.85

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักและการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียนและหลังเรียนของเด็ก ในหน่วย วัดเกษแก้วบูรพา ทูกรายการที่สังเกตของทุกกิจกรรม พบว่าระดับการปฏิบัติงาน ที่เด็กปฏิบัติได้ดีมากกว่าร้อยละ 86.76 ขึ้นไป ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน และหลังเรียน หน่วย วัดเกษตรแก้วบูรพา

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
1	การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	26	-	-
2	เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง	23	3	-
3	การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	25	1	-
4	การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์	20	5	1
5	การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย	26	-	-
6	การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ – ผู้ตาม	26	-	-
เฉลี่ย		24.33	1.5	0.17
คิดเป็นร้อยละ		93.59	5.77	0.64
กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
1	การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระ ในท้องถิ่น	21	3	2
2	ร่วมสนทนา ชักถาม และตอบคำถาม	26	-	-
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระท้องถิ่นที่ได้ เรียนรู้อย่างมีเหตุผล	24	2	-
4	การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	26	-	-
5	สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในท้องถิ่น ด้วยตนเองได้	26	-	-
เฉลี่ย		24.6	1	0.4
คิดเป็นร้อยละ		94.61	3.85	1.54

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมสร้างสรรค์				
1	แสดงออกในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	15	7	4
2	แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน	23	-	3
3	การใช้กล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ของมือและตา	24	1	1
4	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้	22	1	3
5	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้	20	4	2
6	สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้	21	1	4
7	แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้	26	-	-
8	แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้	26	-	-
9	ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	26	-	-
เฉลี่ย		22.56	1.56	1.89
คิดเป็นร้อยละ		86.76	5.98	7.26
กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)				
1	แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	17	8	1
2	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	19	3	4
3	สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	25	-	1
4	สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	25	1	-
5	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	25	1	-
6	ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	25	-	1
เฉลี่ย		22.67	2.17	1.17
คิดเป็นร้อยละ		87.18	8.33	4.49

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมกลางแจ้ง				
1	เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว	26	-	-
2	ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	26	-	-
3	การเล่นกับอุปกรณ์ต่างๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	25	1	-
4	ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอยได้	24	1	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	24	1	1
6	การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย	23	-	3
เฉลี่ย		24.67	0.5	0.83
คิดเป็นร้อยละ		94.87	1.92	3.21
กิจกรรมเกมการศึกษา				
1	สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	26	-	-
2	ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย	20	5	1
3	สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	26	-	-
4	เล่นเกมได้ถูกต้อง	26	-	-
5	จัดเก็บเกมเข้าที่ที่ได้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว	26	-	-
เฉลี่ย		24.8	1	0.2
คิดเป็นร้อยละ		95.38	3.85	0.77

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น				
1	ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้			
	- ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน	26	-	-
	- เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ	25	-	1
	- การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึง ความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ	26	-	-
	- เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือ เล่นด้วยความสนใจ	24	2	-
2	หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมี พฤติกรรม ดังนี้			
	- สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	23	2	1
	- หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับ เรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป	26	-	-
	- เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของ ท้องถิ่น	26	-	-
	- ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	26	-	-
	- เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	26	-	-
เฉลี่ย		25.33	0.44	0.22
คิดเป็นร้อยละ		97.44	1.71	0.85

6 แผนการจัดประสบการณ์หน่วยตุ๊ก

6.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

6.1.1 เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ตามจินตนาการไป

รอบ ๆ ห้องประกอบเพลง ลมพัดได้อย่างคล่องแคล่ว และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง เข้าตุงน้อยได้ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ

6.1.2 เด็กสนุกสนานกับการทำท่าทางเลียนแบบตุ๊กที่ลอยอยู่บนท้องฟ้า

โคนลมพัด โคนพายุ โคนฝนและแฉกร่วมกับเพื่อนในห้อง

6.1.3 เด็กเคลื่อนไหวร่างกายประกอบอุปกรณ์ คือ ตุ๊กอย่างอิสระ และเด็ก

สามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามในการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ทั้งเคลื่อนไหวรายบุคคลและเคลื่อนไหวเป็นกลุ่ม

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเคลื่อนไหวและสร้างสรรค์ หน่วย ตุ๊ก เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 94.87 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 4.49

6.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

6.2.1 เด็กเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีของกลุ่มในการร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ สมาชิก

ในกลุ่มร่วมสนทนา ปรัชญา วางแผนในการทำงานศิลปะ และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะร่วมทำงานศิลปะ เช่น การพับสีน้ำ การรูดสีน้ำ การตัดกระดาษแล้วตกแต่ง การปั้นดินน้ำมัน และการวาดภาพอิสระ

6.2.2 เด็กกล้าแสดงออกโดยการนำเสนองานของตนเองและของกลุ่ม พร้อมทั้งกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และร่วมกันจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ไว้เรียบร้อย แล้วยังนำผลงานของตนเองไปให้ผู้ปกครองที่บ้านดูและประเมินผลงานศิลปะ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนกิจกรรมสร้างสรรค์ หน่วย ตุ๊ก เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 88.89 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 7.26 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.85

6.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

6.3.1 เด็กเล่าประวัติของตุ๊กและบอกได้ว่าเราแขวนตุ๊กเพื่อเป็นสิริมงคลกับตนเอง และครอบครัว พร้อมทั้งเล่าถึงวิธีใช้ และเล่าถึงวิธีการใช้ เวลาและสถานที่ในการผูกตุ๊ก เช่น ที่บ้าน ที่วัด ที่โรงเรียน ตามถนนหรือตามสถานที่ราชการต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว

6.3.2 เด็กมีมารยาทที่ดีในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการอธิบายถึงส่วนประกอบของตุ๊ก และร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา และตอบคำถามกับวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับตุ๊กและการประดิษฐ์ตุ๊ก คือ นางฟองแก้ว ใจอารีย์มิตร พร้อมทั้งท่องคำคล้องจองตุ๊ก และเข้าตุ๊กน้อยอย่างสนุกสนาน เด็กได้ร่วมกันประดิษฐ์ตุ๊ก แล้วแขวนไว้หน้าห้องเรียน และนำไปแขวนที่บ้านของตนเองพร้อมทั้งสอนให้ผู้ปกครองประดิษฐ์ตุ๊กด้วย จากการบอกเล่าของผู้ปกครอง

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย ตุ๊ก เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้คล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 96.92 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.08

6.4 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

6.4.1 ก่อนเล่นตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน เด็กและครูร่วมสนทนาเกี่ยวกับประวัติของตุ๊ก และการประดิษฐ์ตุ๊ก เด็กเข้าเล่นตามมุมประสบการณ์ทั้งรายบุคคลและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ เช่น มุมหนังสือภาพตุ๊กแบบต่าง ๆ มุมบทบาทสมมติ มุมกระบะทราย

6.4.2 เด็กร่วมเล่นตามมุมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะเล่นตามมุม มุมประสบการณ์ที่เด็กชอบมากคือมุมกระบะทราย เพราะเด็กได้ประดิษฐ์ตุ๊กและปักในกระบะทรายตามความคิดสร้างสรรค์ อย่างอิสระ

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมการเล่นเสรี (เล่นตามมุม) หน่วย ตุ๊ก เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้คล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 90.38 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 7.05 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้ แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

6.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

6.5.1 เด็กเล่นเกมเจ้าน้อยร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน และปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มได้อย่างดี พร้อมทั้งมีทักษะการทรงตัวที่ดี เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว และมั่นใจ ในการเล่นเกมเดินไปข้าง ข้าง เกมเดินถอยหลังตามแนว เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายให้แข็งแรง เคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว

6.5.2 เด็กเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เช่น เกมกลิ้งลูกบอลกระทบเป้า เด็กสามารถเป็นผู้นำ ผู้ตามได้ดี รวมทั้งการเล่นน้ำ เล่นทราย เด็กสามารถร่วมเล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนานและรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและเพื่อนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันตนเองได้เป็นอย่างดี

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่นระหว่างเรียนกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง หน่วย ดุง เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้ อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 93.59 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่ว และไม่คอยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 3.85 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้ แต่ ต้องมีผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 2.56

6.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

สรุปผลการจัดประสบการณ์ ดังนี้

6.6.1 เด็กเล่นเกมการศึกษาได้อย่างคล่องแคล่ว และมั่นใจ เช่นเกมเปรียบเทียบ ทิศทางใกล้-ไกล ขนาดของตุ้่งที่แขวนอยู่ เกมเรียงลำดับสั้น-ยาวขนาดของตุ้่ง เกมต่อเข้าแยก ออก ส่วนต่าง ๆ ของตุ้่ง เกมจัดหมวดหมู่มิติสัมพันธ์ตุ้่งกับส่วนประกอบ และเกมคัดต่อภาพตุ้่ง ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว เล่นอย่างมั่นใจ

6.6.2 ในการเล่นเกมการศึกษา ส่งเสริมให้เด็กในด้านคุณธรรม เช่น การมีน้ำใจ ช่วยเหลือแนะนำเพื่อนที่ยังเล่นได้ไม่คล่อง การแบ่งปัน การมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบ เช่น เล่นแล้วเก็บของเข้าที่ รวมทั้งเด็กร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่เล่นเกมการศึกษาได้เป็น อย่างดี เช่น การแก้ปัญหาเรื่องจำนวนของเกมไม่พอกับจำนวนเด็ก เด็กก็จะนำเกมการศึกษาที่เคย เล่นมาแล้วมาเล่นอีกครั้ง เพื่อแบ่งให้เพื่อน ๆ ที่ยังไม่ได้เล่นเกมชุดใหม่ได้เล่นบ้าง

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อ ท้องถิ่นระหว่างเรียนในกิจกรรมเกมการศึกษา หน่วย ดุง เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่าง คล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 98.46 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและ ไม่คอยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.77 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมี

ผู้คอยชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 0.77

6.7 สรุปผลการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก จากการจัดประสบการณ์ หน่วย ตุ่ง ดังนี้

ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) เด็กร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ร่วมสนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของตุ่ง เช่น ประวัติความเป็นมา เวลาและสถานที่แขวนตุ่ง และร่วมกันดูหนังสือภาพตุ่งรูปแบบต่าง ๆ
- 2) หลังจากดูหนังสือภาพตุ่ง เด็กก็จะถามครูว่า ตุ่งรูปนี้ประดิษฐ์ยากหรือไม่ และเด็กอยากได้ ในวันที่ 5 ของการเรียนเป็นการประดิษฐ์ตุ่งร่วมกับวิทยากร เด็กสนใจและกระตือรือร้นมาก ดูจากการร่วมเตรียมอุปกรณ์มาจากบ้าน และบอกว่าจะทำ 2 ชิ้น เพื่อเอาไปแขวนที่บ้านด้วย
- 3) การเล่นน้ำ เล่นทราย ในกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่เด็กไม่ยอมเลิก และเด็กขอต่อเวลาเพราะเด็กบอกว่ายังประดิษฐ์ตุ่งไม่เสร็จตามต้องการ เด็กร่วมกันในการประดิษฐ์ตุ่ง และปฏิบัติตามจินตนาการของกลุ่ม

หลังจากที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตากแล้วเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1) เด็กสนใจดูหนังสือภาพตุ่งในห้องเรียน และบอกว่าเด็กเคยเห็นตุ่งเหมือนในรูปแขวนอยู่ที่หน้าวัด หรือตามสถานที่ต่าง ๆ และเด็กอยากประดิษฐ์บ้าง
- 2) ในกิจกรรมสร้างสรรค์ เด็กขอผลงานวาดภาพตุ่งกลับไปบ้านให้ผู้ปกครองดู แล้วกลับมาเล่าให้ฟังว่าตนเองและผู้ปกครองร่วมกันประดิษฐ์ตุ่งเหมือนในภาพที่ตนเองวาดแล้วแขวนไว้หน้าบ้าน
- 3) ในการประดิษฐ์ตุ่ง เมื่อประดิษฐ์เสร็จแล้ว แต่พอมีเวลาว่างช่วงพักกลางวัน หรือรอผู้ปกครองมารับตอนเย็นเด็ก ๆ จะไม่ออกไปวิ่งเล่น มานั่งประดิษฐ์ตุ่ง เพื่อแขวนที่หน้าห้องเรียนและเอากลับไปแขวนที่บ้านอย่างสนุกสนาน

สรุปผลการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตากระหว่างเรียนและหลังจากที่เรียน หน่วย ตุ่ง เด็กที่สามารถปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 98.46 เด็กที่ปฏิบัติได้ แต่บางครั้งทำได้ไม่คล่องแคล่วและไม่ค่อยมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 0.77 เด็กปฏิบัติได้แต่ต้องชี้แนะ คือ แสดงพฤติกรรมได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะคิดเป็นร้อยละ 0.77

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมหลักและการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนและหลังเรียนของเด็ก ในหน่วย ตุ่ง ทุกรายการที่สังเกตของทุกกิจกรรม พบว่าระดับ

การปฏิบัติงาน ที่เด็กปฏิบัติได้มีมากกว่าร้อยละ 88.89 ขึ้นไป ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลเด็กและพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่คัดต้องถิ่นระหว่างเรียน และหลังเรียน หน่วย ดุง

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
1	การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	26	-	-
2	เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง	25	1	-
3	การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	26	-	-
4	การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์	23	3	-
5	การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย	22	3	1
6	การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ - ผู้ตาม	26	-	-
เฉลี่ย		24.67	1.17	0.17
คิดเป็นร้อยละ		94.87	4.49	0.64
กิจกรรมเสริมประสบการณ์				
1	การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระ ในท้องถิ่น	23	3	-
2	ร่วมสนทนา ชักถาม และตอบคำถาม	26	-	-
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระท้องถิ่นที่ได้ เรียนรู้อย่างมีเหตุผล	25	1	-
4	การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	26	-	-
5	สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในท้องถิ่น ด้วยตนเองได้	26	-	-
เฉลี่ย		25.2	0.8	-
คิดเป็นร้อยละ		96.92	3.08	-

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมสร้างสรรค์				
1	แสดงออกในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ จินตนาการ	15	6	5
2	แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน	20	4	2
3	การใช้กล้ามเนื้อ การประสานสัมพันธ์ของมือและตา	24	2	-
4	ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้	25	-	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้	25	1	-
6	สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้	24	1	1
7	แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้	26	-	-
8	แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้	26	-	-
9	ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	23	3	-
เฉลี่ย		23.11	1.89	1
คิดเป็นร้อยละ		88.89	7.26	3.85
กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)				
1	แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	19	5	2
2	แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	24	1	1
3	สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	22	3	1
4	สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	26	-	-
5	ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	25	1	-
6	ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	25	1	-
เฉลี่ย		23.5	1.83	0.67
คิดเป็นร้อยละ		90.38	7.05	2.56

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
กิจกรรมกลางแจ้ง				
1	เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่าง คล่องแคล่ว	26	-	-
2	ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	26	-	-
3	การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	25	1	-
4	ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอยได้	24	1	1
5	แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	22	1	3
6	การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย	23	3	-
เฉลี่ย		24.33	1	0.67
คิดเป็นร้อยละ		93.59	3.85	2.56
กิจกรรมเกมการศึกษา				
1	สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้	26	-	-
2	ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย	26	-	-
3	สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	25	1	-
4	เล่นเกมได้ถูกต้อง	26	-	-
5	จัดเก็บเกมเข้าที่ได้อีกเมื่อเล่นเสร็จแล้ว	25	-	1
เฉลี่ย		25.6	0.2	0.2
คิดเป็นร้อยละ		98.46	0.77	0.77

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ปฏิบัติได้ แต่ต้อง ชี้แนะ
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น				
1	ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้			
	- ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน	26	-	-
	- เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ	26	-	-
	- การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึง ความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ	26	-	-
	- เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือ เล่นด้วยความสนใจ	26	-	-
2	หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมี พฤติกรรม ดังนี้			
	- สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	26	-	-
	- หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับ เรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป	25	1	-
	- เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของ ท้องถิ่น	24	1	1
	- ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้	26	-	-
	- เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	25	-	1
เฉลี่ย		25.56	0.22	0.22
คิดเป็นร้อยละ		98.30	0.85	0.85

สรุปผลการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระ
ท้องถิ่นจังหวัดตาก

ผลจากการบันทึกการใช้แผนการจัดประสบการณ์หลังจากการจัดประสบการณ์ทุก
แผนการจัดประสบการณ์พบว่า กิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กปฐมวัย อายุ 5 ปี มีความสอดคล้องกับ
พัฒนาการของเด็ก ทั้งจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ และการวัด
ประเมินพัฒนาการ ทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมประจำวันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
สอดคล้องกัน การวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรมหลักในแต่ละวันมีความ
สอดคล้องกัน ทั้งการปฏิบัติจริง การศึกษานอกสถานที่ การทดลอง การสาธิต การสนทนา
อภิปรายและแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งผลให้เด็กมีความรู้สึกละเมียด
ละไมที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตากของตนเองมากยิ่งขึ้น เด็กสนใจในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ใน
ท้องถิ่นจังหวัดตากของตนเองยิ่งขึ้น ทั้งนี้จากการสอบถามเด็ก พบว่าเด็กมีความสุข และสนุกสนาน
เพลิดเพลินกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เช่น การเรียนรู้เรื่องการ
เลี้ยงสัตว์ เรื่องวัดเกษตรแก้วบูรพา การผูกคอตง เด็กสามารถนำคอตงที่ตนเองประดิษฐ์เอาไปแขวนตกแต่ง
ที่โรงเรียน และที่บ้านด้วยความภูมิใจ ฯลฯ เด็กสามารถบอกเส้นทางการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ
ในท้องถิ่นของตนได้ เช่น วัดเกษตรแก้วบูรพา และสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตามเวลาที่กำหนดไว้ได้

นอกจากเด็กกลุ่มตัวอย่างแล้ว พบว่า ผู้ปกครองของเด็กระดับปฐมวัยศึกษา ชั้น
อนุบาลปีที่ 2 ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี เช่น การเดินทางไปทัศนศึกษา ผู้ปกครองก็ให้
ความร่วมมือในหลายด้าน เช่น พาหนะ อาหาร และร่วมเดินทาง ร่วมทำกิจกรรมและคอย
ช่วยเหลือในการจัดหาสื่อ เป็นวิทยากร ช่วยดูแลเด็ก อีกทั้งผู้วิจัยยังได้มีโอกาสพูดคุยสอบถาม
ความคิดเห็นของผู้ปกครองในขณะที่ร่วมกิจกรรมทัศนศึกษา และช่วงเวลารับ - ส่งเด็ก โดย
ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและยินดีให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ เป็นอย่างดี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้
สาระท้องถิ่นของตนและสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และเด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อ
ท้องถิ่นจังหวัดตากของตน รวมทั้งเด็กก็จะนำเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ในแต่ละวันกลับไปเล่าให้
ผู้ปกครองฟัง ผู้ปกครองให้คำแนะนำ ทำให้ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นตามไปด้วย และ
ผู้ปกครองบางท่านก็กล่าวว่าได้เรียนรู้เรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับจังหวัดตากที่เข้ามาอาศัยอยู่เพิ่มขึ้น
เพื่อจะได้ให้ความรู้และพูดคุยกับเด็กเพิ่มยิ่งขึ้นได้

ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านการจัดเตรียมสถานที่ เป็นวิทยากร คอยเสนอแนะ
แนะนำกิจกรรม สถานที่ที่ควรพาเด็กเข้าไปทัศนศึกษาและช่วยเหลือ ควบคุม ดูแล ร่วมสนทนา
ตอบคำถามเด็กที่เดินทางไปทัศนศึกษาเป็นอย่างดี ทำให้กิจกรรมที่จัดสามารถดำเนินไปด้วยดี

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เป็นการวิจัยและพัฒนา เพื่อนำความรู้ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในจังหวัดตาก การนำเสนอแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.1.2 เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ เด็กระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 จำนวน 126 โรงเรียน

2) ผู้เกี่ยวข้อง ที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา จำนวน 43 คน ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย จำนวน 1 คน ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 26 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา จำนวน 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

(2) ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 2 คน จากหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

(3) พยาบาลที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จำนวน 4 คน จากโรงพยาบาลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

(4) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จำนวน 3 คน จากสถานีอนามัยตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

(5) ประชาชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 5 คน จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดตาก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กูน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.3 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1.3.1 แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น ในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก แบบมาตราประมาณค่า มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) จำนวน 6 กลุ่มเนื้อหา

1.3.2 หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.3.3 แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 30 แผนใน 6 หน่วยประสบการณ์ ดังนี้

หน่วยที่ 1 น้ำตกธารารักษ์

หน่วยที่ 2 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

หน่วยที่ 3 ประเพณีลอยกระทงสาย

หน่วยที่ 4 ดุง

หน่วยที่ 5 การเลี้ยงสัตว์

หน่วยที่ 6 วัดเกษตรแก้วบูรพา

1.3.4 แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก แบ่งเป็น

1) แบบประเมินความสอดคล้องหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

2) แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

3) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียน (แสดงไว้ในภาคผนวก)

1.4 ขั้นตอนการวิจัย

1.4.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.4.2 พัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.4.3 ตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.4.4 ทดลองใช้หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.4.5 ปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.5.1 ศึกษาข้อมูลจังหวัดตาก

1.5.2 จัดทำแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยกำหนดเนื้อหาและแบ่งกลุ่มสาระจังหวัดตาก ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

1.5.3 กำหนดกลุ่มประชากรและผู้เกี่ยวข้อง ที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยการเลือกแบบเจาะจง

1.5.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องที่ตอบแบบสอบถามที่มีความต้องการให้จัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยในจังหวัดตาก โดยวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

1.5.5 จัดทำหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่าความสอดคล้องทั้งหมดเท่ากับ 0.95

1.5.6 นำเนื้อหาสาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 มาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 6 หน่วยประสบการณ์ โดยผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่าความสอดคล้องทั้งหมดเท่ากับ 0.90

1.5.7 นำแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 1 หน่วยประสบการณ์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำกลับมาปรับปรุงอีกครั้ง

1.5.8 นำแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 6 หน่วยประสบการณ์ ไปทดลองใช้กับเด็กกลุ่มตัวอย่าง คือเด็กระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 26 คน ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของเด็กปฐมวัยขณะทำกิจกรรมระหว่างทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม ผู้วิจัยทำการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ภายหลังจากทดลองใช้และจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร 20 เรื่อง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่จะนำหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากไปใช้

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ และนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.7 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1.7.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

ผลจากการสอบถามความต้องการของผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองเด็กระดับปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ศึกษาพิเศษ พิษณุบาลที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก เจ้าหน้าที่อนามัยที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก และภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องทางด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก พบว่ามีความต้องการให้นำเนื้อหาในกลุ่มสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก นำมาจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กระดับปฐมวัย ที่มีค่าความต้องการเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ น้ำตกธารารักษ์ สภาพภูมิศาสตร์ เครื่องปั้นดินเผา บ่อน้ำพุร้อนแม่ภาษา

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เจ้าพ่อพะวอ

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียม ศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีลอยกระทงสาย ประเพณีการปล่อยโคมลอย การโยนลูกช่วงในงานปีใหม่ของชาวเขาเผ่าม้ง ประเพณีตานก๋วยสลาก

กลุ่มที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การประดิษฐ์ตุ๊ก การทอผ้า การสานตะกร้า

กลุ่มที่ 5 การประกอบอาชีพ ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การทำสวน เครื่องปั้นดินเผา การนวดแผนโบราณ ล่องแก่งห้วยแม่ละเมา

กลุ่มที่ 6 สถานที่สำคัญ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ได้แก่ วัดเกศแก้วบุรพา พระธาตุหินกิวคอยคินกี

1.7.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

ผลการทดลองใช้หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก พบว่า แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่สร้างขึ้นมีความ

สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มีความเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสนใจ เรื่องราวในท้องถิ่นมากขึ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้สาระของท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเป็นผู้สืบทอดสาระของท้องถิ่นจังหวัดตาก และรู้จักรัก ห่วงแหน รักษา สาระที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ให้คงอยู่ตลอดไป

2. การอภิปรายผล

ผลการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยให้บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ศึกษานิเทศก์ที่ดูแลด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย พยาบาลผู้มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เจ้าหน้าที่อนามัยที่มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก และผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ทำให้ได้หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โบแชมพ์ (Beauchamp, 1968: 145) และเดวิด จี อาร์มสตรอง (David G. Armstrong, 1989: 40) ที่ระบุว่า ในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นที่ดี ควรประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายร่วมกัน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่าง ๆ ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนของชุมชนท้องถิ่น และตัวเด็กเอง เช่นเดียวกับ ซารา อี (Sarah E. 2000: Abstract) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน พบว่า โรงเรียน และชุมชนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับเด็ก มีการเรียนรู้ตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้โรงเรียนกับชุมชนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ได้ระดมความคิด ทำให้เด็กและครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจ ทำให้หลักสูตรมีมาตรฐาน สามารถนำไปใช้ได้ตามสถานการณ์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น จากผลการตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้สอนเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย ย่อมมีความเข้าใจต่อวัยและพัฒนาการ รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน โดยสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาได้ สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนา วงษ์อินทร์ (2544: 66) ที่กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณจิ (Khunji, 1990) และแบ็ตตสัน (Battson, 1991) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากครู เพราะครูผู้สอนจัดว่าเป็น ตัวแทนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการนำหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ไปทดลองใช้กับ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย อำเภอแม่สอด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาก เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 26 คน โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 6 หน่วยการจัดประสบการณ์ ทำการทดลองใช้ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวม 30 วัน โดยยึดหลักให้เด็กเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมการเล่นเสรี (เล่นตามมุม) กิจกรรม กลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้าน ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเด็กให้ความสนใจ และมีพฤติกรรมการเรียนรู้ อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในกิจกรรม สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่นได้เป็น อย่างดี อีกทั้งแสดงถึงความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้ เพราะเด็กได้เรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง ได้พบได้เห็น ได้สัมผัสและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ชูพิน เที่ยชะบุตร (2548) ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัด อุตรธานี และสมร คำน้อย (2547) ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม สามารถส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัยได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา อีกทั้งส่งเสริมให้ เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น เช่นเดียวกับ กรมวิชาการ (2540: 5) และปราณี สังขะตวรรธน์ (2536: 308-309) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจะให้เด็กได้รู้จักท้องถิ่น เกิดความรัก ความ ภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง จะต้องให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและสังคมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมี ความสุข จะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก โดยเฉพาะการสร้างลักษณะนิสัยหรือการปลูกฝังแนวคิด ค่านิยมเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กับเยาวชนซึ่งมีอายุน้อย สามารถปลูกฝังได้ง่าย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจตั้งแต่ยังเด็ก เช่นเดียวกับ คอธิน เอ็ม (Corinne M, 2005: Abstract) ที่ ทำการวิจัยเรื่องการประเมินทัศนคติของครูที่สอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น ที่มีผลกระทบ ต่อหลักสูตร และวิธีการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาใน รัฐแมริแลนด์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กมีความตั้งใจ มีพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น โดยได้ศึกษาตามสภาพท้องถิ่นและมีการอนุรักษ์ สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

จากการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้กับเด็ก พบว่า หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งผลการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม มีดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ พบว่า การใช้เครื่องดนตรีพื้นบ้าน รวมทั้งเพลงพื้นบ้าน เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น สามารถนำมาใช้จัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ผลดี ทำให้เด็กเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ กล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขสนุกสนาน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมโดยใช้คำคล้องจอง คำบรรยาย และเพลงที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดตาก เช่น เพลงและคำคล้องจองเกี่ยวกับเรื่องราวของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทำให้เด็กพัฒนาการคิดและเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดตากได้อย่างดี

2. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่า จากการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ให้เด็กได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจ ได้สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง โดยใช้วัสดุต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการในการสร้างผลงาน เช่น การพิมพ์ภาพจากส่วนต่างๆ ของพืชด้วยสีที่หาได้ในท้องถิ่น คือ สีแดงได้จากสีของหินลูกรัง สีม่วงได้จากดอกอัญชัน สีเขียวได้จากใบเตย ฯลฯ การสร้างภาพจากวัสดุธรรมชาติ เช่น ดอกหญ้า การสานใบมะพร้าว ฯลฯ เหล่านี้เป็นการฝึกการทำงานอย่างครบกระบวนการ โดยเริ่มจากการเตรียมวัสดุ การคิดสำรวจตรวจสอบ แล้วลงมือสร้างสรรค์ผลงานที่สัมพันธ์กับวัสดุ ช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ตรงจากการกระทำจริง และเมื่อผลงานสำเร็จก็มีการประเมินผลงานด้วยความชื่นชมอย่างภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่องานศิลปะท้องถิ่น เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจ และเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. การจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่หลากหลายตามแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งการปฏิบัติจริง การทัศนศึกษา การชมวีดิทัศน์ การสาธิต การทดลอง การจำลองสถานการณ์หรือเหตุการณ์ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การศึกษาจากเอกสาร รูปภาพ การระดมความคิด การสัมภาษณ์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ฯลฯ เป็นการเปิดกว้างให้เด็กได้ใช้แหล่งค้นคว้าอย่างหลากหลาย ทำให้เด็กเห็นคุณค่าและความสำคัญของท้องถิ่น สามารถเล่าเรื่องราวและแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ได้รับจากที่จัดให้และที่สั่งสมมาในชีวิตประจำวัน

4. การจัดกิจกรรมการเล่นเสรี (เล่นตามมุม) โดยใช้สื่ออุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งรูปภาพเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาจัดมุมประสบการณ์ให้เด็กเข้าศึกษาเรียนรู้ พบว่า เด็กมีความสนใจเข้าเล่นด้วยตนเอง ด้วยความเชื่อมั่น มีความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นอย่างอิสระ โดย

ไม่ต้องมีครูคอยชี้แนะ เพราะวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน เมื่อนำมาจัดตกแต่งให้น่าสนใจก็สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กในการเล่นได้เป็นอย่างดี

5. การจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ได้จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตจริงที่เป็นอยู่ในท้องถิ่น การละเล่นพื้นบ้านภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้เด็กสามารถเล่นได้อย่างอิสระ มีวัสดุอุปกรณ์ของใช้ในชีวิตประจำวันเป็นของจริง รวมทั้งการนำเกมเบ็ดเตล็ดของท้องถิ่น มาจัดเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง พบว่า เด็กมีความพึงพอใจในการเล่น และเล่นอย่างมีความสุข สนุกสนาน สามารถคิดแก้ปัญหาจากการเล่น มีการชมเชยและให้กำลังใจแก่เพื่อน อีกทั้งยังรู้จักระมัดระวังความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น

6. การจัดกิจกรรมเกมการศึกษา ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยประสบการณ์ รวมทั้งการใช้ภาพกิจกรรมจากสถานที่ สื่อ วัสดุ ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น จังหวัดตาก ทำให้เด็กทำความเข้าใจในการเล่นเกมได้ง่ายและสามารถเล่นได้เองอย่างอิสระ สามารถเก็บเข้าที่ได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ได้ดังนี้

1. เน้นการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง
2. เน้นการนำข้อมูลท้องถิ่นตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้องมาบูรณาการในการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กในการเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น มีความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

3. เน้นการนำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาที่มีในท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการจัดประสบการณ์ ให้เด็กได้เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นว่าสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย และดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

4. แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการแต่ละแผน เน้นให้เด็กได้เรียนรู้แบบองค์รวมในเรื่องราวของท้องถิ่นที่เหมาะสมกับวัย ดังนั้น ในแต่ละวันเด็กจะได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม 6 กิจกรรมหลักที่พัฒนาทักษะ และพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการทดลองจัดประสบการณ์ให้กับเด็กระดับปฐมวัยศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 มีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับช่วงเวลา เช่น ในการจัดประสบการณ์เรื่องประเพณีลอยกระทงสาย ไม่สามารถจัดให้เด็กร่วมกิจกรรมในประเพณีลอยกระทงสายของจังหวัดตากได้ เนื่องจากมีการ

ลยกระทงในเวลากลางคืน ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดย สร้างสถานการณ์จำลองการลยกระทงสายขึ้น ภายในโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ การร่วมประดิษฐ์กระทง ร่วมกันตั้งกระบวนแห่กระทงสายแล้วนำ กระทงไปลยที่สระน้ำขนาดเล็กของโรงเรียน โดยมีครูคอยดูแล ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

2. ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงาน เช่น ในการจัดประสบการณ์เรื่อง วัดเกตแก่นบูรพา ผู้วิจัยประสานงานไว้ล่วงหน้าเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เมื่อถึงเวลา ทางวัดมีกิจกรรมอื่น ทำให้ต้องรอก คอย

3. ปัญหาเกี่ยวกับการดูแลในการเดินทางไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ ผู้ควบคุมดูแล และช่วยเหลือเด็กมีไม่เพียงพอ ควรมีผู้ดูแลเด็ก 1 คนต่อเด็ก 5 คน

4. ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เช่น ค่าพาหนะพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ และค่าใช้จ่ายใน การทดลองและการสร้างสถานการณ์จำลอง และของสมนาคุณวิทยากร ควรหาแหล่งสนับสนุน เรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไว้ด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

กิจกรรมที่เสนอไว้ในหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากและ แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เป็นเพียงแนวทางในการจัดกิจกรรม เท่านั้น ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา ควรศึกษาและทำความเข้าใจกับเนื้อหาของหลักสูตรและ แผนการจัดประสบการณ์โดยละเอียด ควรจัดในรูปแบบบูรณาการ ครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมและสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสม และควรให้เด็กได้รับ ประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก ภายใต้บริบทของสังคม ชุมชน และ ศิลปวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นของจังหวัด อื่น ๆ ในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องราวและปลูกฝังจิตสำนึก ความรัก ความหวงแหน และมีเจตคติที่ดีต่อขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ของเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เคชา
กาญจนา कुमारภัย (2532) “การให้คนในท้องถิ่นจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นจัดทำหลักสูตรบางวิชา”
จดหมายข่าว 10 (กรกฎาคม 2532) : 14
- _____ (2543) พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร นครปฐม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
กาญจนา เลิศจำรัสพงศ์ (2545) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (อัคราณา)
- การศึกษานอกโรงเรียน กรม (2543) คู่มือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน การศึกษานอกระบบ (อัคราณา)
- กุหลาบ นาคำ และคณะ (2547) การพัฒนาหลักสูตรเรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้จากใบยางพารา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- กฤษยา ดันดิผลาชีวะ (2543) “การบูรณาการสอนระดับประถมศึกษา” วารสารการศึกษาปฐมวัย
4, 3 (กรกฎาคม): 62-66
- โกวิท ประวาลพฤษย์ (2535) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต : ตามหลักสูตรประถมศึกษา
และมีธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- กฤษกร วงศ์กรวุฒิ (2548) นายรอบรู้ นักเดินทาง กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สารคดี
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2548) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2539) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540-2544) กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2539) เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน
ประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2541) คู่มือการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ระดับก่อน
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน (2547) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2546 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2547) เรียนรู้.....บูรณาการ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

- จิตตินันท์ เคชะคุปต์ (2537) “พัฒนาการและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย” ใน
 หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์อัสสัมชัญ
- จำแลง เชื้อพานิช และคณะ (มปป.) กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กรุงเทพมหานคร
 (อัสสัมชัญ)
- ฉัตรเทพ พิทักษ์นุรัตน์ (2542) เทคนิคการฝึกอบรมและพัฒนา กรุงเทพมหานคร
 คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
- คารณิ ดิษยเดช (2531) “การศึกษาเปรียบเทียบระดับชั้นการเล่นทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เคย
 ผ่านและไม่เคยผ่านศูนย์เด็กปฐมวัย” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
 การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ทวีพร ณ นคร (2542) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต
 เทพเวที, พระ (2521) เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ และลัดดา ศิลาน้อย การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติ
 การศึกษา แห่งชาติ 2542 ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2544
- ธีรพร เอนกศิลป์ (2545) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดสระแก้ว”
 นนทบุรี ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 (อัสสัมชัญ)
- ธำรง บัวศรี (2531) “การศึกษากับการพัฒนาชนบท” การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อ
 สันติภาพและการพัฒนา เล่ม 2 กรุงเทพมหานคร สมาคมการศึกษาแห่ง
 ประเทศไทย
- _____ (2532) ทฤษฎีหลักสูตร กรุงเทพมหานคร คุรุสภาการพิมพ์
- _____ (2542) ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา กรุงเทพมหานคร ธีรรัช
 การพิมพ์
- นฤมล เนียมหอม (2548) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช
- นภเนตร ธรรมบวร (2548) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช

- นันทนา วงษ์อินทร์ (2544) “EQ ของครูกับการสอนให้นักเรียน เก่ง ดี มีความสุข (ในยุคนปฏิรูปการศึกษา)” ใน *ประมวลบทความปฏิรูปการศึกษา* หน้า 65 – 74 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) *การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* เชียงใหม่ โรงพิมพ์แสงศิลป์
- ประเวศ วะสี (2530) “การปฏิรูปการศึกษา” *วารสารวิทยาศาสตร์* 26 (พฤศจิกายน 2530) หน้า 17
- _____ (2530) *การสร้างสรรคภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนา ชุมชนพัฒนา* (มกราคม – กุมภาพันธ์)
- ปราณี สังฆะตะวรรณ (2536) “หน่วยที่ 7 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น” ใน *เอกสารชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน เล่ม 2 สาขาศึกษาศาสตร์* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พนัส หันนาคินทร์ (2529) *หลักสูตรการบริหารโรงเรียน กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช พติน แดงจวง (ม.ป.ป.) การวิเคราะห์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการวางแผนการศึกษานอกระบบในชนบท* สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 มกราคม 2543
- ไพรินทร์ บุหัตน์ (2541) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาในจังหวัดลำพูน” *นันทบุรี ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัครสำเนา)*
- พัชรี ผลโยธิน (2537) “เด็กปฐมวัย” *สัมมนาการปฐมวัยศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- _____ (2537) “หน่วยที่ 6 การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา” *สัมมนาการปฐมวัยศึกษา นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- _____ (2548) *แนวคิดในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2548) *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ภิญโญ สาธร (2532) *หลักการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช*
- ยุพิน เอียยะบุตร (2548) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดอุดรธานี” *นันทบุรี ปรินญาณิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (อัคราณา)

เขาวพา เฉชะคุปต์ (2542) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร แม่ค
ราชบัณฑิตยสถาน. (2539) พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 6

กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

รุจิรี ภู่อาระ (2545) การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา กรุงเทพมหานคร
บริษัทบุ๊คพอยท์

แรมสมร อยู่สถาพร (2538) เทคนิคและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รุ่งฟ้า นิธิวงษ์ (2536) การศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัตนะ บัวสน (2536) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความรู้และประสบการณ์ในท้องถิ่นกับ
การพัฒนาหลักสูตร" ใน เอกสารชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน
เล่ม 2 หน่วยที่ 6 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วรรณาท รักสกุลไทย (2548) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522) หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
วิชาการ, กรม (2538) ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลักสูตรที่พึงประสงค์ หน้า 2 กรุงเทพมหานคร
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (เอกสารการประชุมสัมมนา ของกรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ)

วิชาการ, กรม (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

_____ (2542) การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นในหลักสูตรระดับ
มัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ประไพพรรณ โกศลยสุนทร ผู้เขียน
กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว

_____ (2534) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา หน้า 1-2

_____ (2540) หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

- วิชากร, กรม (2546) *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น พิมพ์ครั้งที่ 2*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- วัชร วาระสิทธิ์ (2547) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยจังหวัดชลบุรี” นนทบุรี
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (อัคราณา)
- วิมลลักษณ์ ตีรมาศวมิช (2545) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
(อัคราณา)
- วีรนุช ปิณฑวมิช “อนาคตของหลักสูตรท้องถิ่นจะไปทางไหน” ใน *สาธิตปฏิรูป 24*
(มิถุนายน 2543) : 16 – 23
- วัฒนา ปุณญฤทธิ์ (2548) *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย* นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
- ศึกษาริการ. (2546) *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2545) *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- สัจด์ อุทรานันท์ (2532) *องค์ประกอบอันเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักสูตร* กรุงเทพมหานคร
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สัจด์ อุทรานันท์ (2537) *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์มิตรสยาม
- สาโรจ บัวศรี (2531) “การศึกษาและวัฒนธรรม” ใน *ศาสตราจารย์สาโรจ บัวศรี ปราชญ์
ผู้ทรงศีล* หน้า 177 – 178 กรุงเทพมหานคร พัฒนาการศึกษา
- สมร คำน้อย (2547) “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์” นนทบุรี
ปริญญาานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
(อัคราณา)
- สมร ทองดี (2537) “หน่วยที่ 1 วิวัฒนาการทางการปฐมวัยศึกษา” ใน *ชุดวิชา หลักสูตรและ
แนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- _____ (2523) *หลักสูตรและการสอน* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ชวนพิมพ์
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2543) “หลักสูตรบูรณาการแบบ Sequenced Model” *วารสาร
ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์* 15, 1 (มกราคม – เมษายน) กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2546) *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ กรุงเทพมหานคร*
 บัณฑิตวิทยาลัย
- สุภาพร แพรพวนิต (2543) “ทำไมต้องบูรณาการ” *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์* 15, 1
 (มกราคม - เมษายน) กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุวิมล อุดมพิริยศักดิ์ (2548) *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี*
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- อารมณ สุวรรณपाल (2548) *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี มหาวิทยาลัย*
 สุโขทัยธรรมมาธิราช
- อารี พันธุ์มณี (2548) *การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย นนทบุรี มหาวิทยาลัย*
 สุโขทัยธรรมมาธิราช
- เอกวิทย์ ณ ถลาง (2536) *คำชี้แจงในภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท กรุงเทพมหานคร*
 มูลนิธิภูมิปัญญา
- Armstrong, David G. *Developing and documenting the Curriculum. Massachusetts: Allyn
 and Bacon, 1989*
- Battison, Sara Bennett. (1991) *The context of delilbevation Case studies in Local
 Curriculum Development. PHD. Education, Curriculum and instruction.
 Ohio: The Ohio State University.*
- Beauchamp. Georgen A (1984) *Curriculum Theory* 4 ed Boston : Peacock Publisher
 _____. (1981) *Curriculum Theory* 4th ed. Illinois : F.E. Peacock Publishers
 _____. (1968) *Curriculum Theory* 2nd ed. Illinois, Wilmette: the Kegs, Pass
- Corinne M. Litzenbery, (2005) *An assessment of teachers views of local environmental
 education and its impact on their curricula and teaching methodology in a
 Maryland elementary school EdD Wilmington College (Delaware)*
- Druckman , Lara Ellyn. (1997) *An investigation of the utility of using local
 Curriculum based Measurement norms versus group standardized norms
 to predict students at risk for Academic failure in reading and
 mathematics.[Online]. Accessec 22 September. Available from
<http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/9715231.htm>*

- Khunji, Farida mohammad Saleh. (1990) *Teachers' Participation in Curriculum Development: A Study of Education Change in A Small country (Bahrain)*. PHD. Education Curriculum and instruction. Kingdom: University of Reading (United Kingdom) 1990.
- Lee, Yonghwan. (1995) *Toward a new concept of local curriculum*. [Online]. Accessed 22 September 2006. Available from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/9530488.htm>
- Li . hui. (2006) *School-Based Curriculum Development: An Interview Study of Chinese Kindergartens*. [Online]. Accessed 21 September 2006. Available from [http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww*/results/results common.jhtml?DARGS=/hww/results/..](http://vnweb.hwwilsonweb.com/hww*/results/results%20common.jhtml?DARGS=/hww/results/)
- Miller, Jeffrey Alan. (1989) *Requird Teacher Participation in Curriculum Planning And Implemen Tation of Curriculum Guides Research*. EDD. Education Curriculum and Instruction. Lehigh University, 1989.
- Mooradian, E.D. (1985) *Curriculum Planning in a Selected School District that Lacks of Curriculum Staff works* Dissertaion Abstracts International. 14, May 1986: 3238-A
- Mouton, Jocelyn Frances. (1989) *Examining the Effect of Teacher Involvement in Curriculum Development*. EDD. Education Curriculum and Instruction. Houston: University of houston, 1989.
- Saylor, J.G. and Alexander , W.M. (1974) *Planning Curriculum for School* (3 nd ed.) New York: Holt, Rinehart and Winston,
- Taba Hilda. (1962) *Curriculum Development : theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace & World, Inc.
- Tyler, Ralph W. (1949) *Basic Principles of Curriculum and Instruction* Chicago : University of Chicago Press.
- Wither, Sarah E. (2000) *Local curriculum development and place-based education*. [Online]. Accessed eptember 2006. Available from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/9973629.htm>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา
โดยใช้สาระท้องถิ่น**

สำหรับบุคลากรในท้องถิ่น

แบบสอบถาม

เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์ เพื่อสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก สำหรับเด็กปฐมวัย (5 ปี) ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี มีความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่น ของตน รู้จักหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

ขอความร่วมมือท่าน โปรดตอบคำถาม ในแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริง และความคิดเห็นของท่านอย่างอิสระ

รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก สำหรับเด็กอายุ 5 ปี

ขอขอบคุณ ท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ผู้ปกครองนักเรียน
- ครูผู้สอนเด็กระดับปฐมวัย
- ศึกษานิเทศก์
- นักจิตวิทยา
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- พยาบาล
- ภูมิปัญญาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสาระท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น
จังหวัดตาก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเรื่องที่ควรจัดให้กับเด็กปฐมวัย ให้ได้เรียนรู้สภาพของท้องถิ่น เกี่ยวกับ
สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียม
ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ โดย
คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (5 ปี) ในแบบสอบถามนี้โดย
ละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามลำดับความต้องการ และความคิดเห็นของท่าน ซึ่ง
มีเนื้อหา 6 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 สภาพทางภูมิศาสตร์

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มที่ 5 การประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 6 สถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุ

โดยหมายเลขต่าง ๆ จะมีค่าความหมายดังนี้

ระดับ 5	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดมากที่สุด
ระดับ 4	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดมาก
ระดับ 3	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดปานกลาง
ระดับ 2	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดน้อย
ระดับ 1	หมายความว่า	มีความต้องการให้จัดน้อยที่สุด

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ หมายถึง ที่ตั้ง อาณาเขต สภาพภูมิอากาศ การปกครอง การคมนาคม คำขวัญ จังหวัด รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 1.1 ที่ตั้ง อาณาเขต 1.2 สภาพภูมิศาสตร์ 1.3 สภาพภูมิอากาศ 1.4 การปกครอง 1.5 การคมนาคม 1.6 คำขวัญจังหวัดตาก 1.7 สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ 1.7.1 บ้านเครื่องปั้นดินเผา 1.7.2 น้ำตกธารารักษ์ 1.7.3 บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา 1.7.4 น้ำตกแม่กาษา 1.8 เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ) .... 2. ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ หมายถึง ประวัติการก่อตั้งเมืองตาก รวมทั้งบุคคลที่มีความสำคัญและสร้างคุณประโยชน์ต่อชาวจังหวัดตาก 2.1 ประวัติจังหวัดตาก 2.2 ประวัตินุคคลสำคัญ 2.1.1 พระเจ้าตากสินมหาราช 2.1.2 เจ้าพ่อพระวอ 2.1.3 ครูบาคำ (เจ้าอาวาสวัดเกษแก้วบูรพา) 2.3 เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ)					

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งเกิดจากความเชื่อ และถือปฏิบัติของกลุ่มคนในสังคมนั้น ๆ ที่เห็นดีเห็นงามมีการปฏิบัติ สัมผัส สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การศึกษา สืบค้น รวบรวม เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้สืบไป 3.1 ขนบธรรมเนียมประเพณี 3.1.1 ประเพณีวันสงกรานต์ 3.1.2 ประเพณีวันแห่เทียนเข้าพรรษา 3.1.3 ประเพณีการลอยกระทงสาย 3.1.4 ประเพณีการปล่อยโคมลอย 3.1.5 ประเพณีตานก๋วยสลาก เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ) .... 3.2 การละเล่น 3.2.1 การฟ้อนเจิง 3.2.2 การโยนลูกช่วงในงานปีใหม่ชาวเขาเผ่าม้ง เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ)					

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงพื้นฐานความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่ได้รับการส่งต่อยทอดกันมาและมีการพัฒนาปรับใช้กับความรู้ที่ตนเองมีอยู่จากประสบการณ์ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น 4.1 งานหัตถกรรม 4.1.1 งานจักสาน - สานตะกร้า - สานตะเป่ง - สานกระติบ - ชะลอม 4.1.2 งานประดิษฐ์และงานฝีมือ - ประดิษฐ์ตุ๊กไข่แขวนเพื่อเป็นสิริมงคล - ดอกไม้จันทน์ - ชุดพันธรรมชาติติดกันเทศน์ - ทอผ้า - ประดิษฐ์ดอกไม้จากกระดาษขุ่น - ประดิษฐ์เครื่องปั้นดินเผา เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ)					

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
5. การประกอบอาชีพ หมายถึง อาชีพต่าง ๆ ที่ชาวบ้านทำ เพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวหรือครอบครัว รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับความรู้สืบทอดจากบรรพบุรุษที่สามารถนำมาซึ่งรายได้ของคนในท้องถิ่น ได้แก่ 5.1 เกษตรกรรม 5.1.1 ทำไร่ 5.1.2 ทำนา 5.1.3 ทำสวน 5.1.4 เลี้ยงสัตว์ 5.2 หัตถกรรม 5.2.1 งานประดิษฐ์และงานฝีมือ 5.2.2 งานทอผ้า 5.2.3 งานจักสาน 5.2.4 เครื่องปั้นดินเผา 5.3 ธุรกิจ ค้าขาย 5.3.1 ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญา (OTOP) 5.3.2 สมุนไพรพื้นบ้านและการอบสมุนไพร 5.3.3 การนวดแผนโบราณ 5.4 ธุรกิจ การท่องเที่ยว 5.4.1 ล่องแก่งห้วยแม่ละเมา 5.4.2 ล่องแก่งแม่น้ำแม่กลอง 5.4.3 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู้มผาง 5.4.4 น้ำตกทีลอซู 5.4.5 ตลาดการค้าสะพานมิตรภาพไทย - พม่า เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ)					

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
6. สถานที่สำคัญโบราณสถาน โบราณวัตถุ หมายถึง สถานที่สำคัญในท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน รวมถึงโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญของอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้แก่ 6.1 ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 6.2 วัดเกษแก้วบูรพา 6.3 พระธาตุหินกิวคอยคินจี 6.4 วัดชุมพลคีรี 6.5 วัดไทยวัฒนาราม 6.6 วัดโพธิคุณหรือวัดห้วยเตย 6.7 วัดมณีไพโรสถ์ เรื่องอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ)					

ภาคผนวก ข

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ฉบับนี้ พัฒนารับมาจากการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดตาก โดยการศึกษาเอกสารท้องถิ่นและงานวิจัยมาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาและพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงบริบทของสังคมไทยในท้องถิ่นและความต้องการในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยนำข้อมูลขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นและบุคคลสำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยใช้สื่อวัสดุต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี มีความรักและหวงแหนมรดกของท้องถิ่น ตลอดจนการรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน มีการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามคุณลักษณะ ตามวัยของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่พัฒนาขึ้นนี้ มุ่งหวังที่จะเสนอแนวทางให้ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ที่อยู่ในสภาพวัฒนธรรมสังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละบุคคล ครูผู้สอนควรต้องเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของผู้เรียนที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานที่เหมือนกันหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น

หลักการ

1. เป็นการพัฒนาผู้เรียนโดยองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตากที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เป็นการจัดประสบการณ์โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่ให้ผู้เรียนมีความรู้และ

สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม

3. เป็นการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ยึดหลักที่ผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของท้องถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม

4. เป็นการพัฒนาผู้เรียน โดยผู้ปกครองและท้องถิ่นมีส่วนร่วม

5. เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มุ่งให้เด็กอายุ 5 ปี มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย และมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก และมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของท้องถิ่นจังหวัดตากของตน ดังนี้

คุณลักษณะตามวัย เด็กอายุ 5 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

1. เคลื่อนไหวร่างกายได้คล่องแคล่ว
2. ใช้อวัยวะใหญ่ และอวัยวะเล็กได้ดี

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. มีความภาคภูมิใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. มีความสนใจ อยากรู้อยากเห็นเรื่องราวที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. มีความสุขเมื่อรับรู้ ฟังเรื่องราวที่เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
4. มีความสุขเมื่อได้สัมผัสสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
5. มีความรักและหวงแหนในท้องถิ่นที่อยู่
6. เด็กมีความชื่นชมสาระท้องถิ่นที่เป็น ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม คนตรี ที่อยู่ในท้องถิ่นของตน

พัฒนาการด้านสังคม

1. เล่นหรือทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
2. นำสาระท้องถิ่นที่เรียนรู้ในห้องเรียน ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี

3. แนะนำผลงานที่เป็นสาระในท้องถิ่นจังหวัดตากให้ผู้อื่นมีความรู้สึกที่ดีต่อท้องถิ่นของตนได้
4. นำเสนอผลงานที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตากให้ผู้อื่นมีความรู้สึกที่ดีต่อท้องถิ่นของตนได้
5. เสนอแนะ แนะนำ สิ่งที่เป็นสาระท้องถิ่นของจังหวัดตาก เพื่อชักชวนผู้อื่นมาเที่ยวในท้องถิ่นของตน

พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. สนทนาได้ตอบ / เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดตากได้
2. มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. บอกรายละเอียดเกี่ยวกับผลงานที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตากได้
4. อนุรักษ์และสืบสานสิ่งที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตากได้
5. สร้างผลงานจากสาระท้องถิ่นจังหวัดตากตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่
6. บอกความแตกต่างของผลงานที่ได้จากสาระท้องถิ่นจังหวัดตากได้
7. เล่าเรื่องราวที่เป็นสาระท้องถิ่นและประโยชน์ที่ได้รับจากสาระท้องถิ่นได้
8. ทักษะศึกษาในท้องถิ่นจังหวัดตาก

โครงสร้าง

โครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยศึกษา ใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตาก
2. ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของจังหวัดตาก
3. ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดตาก
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดตาก
5. การประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัดตาก
6. สถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุจังหวัดตาก

อายุของผู้เรียน

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก กำหนดไว้สำหรับเด็กอายุ ระหว่าง 5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน

ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 35) กำหนดการจัด ประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 40 สัปดาห์ ใน 1 ปีการศึกษา โดยในส่วนของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ฉบับนี้ ได้กำหนดการจัดประสบการณ์โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ไว้ 20 สัปดาห์ และได้นำเนื้อหา มาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ตามรายละเอียดของสาระ ท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่ท้องถิ่นต้องการให้จัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับ สาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก 5 ปี ในหลักสูตรปฐมวัย ใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก กำหนดไว้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

1. การทรงตัวและประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
2. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
3. การรักษาสุขภาพ
4. การรักษาความปลอดภัย

ด้านอารมณ์ จิตใจ

1. การแสดงปฏิกิริยา ได้ตอบสนองคนตรี
2. การเล่นเกมดนตรีที่นิยมในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. การร้องเพลงของท้องถิ่น
4. ชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงามที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

5. เล่นของเล่นหรือเกมการละเล่นที่เป็นสาระท้องถิ่นด้วยความสนุกสนาน
ด้านสังคม

1. เล่นของเล่นหรือเกมการละเล่นที่เป็นสาระท้องถิ่นร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

1. การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาระท้องถิ่นด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และ

การดมกลิ่น

2. การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริงใน

ท้องถิ่น

3. การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ การเล่น และผลงานที่เป็นสาระ

ท้องถิ่น

4. การแสดงความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นผ่านสื่อวัสดุต่าง ๆ

5. การใช้ภาษาแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาระท้องถิ่นของตนเอง

6. การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาระท้องถิ่น

2. สาระที่ควรเรียนรู้ ของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา ใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เป็นเรื่องราวที่เป็นสาระท้องถิ่นรอบตัวผู้เรียนที่นำมาเป็นเนื้อหา และเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสาระที่ควรเรียนรู้ของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังนี้ คือ

2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดตาก หมายถึง ที่ตั้ง อาณาเขต สภาพภูมิอากาศ การปกครอง การคมนาคม คำขวัญจังหวัด รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.2 ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของจังหวัดตาก หมายถึง ประวัติการก่อตั้งเมืองตาก รวมทั้งบุคคลที่มีความสำคัญและสร้างคุณประโยชน์ต่อชาวจังหวัดตาก

2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดตาก หมายถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งเกิดจากความเชื่อ และถือปฏิบัติของกลุ่มคนในสังคมนั้น ๆ ที่เห็นดีเห็นงามมีการปฏิบัติ สัมผัส สืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การศึกษา สรรวบรวม เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้สืบไป

2.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดตาก หมายถึง พื้นฐานความรู้ ความสามารถของชาวบ้านที่ได้รับการสั่งสม ถ่ายทอดกันมา และมีการพัฒนาปรับใช้กับความรู้ที่ตนเองมีอยู่จากประสบการณ์ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น

2.5 การประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัดตาก หมายถึง อาชีพต่าง ๆ ที่ชาวบ้านทำเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวหรือครอบครัว รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับความรู้สืบทอด

จากบรรพบุรุษที่สามารถนำมาซึ่งรายได้ของคนในท้องถิ่น

2.6 สถานที่สำคัญ โบราณสถานและโบราณวัตถุจังหวัดตาก หมายถึง สถานที่สำคัญในท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน รวมถึงโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญของจังหวัดตาก

3. เนื้อหา ที่ใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยศึกษาในหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาจากสาระที่ควรรู้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้านของจังหวัดตาก ในแต่ละกลุ่มเนื้อหาได้กำหนดให้สอดคล้องกับสาระที่ควรรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยจัดทำรายละเอียดเนื้อหา ให้ครอบคลุม 6 กลุ่มเนื้อหาเพื่อครูผู้สอนได้ใช้จัดการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ควรเรียนรู้ หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น จังหวัดตาก	เนื้อหาในการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก	สาระที่ควรเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
1. สภาพทางภูมิศาสตร์ของ จังหวัดตาก	1. ที่ตั้ง อาณาเขต 2. สภาพภูมิศาสตร์ 3. สภาพภูมิอากาศ 4. การปกครอง 5. การคมนาคม 6. คำขวัญจังหวัดตาก 7. สถานที่ท่องเที่ยว - บ้านเครื่องปั้นดินเผา - น้ำตกธารารักษ์ - บ่อน้ำพุร้อนแม่กาษา - น้ำตกแม่กาษา	1. ธรรมชาติรอบตัว 2. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
2. ประวัติความเป็นมาและ บุคคลสำคัญของจังหวัด ตาก	1. ประวัติจังหวัดตาก 2. ประวัติบุคคลสำคัญ - พระเจ้าตากสินมหาราช - เจ้าพ่อพระวอ - ครูบาคำ	1. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก
3. ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของ จังหวัดตาก	1. ขนบธรรมเนียมประเพณี - ประเพณีวันสงกรานต์ - ประเพณีวันแห่เทียน เข้าพรรษา - ประเพณีลอยกระทงสาย - ประเพณีการปล่อย โคมลอย - ประเพณีदानก๋วยสลาก - ประเพณีขึ้นธาตุไหว้พระ	1. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมตัว เด็ก 2. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

สาระที่ควรเรียนรู้ หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก	เนื้อหาในการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก	สาระที่ควรเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
	2. การละเล่น - การฟ้อนเจิง - การโยนลูกช่วงในงานปี ใหม่ชาวเขาเผ่าม้ง	
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัด ตาก	1. งานหัตถกรรม - สานตะกร้า - สานตะข่ง - สานกระต๊ับ - สานชะลอม 2. งานประดิษฐ์และงานฝีมือ - ประดิษฐ์ตุ๊ก ใช้แขวนเพื่อ เป็นสิริมงคล - ดอกไม้จันทน์ - ชุดพันธรรมชาติใช้ติดกันเทสน์ - ทอผ้า - ประดิษฐ์ดอกมะลิจาก กระดาษย่น - ประดิษฐ์เครื่องปั้นดินเผา	1. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก 2. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
5. การประกอบอาชีพของ ประชากรในจังหวัดตาก	1. เกษตรกรรม - ทำไร่ - ทำนา - ทำสวน - เลี้ยงสัตว์	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัว 4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

สาระที่ควรเรียนรู้ หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก	เนื้อหาในการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก	สาระที่ควรเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
	2. หัตถกรรม - งานประดิษฐ์และงานฝีมือ - งานทอผ้า - งานจักสาน - เครื่องปั้นดินเผา 3. ธุรกิจ ค้าขาย - ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญา (OTOP) - สมุนไพรพื้นบ้านและการอบสมุนไพร - การวางแผนโบราณ 4. ธุรกิจ การท่องเที่ยว - ล่องแก่งห้วยแม่ละเมา - ล่องแก่งแม่น้ำแม่กลอง - เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง - น้ำตกทีลอซู - ตลาดการค้าสะพานมิตรภาพไทย-พม่า	
6.สถานที่สำคัญ โบราณสถาน และโบราณวัตถุจังหวัดตาก	1. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 2. วัดเกศแก้วบูรพา 3. พระธาตุหินกิวคอยคินกี 4. วัดชุมพลคีรี 5. วัดไทยวัฒนาราม 6. วัดโพธิคุณหรือวัดห้วยเตย 7. วัดมณีไพรสณฑ์	1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3. ธรรมชาติรอบตัว 4. สิ่งต่างๆ รอบตัว

การจัดประสบการณ์

หลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ฉบับนี้มุ่งกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ที่ใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่หลากหลาย คือ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น จังหวัดตากที่ทำให้เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้อง เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

การจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องมีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1.1 การยึดหลักพัฒนาการเด็ก โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก พัฒนาการทุกด้านสัมพันธ์กันและกัน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาด้านหนึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย และเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน แต่ละด้านมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

1.2 การพัฒนาเด็กทุกด้านเป็นองค์รวมไปพร้อม ๆ กัน พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการต่อเนื่องไปตลอดชีวิต และช่วงวัยที่มีความสำคัญที่สุดในการปูพื้นฐานการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ ช่วงปฐมวัย ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมในทุกด้านไปพร้อม ๆ กันและควรเน้นการใช้สาระท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง

1.3 การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ต้องเรียนรู้อย่างมีความสุข และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี เรียนรู้อย่างมีอิสระเสรีท่ามกลางท้องถิ่นที่ตนเองคุ้นเคย

1.4 การบูรณาการบริบททางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ยังผูกพันอย่างแนบแน่นกับคำสอนของศาสนา วัฒนธรรมและอยู่กับธรรมชาติแวดล้อม คนในท้องถิ่นเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสาระท้องถิ่นในชุมชน ทำให้เกิดการสืบสาน และรักษาวัฒนธรรมที่เป็นสาระท้องถิ่นให้คงอยู่สืบต่อไป สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้ทันกับโลกที่เจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีได้อย่างกลมกลืน

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน นอกจากจะได้ประโยชน์โดยตรงแล้ว ยังช่วยพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน โดยใช้สาระท้องถิ่นของโรงเรียนอีกด้วย

2. แนวทางการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

การจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เป็นแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ และพยายามให้เด็กได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากมาเป็นสาระการเรียนรู้และสื่อในการเรียนรู้ให้มากที่สุดและ ให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นผู้คอยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก จัดในรูปแบบการจัดกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก ดังนี้

3.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้สิ่งที่เป็นสาระท้องถิ่นมาเป็นสื่อและสาระในการจัดกิจกรรมให้มากที่สุด หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบ ได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง (เพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น) เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง ฯลฯ

3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะศึกษาต่าง ๆ ที่ใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ ตัด ฉีก ปะ และประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกลึกและความสามารถของตัวเอง รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตาก

3.3 กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เล่นกับสื่อ และเครื่องเล่นอย่างอิสระในมุมการเล่นกิจกรรมการเล่นแต่ละประเภทจะสนองตอบความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ที่เน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่นจังหวัดตาก เช่น ชูตของเล่น หม้อข้าวหม้อแกงที่เป็นเครื่องปั้นดินเผา

3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ฟัง พูด สังเกต คิด และปฏิบัติการทดลอง โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตากเป็นสาระที่ควรเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดความรัก ห่วงแหนท้องถิ่นของตนเองและสามารถนำไปใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด และเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น การสนทนา ซักถามหรืออภิปราย สังเกต ทัศนศึกษา และปฏิบัติการทดลองตามกระบวนการเรียนรู้

3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ออกนอกห้องเรียนไปสู่สนามเด็กเล่นทั้งที่บริเวณกลางแจ้งและในร่มเพื่อเปิดให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ อาจใช้เกม

หรือเกมการเล่นที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยยึดเอาความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก

3.6 กิจกรรมเกมการศึกษา หมายถึง กิจกรรมการเล่นที่มีกระบวนการในการเล่นตามชนิดของเกมประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน

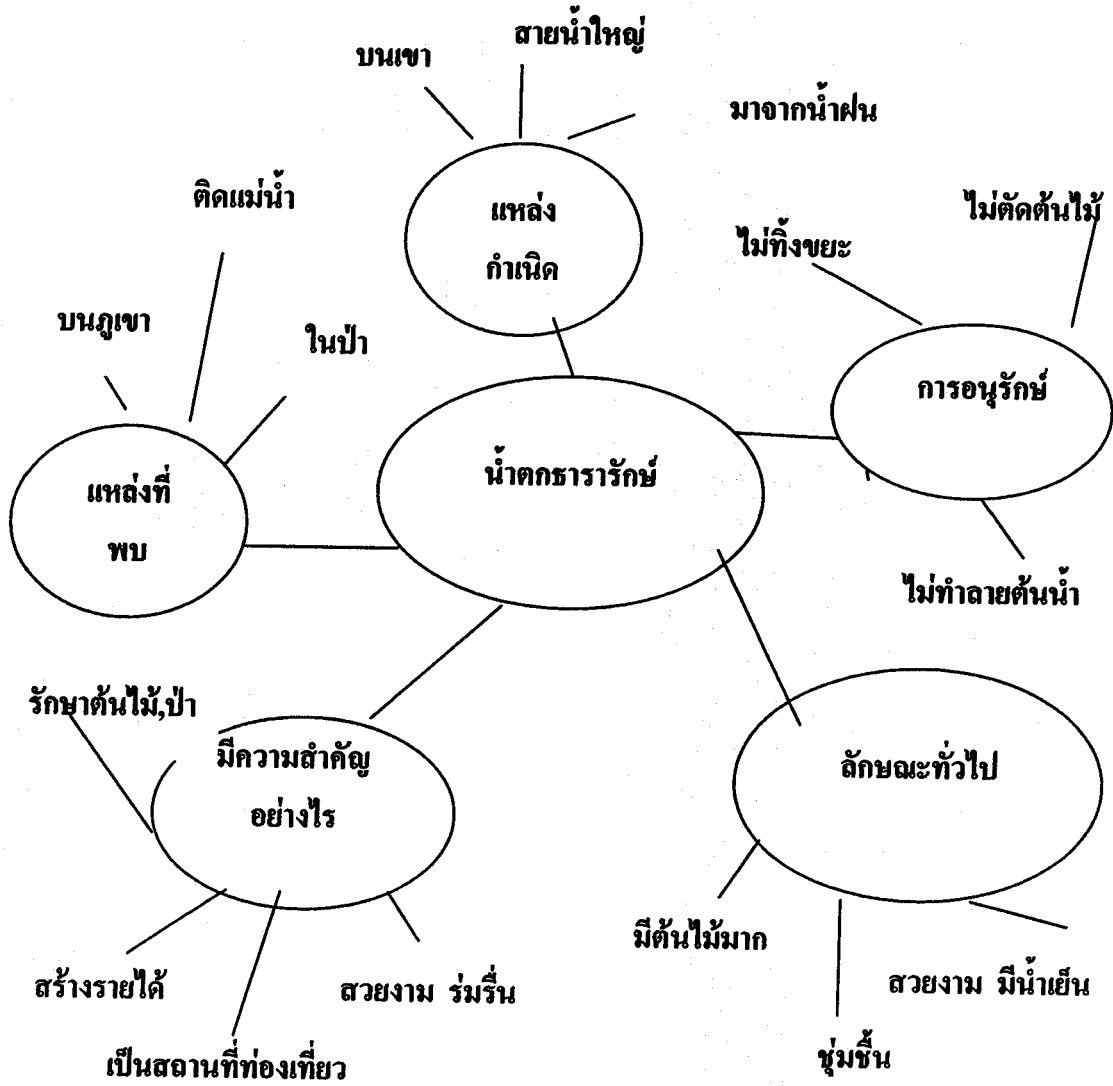
4. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็ก โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก เป็นกระบวนการสังเกตบันทึกพฤติกรรม และรวบรวมผลงานและพฤติกรรมที่แสดงออกขณะร่วมกิจกรรมที่ใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก และการมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดตากของเด็ก เพื่อหาแนวทางที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก การประเมินพัฒนาการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก

ภาคผนวก ก

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ๋น้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก
 เขต 2 หน่วย น้ำตกธารารักษ์

สิ่งที่เด็กรู้แล้ว	สิ่งที่เด็กต้องการรู้เพิ่ม	สิ่งที่เด็กควรรู้
1. น้ำตกอยู่ในป่า 2. น้ำที่ตกลงมามีความเย็นมากกว่าปกติ	1. น้ำตกส่วนมากอยู่บนเขาสูง 2. บริเวณน้ำตกมีทิวทัศน์สวยงาม	1. การอนุรักษ์น้ำตกคือต้องไม่ตัดต้นไม้ ทำลายป่า 2. ไม่ทำลายต้นน้ำ ถ้าธาร

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ๋นน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
หน่วย น้ำตกธารารักษ์ แยกเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ตามกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. เคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง “น้ำตกแสนสวย”
2. การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ ตามข้อตกลง
3. การตบมือเข้าจังหวะช้า-เร็ว และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะ ช้า-เร็ว
4. การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์ รั้วบัน
5. การทำท่าทางเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. การปั้นดินน้ำมัน
2. วาดภาพระบายสี
3. การพับกระดาษ
4. การพับสี การหยดสี การเป่าสี การสัดสี การรูคสี
5. การพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ
6. การฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

1. มุมบล็อก
2. มุมบ้าน
3. มุมหนังสือ
4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์
5. มุมธรรมชาติ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. แหล่งที่พบน้ำตกธารารักษ์
2. แหล่งกำเนิดน้ำตกธารารักษ์
3. ลักษณะทั่วไปของน้ำตกธารารักษ์
4. ความสำคัญและประโยชน์น้ำตกธารารักษ์
5. การอนุรักษ์ และการดูแลรักษา น้ำตก และภูมิทัศน์รอบ ๆ น้ำตก

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. เกม สัตว์น้ำบนพื้นทราย
2. การเล่นน้ำ เล่นทราย
3. เกมการแข่งขันเรือบก
4. การเล่นเกมกีฬา เช่น ลูกบอล
5. การเล่นเกมเล่นสนาม

กิจกรรมเกมการศึกษา

1. เกมภาพตัดต่อน้ำตกธารารักษ์
2. เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเล่นน้ำตก
3. เกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก เช่น ก้อนหิน สายน้ำ ต้นไม้

ฯลฯ

4. เกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ
5. เกมเรียงลำดับภาพการเจริญเติบโตของต้นไม้

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การท่องคำคล้องจอง “น้ำตกแสนสวย”
2. การแตะสัมผัสส่วนต่างๆ ของร่างกาย ประกอบคำคล้องจอง “น้ำตกแสนสวย”
3. การร่วมกันคิดเป็นกลุ่ม และเคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง

ตามจินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม และรองหัวหน้ากลุ่มได้
2. เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสี การพับกระดาษ การพับสี การหยดสี
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
 - 2.2 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและรูปภาพ
 - 2.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงน้ำตก และสิ่งที่พบเห็นได้ในบริเวณรอบ ๆ น้ำตก พร้อมรูปภาพประกอบ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
3. ส่งตัวแทนออกไปรับอุปกรณ์การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม
4. ก่อนทำกิจกรรม ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา ปรึกษากัน ก่อนว่าจะเริ่มทำกิจกรรมใดก่อน โดยแบ่งงานกันทำและลงมือทำโดยให้สมาชิกในทุกคนช่วยกันทำงานสำเร็จ
5. เมื่อทำกิจกรรมที่ 1 เสร็จแล้ว ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การวาดภาพระบายสี การพับกระดาษ การพับสี การหยดสี เด็กทุกคนควรทำอย่างน้อย 2 กิจกรรม
6. นำผลงานออกโชว์บนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้ ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่
7. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เพื่อนและครูร่วมสนทนาซักถาม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. โปสเตอร์รูปภาพสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น
2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพระบายสี, การพับกระดาษ, การพับสี และการหยดสี

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์และส่งผลงานตามกำหนด การนำเสนอผลงานของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียนดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์
สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสพการณ์สำคัญ

2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม

2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ
2. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มสนทนา คิดวางแผน
ในการเล่นร่วมกันตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุมและหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม โดยมี
หัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่มช่วยกันดูแล พร้อมทั้งสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่นเก็บอุปกรณ์ของเล่น
เข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและ
ปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียนซึ่งนำวัสดุในท้องถิ่นมาจัดเป็นมุม ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้านโดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง เตา
ถ้วยชาม แก้วน้ำ ครก ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่พบเห็นในท้องถิ่นจังหวัด
ตาก
4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์มีกระบะทรายและตัวหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ใน
ท้องถิ่นและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดินไม้ ดินหญ้า ฯลฯ

5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อมอุปกรณ์

การค้าขาย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นร่วมกับผู้อื่นแล้วเก็บของเข้าที่เดิมและเล่นอย่างสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุใน

ท้องถิ่น

2. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การรอคอย และการช่วยเหลือกัน

3. การช่วยเหลือแบ่งปันแลกเปลี่ยนของเล่นกัน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กตอบได้ว่าจะพบเห็นน้ำตกธารารักษ์ได้ที่ไหนได้
2. ร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามเรื่องเกี่ยวกับแหล่งที่พบเห็นน้ำตกธารารักษ์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
แหล่งที่พบน้ำตกธารารักษ์
2. ประสบการณ์สำคัญ

การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

การฟังเรื่องเกี่ยวกับแหล่งที่เราจะพบเห็นน้ำตก

การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อการอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือภาพประกอบที่มุมหนังสือ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กเล่นปริศนาคำทายเกี่ยวกับน้ำตก
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงแหล่งที่เราจะพบน้ำตกธารารักษ์ พร้อมดูภาพน้ำตกประกอบ

ประกอบ

3. เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องราวเกี่ยวกับน้ำตก โดยตั้งคำถามปลายเปิด ดังนี้
 - น้ำตกเกิดขึ้นได้อย่างไรและเราจะพบเห็นน้ำตกได้บริเวณใด
 - ถามเด็ก ๆ ว่าใครเคยไปเที่ยวชมน้ำตกธารารักษ์หรือน้ำตกอื่น ๆ และถ้าเด็ก ๆ ได้มีโอกาสไปเที่ยวชมน้ำตกต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง
 - ถ้าเด็ก ๆ ได้ไปเที่ยวชมน้ำตกต้องปฏิบัติตนในการเดินทางไป – กลับอย่างไร
 - ถามเด็ก ๆ ว่า คุณพ่อ คุณแม่เคยพาเด็ก ๆ ไปเที่ยวน้ำตกธารารักษ์หรือไม่ ถ้าเคยไปให้เด็กเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟังที่ดี เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย เรื่อง น้ำตก
2. รูปภาพน้ำตกธารารักษ์

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

- 1. การตอบคำถามและการร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็น**
- 2. การมีมารยาทในการฟัง การตอบ – การถาม**

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. ส่งเสริมทักษะเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกายให้แข็งแรง
2. ส่งเสริมการแสดงออกอย่างอิสระ
3. ส่งเสริมความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
4. ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

เกม สัตว์น้ำ บนพื้นทราย

2. ประสพการณ์สำคัญ

การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
การเล่นเป็นรายบุคคลและการเล่นเป็นรายกลุ่ม
การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อม
2. เด็กแต่ละคนทดลองวาดภาพสัตว์น้ำที่ตนรู้จักบนพื้นทรายที่จัดเตรียมไว้
3. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ครูแนะนำการเล่นเกม สัตว์น้ำบนพื้นทราย

โดยให้สมาชิกทุกคนช่วยกันคิดและแบ่งงานกันทำ โดยให้การวาดรูปบนพื้นทรายเสร็จเร็วที่สุด
เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่นเกม เมื่อกลุ่มไหนเสร็จก่อนให้กลับมาเข้าแถวอย่างเดิม กลุ่มไหน
เสร็จก่อนจะได้รับคำชมและปรบมือให้ เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปการเล่นร่วมกัน

4. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกม สัตว์น้ำ บนพื้นทราย

แหล่งเรียนรู้

สนามหญ้า

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. ทักษะทางด้านร่างกาย ความแข็งแรง คล่องแคล่ว
2. การแสดงออกอย่างอิสระ ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
3. การสนทนากับเพื่อน และครู การคิดแก้ปัญหา

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมภาพตัดต่อรูปภาพน้ำตกรารักษ์ได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตนเอง
3. เด็กสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนได้
4. เล่นแล้วเก็บของเข้าที่ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
ภาพตัดต่อ น้ำตกรารักษ์
2. ประสพการณ์สำคัญ
 1. การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
 2. การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุ และการเทออก

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพน้ำตกรารักษ์
2. นำภาพตัดต่อน้ำตกรารักษ์มาสาธิตให้เด็กดู
3. ให้เด็กเล่นเกมภาพตัดต่อน้ำตกรารักษ์ และให้เด็กช่วยเหลือแนะนำเพื่อนที่ต่อ

ภาพไม่ได้

4. ให้เด็กนำเกมการศึกษาที่เคยเล่นมาแล้วมาเล่นได้
5. เด็กทุกคนช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. ภาพตัดต่อน้ำตกรารักษ์
2. ภาพตัดต่อที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การสนทนา และกล้าแสดงออก มั่นใจในตนเอง
2. มีความสนุกสนานในการเล่น
3. ความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อังกัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย นวัตกรรมรักษ์ วันที่ 2 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....ศัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. เคลื่อนไหวร่างกายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง และการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ และปฏิบัติตามข้อตกลงได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การเคลื่อนไหวร่างกายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งและการเคลื่อนไหวอยู่กับที่
 การเคลื่อนไหวตามข้อตกลง

2. ประสิทธิภาพสำคัญ

1. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวอยู่กับที่
2. การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับสัญญาณ และการทำท่าทางประกอบจังหวะ ตามคำบรรยายของครู
2. เมื่อได้ยินสัญญาณเคาะจังหวะช้า ๆ หมายถึง ให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายตามปกติ ด้วยท่าทางที่เด็กคิดขึ้นเองอย่างอิสระ
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเคาะจังหวะรวดเร็ว หมายถึง ให้เด็กเคลื่อนไหวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งอย่างรวดเร็วโดยไม่ชนกับเพื่อน
4. เมื่อได้ยินสัญญาณเคาะจังหวะ 1 ครั้ง หมายถึง ให้เด็กหยุดนิ่งอยู่กับที่
5. ให้เด็กแสดงท่าทางประกอบจังหวะ ตามคำบรรยายของครูทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และปฏิบัติตามข้อตกลง
6. ให้เด็กปฏิบัติตามข้อ 2-5 อีกตามความต้องการ เมื่อหมดเวลาให้เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และพักผ่อน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวตามข้อตกลง
2. การแสดงท่าทางตามจินตนาการ
3. การปฏิบัติตามข้อตกลง

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม และรองหัวหน้ากลุ่มได้
2. เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระและแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับผลงานได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การวาดภาพระบายสี ปั้นดินน้ำมัน การพับสี การพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ

การฉีกตัดปะ

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.2 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและรูปภาพ

2.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงน้ำตก และสภาพแวดล้อมบริเวณน้ำตก พร้อมมีรูปภาพ

ประกอบ

2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรอง

หัวหน้ากลุ่ม

3. ส่งตัวแทนออกไปรับอุปกรณ์การทำกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วแบ่งให้รองหัวหน้า

ช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม

4. ก่อนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา ปรึกษากัน ก่อนว่าจะเริ่มทำอะไรก่อน โดยแบ่งงานกันทำและลงมือทำโดยให้สมาชิกในทุกคนช่วยกันจนสำเร็จ

5. เมื่อเสร็จกิจกรรมที่ 1 แล้ว ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสี การพับกระดาษ การพับสี การหยดสี เด็กทุกคนควรทำอย่างน้อย 2 กิจกรรม

6. นำผลงานออกโชว์บน โต๊ะที่จัดเตรียมไว้ ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่

7. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เพื่อนและครูร่วมสนทนาซักถาม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. โปสเตอร์รูปภาพสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น
2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับ การวาดภาพระบายสี, การปั้นดินน้ำมัน การพับสี, การพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ, การฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
2. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
3. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์และส่งผลงานตามกำหนด
4. การนำเสนอผลงานของกลุ่ม
5. การแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียนดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์
สร้างสรรค์ ฯลฯ.

2. ประสพการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ
2. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มสนทนา คิควางแผน
ในการเล่นร่วมกันตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุมและหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม โดยมี
หัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่มช่วยกันดูแล พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่นเก็บอุปกรณ์ของเล่น
เข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและ
ปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียนซึ่งนำวัสดุในท้องถิ่นมาจัดเป็นมุม ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้าน โดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง เตา
ถ้วยชาม แก้วน้ำ ครก ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่พบเห็นในท้องถิ่น

จังหวัดตาก

4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์มีกระบะทรายและตัวหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ใน
ท้องถิ่นและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดิน ไม้ ดินเหนียว ฯลฯ

5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อมอุปกรณ์

การค้าขาย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นร่วมกับผู้อื่นแล้วเก็บของเข้าที่เดิมและเล่นอย่างสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
2. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การรอคอย และการช่วยเหลือกัน
3. การช่วยเหลือแบ่งปันแลกเปลี่ยนของเล่นกัน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. บอกสภาพแวดล้อมบริเวณที่มีน้ำตกได้
2. บอกได้แหล่งกำเนิดน้ำตกธารารักษ์ได้
3. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง และยอมรับฟังความคิดเห็นของ

ผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
แหล่งกำเนิดน้ำตกธารารักษ์
2. ประสบการณ์สำคัญ

การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูดและการรับรู้ความรู้สึกผ่านสื่อ
การมีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็น

ของผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กฟังนิทานเรื่อง “ชุมทรัพย์ของเรา” พร้อมทั้งให้เด็กและครูร่วมกันจัดกระเบ
ทรายตามเนื้อหาในนิทาน
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสภาพแวดล้อม บริเวณหรือพื้นที่ที่จะมีน้ำตกเกิดขึ้น
ได้ โดยมีรูปภาพน้ำตกธารารักษ์ประกอบการสนทนา
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงแหล่งกำเนิดของน้ำตกธารารักษ์ และสภาพแวดล้อม
รอบ ๆ น้ำตกธารารักษ์ โดยมีรูปภาพน้ำตกธารารักษ์ประกอบการสนทนา
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเรื่องบรรยากาศในบริเวณน้ำตก เช่น เมื่อเด็ก ๆ เข้า
ไปอยู่ในบริเวณน้ำตกแล้วมีความรู้สึกอย่างไร
5. ให้เด็กที่เคยไปเที่ยวที่น้ำตกธารารักษ์เล่าบรรยากาศรอบ ๆ น้ำตกให้เพื่อนฟังเพื่อน
ร่วมซักถาม
6. และร่วมกันสนทนาถึงมารยาทในการพูด การฟัง และการยอมรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. นิทานเรื่อง “ชุมทรัพย์ของเรา”
2. รูปภาพน้ำตกทั่ว ๆ ไป และรูปภาพน้ำตกธารารักษ์ และรูปภาพบริเวณที่ตั้ง

ของน้ำตก

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา การตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น
2. มารยาทในการฟัง การพูด และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. พัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรงและรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้
2. เด็กรู้จักคลายความเครียด และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้
3. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และทำงานเป็นกลุ่ม สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การเล่นน้ำ เล่นทราย

2. ประสพการณ์สำคัญ

การเล่นนอกห้องเรียน การเล่นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามที่มีร่มไม้ เพื่อเตรียมความพร้อมและไม่รบกวนห้องเรียนอื่น
2. แนะนำการเล่นบ่อทราย เล่นน้ำ โดยครูเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ไว้ให้
3. เด็กแบ่งกลุ่มกันตามความสมัครใจ และให้สนทนาร่วมกัน วางแผนการเล่นน้ำ เล่นทราย ร่วมกันหรือแบ่งหน้าที่กันทำ ช่วยเหลือกัน
4. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงในการเล่น เช่น เล่นทรายไม่นำทรายมาขว้างปาใส่เพื่อน ตักน้ำอย่างให้หกเลอะเทอะ ต้องระวังอย่าให้ตนเองและผู้อื่นได้รับอันตราย ฯลฯ และการเล่นต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ไม่จองไว้เล่นคนเดียวหรือกลุ่มเดียว
5. ให้เด็กเล่นบ่อทราย เล่นน้ำ โดยให้สร้างเป็นน้ำตกจำลอง ให้เด็กนำอุปกรณ์มาเสริมได้ และให้ทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลงที่สร้างขึ้นร่วมกัน
6. เมื่อหมดเวลาให้เด็กเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดสถานที่และร่างกาย
7. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นที่ผ่านมา และปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเตรียมพร้อมในการเล่นครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

บ่อทราย น้ำ พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การใช้กล้ามเนื้อได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว และความคิดสร้างสรรค์ในการเล่น
2. การเล่นร่วมกับผู้อื่นและการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
3. การป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นในขณะที่เล่น

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์ได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจ
3. มีความสนุกสนานในการเล่น
4. สามารถช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเล่นน้ำตก

2. ประสบการณ์สำคัญ

การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมที่ต่าง ๆ กัน

การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

การแก้ปัญหาในการเล่น

การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูสนทนาถึงการเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่ควรเกิดขึ้นก่อนหลัง
2. สาธิตการเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเล่นน้ำตก
3. เด็กเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเล่นน้ำตกและให้เด็กช่วยเหลือแนะนำเพื่อน ๆ
4. เด็กเล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเล่นน้ำตก

การวัดผลและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การกล้าแสดงออกเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตนเอง
2. มีความสนุกสนานในการเล่น
3. ความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อน
4. การเก็บของเข้าที่

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ภูน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย นำตกรารักษ์ วันที่ 3 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....สัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. คบมือเข้าจังหวะช้า-เร็ว เลียนเสียงน้ำตกได้
2. เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบจังหวะช้า เร็ว ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

- 1.1 การคบมือเข้าจังหวะช้า-เร็วเลียนเสียงน้ำตก
- 1.2 เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายประกอบจังหวะช้า-เร็วเลียนเสียงน้ำตก

2. ประสบการณ์สำคัญ

การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

การเขียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ

การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันฟังเพลง “เสียงจังหวะช้า-เร็ว”
2. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง พร้อมคบมือเข้ากับจังหวะเพลงช้า-เร็ว
3. เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ขึ้น-ลง ช้า-เร็ว
4. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงเสียงจังหวะช้า-เร็ว ตามจินตนาการ สมมติ

ให้ตนเองเป็นน้ำตกไหลช้า-เร็ว

5. เด็กคบมือและเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะช้า-เร็ว ประกอบเพลง “เสียงจังหวะช้า-เร็ว”

6. ให้เด็กผ่อนคลาคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

แผนภูมิเพลงเสียงจังหวะช้า-เร็ว, เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดผลและประเมินผล**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การคบบมือเข้าจังหวะช้า-เร็วตามเสียงเพลง และการร้องเพลง “เสียงจังหวะช้า-เร็ว”
2. การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะช้า-เร็ว และประกอบเสียงเพลง

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม และรองหัวหน้ากลุ่มได้
2. เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การพิมพ์ภาพ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสี การเป่าสี การสลักสี การหยดสี

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การพิมพ์ภาพและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
- 2.2 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและรูปภาพ
- 2.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงน้ำตก และสภาพแวดล้อมบริเวณน้ำตก พร้อมมีรูปภาพประกอบ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
3. ส่งตัวแทนออกไปรับอุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมสร้างสรรค์ แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม
4. ก่อนร่วมกันทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา ปรึกษากัน แบ่งงานกันทำ ก่อนและลงมือทำกิจกรรม โดยให้สมาชิกในทุกคนช่วยกันจนสำเร็จ
5. เมื่อเสร็จกิจกรรมที่ 1 แล้ว ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การพิมพ์ภาพ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสี การเป่าสี การหยดสี อย่างน้อย 2 กิจกรรม
6. นำผลงานออกโชว์บนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้ ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่
7. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เพื่อนและครูร่วมสนทนาซักถาม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. โปสเตอร์รูปภาพสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น
2. วัสดุอุปกรณ์ การพิมพ์ภาพ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพระบายสี, การเป่าสี,

การหยดสี

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์และ การนำเสนอผลงาน และการรับฟังความคิดเห็น

ผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียนดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์
สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ
2. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มสนทนา คิดวางแผน
ในการเล่นร่วมกันตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุมและหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม โดยมี
หัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่มช่วยกันดูแล พร้อมทั้งสัญญาเมื่อหมดเวลาเล่นเก็บอุปกรณ์ของเล่น
เข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและ
ปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียนซึ่งนำวัสดุในท้องถิ่นมาจัดเป็นมุม ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้านโดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง เตา
ถ้วยชาม แก้วน้ำ ครก ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่พบเห็นในท้องถิ่น

จังหวัดตาก

4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์มีกระบะทรายและตัวหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ใน
ท้องถิ่นและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดินไม้ ดินหญ้า ฯลฯ

5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อมอุปกรณ์
การค้าขาย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นร่วมกับผู้อื่นแล้วเก็บของเข้าที่เดิม
2. เล่นอย่างสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การรอคอย และการช่วยเหลือกัน
4. การช่วยเหลือแบ่งปันแลกเปลี่ยนของเล่นกัน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. สามารถบอกลักษณะทั่วไปของน้ำตกธารารักษ์ได้
2. มีความสามารถรับรู้ โดยใช้ประสาทสัมผัสได้
3. สามารถแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์เดิมที่พบเห็นน้ำตก ต้นไม้ ภูเขา ดินหิน
4. สามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
ลักษณะทั่วไปของน้ำตกธารารักษ์
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด และการรับรู้ความรู้สึกผ่านสื่อ
 - 2.2 การสืบค้นข้อมูล

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้เด็กท่องคำคล้องจอง “น้ำตกสวยใส”
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเดินทางเข้าไปเที่ยวที่น้ำตกธารารักษ์และน้ำตก
แหล่งอื่น ๆ โดยมีรูปภาพน้ำตกประกอบการสนทนา
3. ให้เด็กเล่าเรื่องการเดินทางจากประสบการณ์เดิมที่เคยไปเที่ยวน้ำตกกับคุณพ่อคุณแม่ให้เพื่อนฟังเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นที่น้ำตก เช่น สายน้ำ ต้นไม้ ภูเขา ดิน หิน ฯลฯ และมีความรู้สึกอย่างไร เมื่ออยู่ในบริเวณน้ำตก หรือลงเล่นน้ำที่น้ำตก ฯลฯ
4. สำหรับเด็กที่ไม่เคยไปเที่ยวน้ำตกของจริง ก็ถามถึงความรู้สึกที่เข้าไปในบริเวณ
น้ำตกจำลองภายในโรงเรียน และถามถึงความรู้สึกเมื่ออยู่ใกล้ ๆ สายน้ำ
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการเดินทางเข้าไปที่น้ำตกธารารักษ์หรือน้ำตกที่เด็กเคย
ไป หรือน้ำตกทั่ว ๆ ไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

รูปภาพน้ำตก และคำคล้องจอง “น้ำตกสวยใส” น้ำตกจำลองภายในโรงเรียน

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การบอกลักษณะทั่วไปของน้ำตก การร่วมสนทนา และแสดงความคิดเห็น
2. การเล่าเรื่องจากประสบการณ์เดิม
3. การใช้ภาษาในการสื่อสาร

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. ส่งเสริมการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
2. ส่งเสริมการกล้าแสดงออก
3. ส่งเสริมความสามัคคี และการปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงในการเล่น
4. เด็กมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกม การแข่งเรือบก
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเล่นเกมอิสระ
 - 2.2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้เด็กลงมาพร้อมกันที่ใต้ร่มไม้ ในสนาม และแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ
2. แนะนำการเล่นเกม การแข่งเรือบก พร้อมทั้งตั้งกติกการเล่นร่วมกัน
3. ให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนา และวางแผนในการเล่น เกม การแข่งเรือบก

พร้อมทั้งปฏิบัติตามกติกา

4. สังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การกล้าแสดงออก ความสามัคคี การปฏิบัติตามกติกา ฯลฯ
5. ให้เด็กผ่อนคลาย และร่วมกันสนทนาถึงการเล่น เกม การแข่งเรือบก พร้อมทั้งให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง
6. เด็กทำความสะอาดร่างกาย เข้าห้องเรียน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

นกหวีด เกม แข่งเรือบก

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
2. การกล้าแสดงออก
3. ความสามัคคี ปฏิบัติตามกติกา
4. ความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตกได้
2. เด็กคิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดได้
3. เด็กรู้จักสังเกต และช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้
4. เด็กมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

เกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก เช่น ก้อนหิน สายน้ำ ต้นไม้

2. ประสบการณ์สำคัญ

การเล่นรายบุคคล การเล่นรายกลุ่ม

การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูสนทนาถึงการจับคู่สิ่งๆ ที่เหมือนกันหรือภาพที่เหมือนกัน
2. สาธิตการเล่นเกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก
3. ให้เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก และให้เด็ก

ช่วยเหลือ แนะนำเพื่อน ๆ ที่ไม่เข้าใจวิธีการเล่นเกม

4. ให้เด็กเล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เกมจับคู่ภาพเหมือนสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตก
2. เกมที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมเล่นเกมจับคู่ภาพเหมือน
2. การคิดหาเหตุผล และการเกิดความคิดรวบยอด
3. การสังเกต และช่วยเหลือแนะนำเพื่อน
4. ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อังกัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2
 หน่วย นำคทธารารักษ์ วันที่ 4 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....ัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. เด็กเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบริบบิ้นได้
2. การฝึกทำท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และปฏิบัติตามสัญญาณได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบริบบิ้น
 การฝึกเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

2. ประสบการณ์สำคัญ

การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
 การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำเมื่อได้ยินสัญญาณ การเคลื่อนไหวเป็น
 ผู้นำ ผู้ตามที่ดี

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แจกริบบิ้นให้เด็กคนละ 1 เส้น เด็กเคลื่อนไหวพร้อมริบบิ้น ไปรอบ ๆ ห้อง
 อย่างอิสระ
2. ครูเปิดเพลงจากเทปคาสเซต เด็กเคลื่อนไหวพร้อมริบบิ้นประกอบเพลงอย่าง
 สร้างสรรค์ตามจินตนาการทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อาจสมมติให้ตนเองเป็นต้นไม้หรือสายลม
3. ให้เด็กเคลื่อนไหวพร้อมริบบิ้นประกอบเพลงอย่างอิสระและเมื่อได้ยินสัญญาณให้
 หยุดทันที
4. ให้เด็กผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม และเคลื่อนไหวเป็นรายบุคคลและราย
 กลุ่มอย่างอิสระและสร้างสรรค์โดยใช้ริบบิ้นเป็นส่วนประกอบในการเคลื่อนไหว
5. ให้เด็กห่อนคลายกล้ามเนื้อ และร่วมกันสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

แทมบูรีน และริบบิ้น

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ดังนี้**

1. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ริบบิ้นประกอบ เคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่
2. การเคลื่อนไหวรายบุคคลและรายกลุ่ม การปฏิบัติตามสัญญาณ
3. การเป็นผู้นำและผู้ตาม และการร่วมสนทนา

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม และรองหัวหน้ากลุ่มได้
2. เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ผลงานได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การฉีกตัดปะเป็นภาพ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสี การรูคดี การพับสี การเป่าสี

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
- 2.2 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและรูปภาพ
- 2.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงน้ำตก และสิ่งแวดล้อมบริเวณน้ำตก พร้อมมีรูปภาพประกอบ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
3. ส่งตัวแทนออกไปปรับดินน้ำมันแล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม
4. ก่อนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา ปรึกษากันก่อนว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน โดยแบ่งงานกันทำและลงมือกิจกรรมโดยให้สมาชิกในทุกคนช่วยกันทำงานสำเร็จ
5. เมื่อทำกิจกรรมที่ 1 เสร็จแล้ว ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การฉีกตัดปะ เป็นภาพ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสี การรูคดี การพับสี การเป่าสี เด็กทุกคนควรทำอย่างน้อย 2 กิจกรรม
6. นำผลงานออกโชว์บน โต๊ะที่จัดเตรียมไว้ ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่
7. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เพื่อนและครูร่วมสนทนาซักถาม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. โปสเตอร์รูปภาพสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น
2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับ การฉีกตัดปะเป็นภาพ, การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพ

ระบายสี, การรูคดี, การพับสี, การเป่าสี

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็น และการรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียนดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์
สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม

การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ
2. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มสนทนา คิดวางแผน
ในการเล่นร่วมกันตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุมและหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม โดยมี
หัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่มช่วยกันดูแล พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่นเก็บอุปกรณ์ของเล่น
เข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและ
ปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียนซึ่งนำวัสดุในท้องถิ่นมาจัดเป็นมุม ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้านโดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง เตา
ถ้วยชาม แก้วน้ำ ครก ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่พบเห็นในท้องถิ่น

จังหวัดตาก

4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์มีกระบะทรายและตัวหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ใน
ท้องถิ่นและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดินไม้ ดินหญ้า ฯลฯ

5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อม
อุปกรณ์การค้าขาย
การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นร่วมกับผู้อื่นแล้วเก็บของเข้าที่เดิม
2. เล่นอย่างสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การรอคอย และการช่วยเหลือกัน
4. การช่วยเหลือแบ่งปันแลกเปลี่ยนของเล่นกัน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กเล่าถึงลักษณะ ความสวยงามและประโยชน์ของน้ำตกธารารักษ์ได้
2. เด็กเล่นบทบาทสมมติได้
3. ร่วมสนทนาและตอบคำถามได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำตกธารารักษ์
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแสดงบทบาทสมมติ
 - 2.2 การแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.3 การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กฟังคำบรรยายเรื่อง “น้อยไปเที่ยวน้ำตก” แล้วให้เด็กแสดงบทบาทสมมติตามคำบรรยาย
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาในเนื้อเรื่อง โดยครูตั้งคำถามปลายเปิดให้เด็กคิดหาคำตอบ
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงลักษณะ ความสวยงามและประโยชน์ของน้ำตกธารารักษ์และน้ำตกในแหล่งอื่น ๆ ให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็น โดยมีภาพน้ำตกประกอบ
4. ให้เด็กเล่าถึงประสบการณ์เดิมที่เคยไปเที่ยวน้ำตกกับผู้ปกครองให้เพื่อน ๆ ฟัง
5. พาเด็กไปเที่ยวน้ำตกจำลองที่มีอยู่ภายในโรงเรียน
6. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงลักษณะความสำคัญ ความสวยงามประโยชน์ของน้ำตก

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. คำบรรยายเรื่อง “น้อยไปเที่ยวน้ำตก”
2. รูปภาพน้ำตกธารารักษ์ และน้ำตกจำลองภายในโรงเรียน

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำตก
2. การแสดงบทบาทสมมติ
3. การร่วมสนทนา ตอบคำถาม การกล้าแสดงออก

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เด็กเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้
2. ส่งเสริมทักษะทางร่างกายให้แข็งแรงใช้ลูกบอลได้
3. คลายความเครียดให้เด็กเล่นอย่างอิสระ และรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เช่น ลูกบอล ฯลฯ
2. ประสพการณ์สำคัญ
การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามเลือกได้ร่มไม้ เพื่อเตรียมความพร้อม
2. เด็กและครุร่วมกันสนทนาถึงการเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เช่น ลูกบอล การเล่นอย่างไรถึงจะปลอดภัยทั้งตนเองและผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กซักถาม และตอบข้อสงสัย พร้อมทั้งตั้งกติกาการเล่นร่วมกัน
3. ครูสาธิตและแนะนำวิธีการเล่นลูกบอลอย่างถูกวิธีและปลอดภัยให้เด็กและให้เด็กทดลองเล่นบอล ทั้งเล่นคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่ม
4. ให้เด็กเล่นบอลโดยปฏิบัติตนตามกติกาที่ร่วมกันตั้งขึ้น
5. หมดเวลาให้เด็กเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
6. ให้เด็กผ่อนคลาย ทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้อง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

นกหวีด ลูกบอล

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
2. ความสามารถในการเล่นลูกบอล ความคล่องแคล่ว ว่องไว
3. การเล่นอย่างอิสระ
4. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจได้
3. เด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจในการเล่น
4. เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเล่นและช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ
2. ประสพการณ์สำคัญ

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

การแก้ปัญหาในการเล่น

การแสดงความรูสึกด้วยคำพูด

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ โดยเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม
2. สาธิตการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำให้เด็กดู ให้เด็กทดลองเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ โดยครูให้คำแนะนำอยู่ใกล้ ๆ
3. ให้เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ โดยเล่นเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อนที่เล่นได้แล้วคอยแนะนำเพื่อนที่ยังเล่นไม่ได้
4. ให้เล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เมื่อหมดเวลาเด็กช่วยกันเก็บเกมต่าง ๆ และอุปกรณ์เข้าที่

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมกิจกรรมเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์น้ำ
2. การเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตัวเอง
3. การแก้ปัญหาหากกล้าคิดกล้าตัดสินใจ
4. การช่วยเหลือผู้อื่น

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย น้ำตกธารารักษ์ วันที่ 5 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....สัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. ทำท่าทางเลียนแบบได้ และการปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลงได้
2. การใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การทำท่าทางเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณน้ำตก

การเคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่

2.2 การเล่นเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูสนทนาร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เช่น ต้นไม้ สายน้ำ ก้อนหิน ดิน ต้นหญ้า ฯลฯ
2. ให้เด็กทุกคนทดลองทำท่าทางเลียนแบบสิ่งของตนเองต้องการตามจินตนาการ และเปลี่ยนท่าทางเลียนแบบหลาย ๆ สิ่งตามต้องการ โดยให้ทำท่าอยู่กับที่
3. ให้เด็กทุกคนเคลื่อนไหวเคลื่อนที่พร้อมกับท่าทางเลียนแบบสิ่งที่อยู่ในบริเวณน้ำตก เช่น ต้นไม้ สายน้ำ ก้อนหิน ปลา ฯลฯ ซึ่งเด็กสามารถทำท่าเลียนแบบได้มากกว่า 1 อย่าง โดยฟังคำสั่งให้เปลี่ยนพร้อม ๆ กัน
4. ให้เด็กทำท่าทางเลียนแบบทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม และปฏิบัติตามข้อตกลง
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการเลียนแบบท่าทางต่าง ๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม แล้วให้เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ดังนี้**

1. การทำท่าทางเลียนแบบ
2. การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง
3. การใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม และรองหัวหน้ากลุ่มได้
2. เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ผลงานได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การปั้นดินน้ำมัน การพับสี การรูดสี การหยดสี การวาดภาพอิสระ
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
 - 2.2 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและรูปภาพ
 - 2.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่ายและรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงสภาพแวดล้อมที่พบเห็นได้ตามแหล่งน้ำตกในท้องถิ่นมีรูปภาพประกอบ
2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
3. ส่งตัวแทนออกไปรับอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม
4. ก่อนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา ปรึกษากัน วางแผนร่วมกันก่อนว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน โดยแบ่งงานกันทำโดยให้สมาชิกในทุกคนช่วยกันทำงานสำเร็จ
5. เมื่อทำกิจกรรมที่ 1 เสร็จแล้ว ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การปั้นดินน้ำมัน พับสี เป่าสี หยดสี การวาดภาพอิสระ เด็กทุกคนควรทำอย่างน้อย 2 กิจกรรม
6. นำผลงานออกโชว์บนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้ ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่
7. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เพื่อนและครูร่วมสนทนาซักถาม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. โปสเตอร์รูปภาพน้ำตกพร้อมสภาพแวดล้อม ที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น
2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับ การปั้นดินน้ำมัน พับสี เป่าสี หยดสี การวาดภาพอิสระ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์และส่งผลงานตามกำหนด การนำเสนอผลงานของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียนดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์
สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ
2. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มสนทนา ทิศวางแผนในการเล่นร่วมกันตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างอิสระ
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุมและหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม โดยมีหัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่มช่วยกันดูแล พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่นเก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียนซึ่งนำวัสดุในท้องถิ่นมาจัดเป็นมุม ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้านโดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง เตา ถ้วยชาม แก้วน้ำ ครก ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์น้ำที่พบเห็นในท้องถิ่นจังหวัดตาก
4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์มีกระเบื้องทรายและตัวหุ่นจำลองวัสดุที่ใช้ทำและตกแต่งน้ำตกที่พบเห็นได้ในท้องถิ่นและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดินไม้ ดินหญ้า ฯลฯ

6. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นจำลองสัตว์น้ำที่พบเห็นได้ในท้องถิ่นพร้อมอุปกรณ์

การค้าขาย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นร่วมกับผู้อื่นแล้วเก็บของเข้าที่เดิมและเล่นอย่างสร้างสรรค์โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
2. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การรอคอย และการช่วยเหลือกัน
3. การช่วยเหลือแบ่งปันแลกเปลี่ยนของเล่นกัน

กิจกรรมเตรียมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. อธิบายการอนุรักษ์และการดูแลรักษาน้ำตกและภูมิทัศน์รอบ ๆ น้ำตกได้
2. สามารถร่วมสนทนา ซักถาม และตอบคำถามได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การอนุรักษ์ และการดูแลรักษาน้ำตก และภูมิทัศน์รอบ ๆ น้ำตก
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น
 - 2.2 กล้าแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเรื่องการอนุรักษ์ และการดูแลรักษาธรรมชาติของน้ำตก และภูมิทัศน์ในบริเวณรอบ ๆ น้ำตก โดยครูตั้งคำถามปลายเปิดให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น และคิดหาคำตอบ เช่น
 - ถ้าเราอยากให้น้ำตกมีความสวยงามอยู่เสมอเราควรทำอย่างไร
 - ถ้าตัดต้นไม้ ทำลายป่า เป็นการทำลายน้ำตกหรือไม่ เพราะอะไร ฯลฯ
2. ให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็น โดยมีภาพน้ำตกธารารักษ์ประกอบ
3. เด็กและครูร่วมกันสร้างน้ำตกจำลองที่หน้าห้องเรียน โดยได้รับความช่วยเหลือจากพนักงานบริการของโรงเรียนในการเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และนักเรียนก็ร่วมช่วยเตรียมด้วย เช่น หาก้อนหิน ต้นไม้จำลอง ต้นไม้จริงต้นเล็ก หรือสัตว์น้ำตัวเล็ก ๆ
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปและให้ทุกคนควรร่วมกันช่วยกันอนุรักษ์น้ำตกให้คงอยู่ตลอดไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. รูปภาพน้ำตก
2. วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับสร้างน้ำตกจำลอง

การประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็น
2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เด็กเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้
2. ส่งเสริมทักษะทางร่างกายให้แข็งแรงได้
3. คลายความเครียดให้เด็กเล่นอย่างอิสระได้
4. รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การเล่นเครื่องเล่นสนาม
2. ประสพการณ์สำคัญ
การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนาม เพื่อเตรียมความพร้อม
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นเครื่องเล่นสนาม เช่น การเล่นอย่างไรถึงจะปลอดภัยทั้งตนเองและผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กซักถาม และตอบข้อสงสัย พร้อมทั้งตั้งกติกาการเล่นร่วมกัน
3. ครูสาธิตและแนะนำวิธีการเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างถูกวิธีและปลอดภัยให้เด็ก และให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม ทั้งเล่นคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่ม
4. ให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม โดยปฏิบัติตนตามกติกาที่ร่วมกันตั้งขึ้น
5. หมดเวลาให้เด็กผ่อนคลาย ทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้อง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เครื่องเล่นสนาม

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
2. ทักษะทางร่างกาย ความคล่องแคล่ว ว่องไว
3. การเล่นอย่างอิสระ
4. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นไม้ได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจได้
3. เด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจในการเล่น
4. เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเล่นและช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมเรียงลำดับภาพการเจริญเติบโตของต้นไม้
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.2 การแก้ปัญหาในการเล่น
 - 2.3 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สอนทบทวนถึงการเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดยเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม
2. สาธิตการเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นไม้ ให้เด็กดู ให้เด็กทดลองเล่นเกม โดยครูให้คำแนะนำอยู่ใกล้ ๆ
3. ให้เด็กเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดยเล่นเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อนที่เล่นได้แล้วคอยแนะนำเพื่อนที่ยังเล่นไม่ได้
4. ให้เล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เมื่อหมดเวลาเด็กช่วยกันเก็บเกมต่าง ๆ และอุปกรณ์เข้าที่

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมการเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นไม้

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมกิจกรรมเล่นเกมเรียงลำดับความเจริญเติบโตของต้นไม้
2. การเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตัวเอง
3. การแก้ปัญหาหากกล้าคิดกล้าตัดสินใจ
4. การช่วยเหลือผู้อื่น

ภาคผนวก

คำคล้องจอง น้ำตกแสนสวย

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

น้ำตกน้อย ไหลเรื่อย เอื่อยเป็นสาย
 ฟองประปราย น้ำใสเย็น เห็นตัวปลา
 ลงเล่นน้ำ เย็นฉ่ำ ชื่นใจ
 และทำให้ อากาศร่มเย็น เป็นอาฉิม

คำคล้องจอง น้ำตกสวยใส

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

สายน้ำไหล ตกเป็นฟอง อยู่สองฝั่ง
 พวกเราลงเล่นน้ำอย่างสนุกสนาน
 น้ำใสเย็น ไหลมาเป็นฟองกระจาย
 ทั้งหญิงชาย เพลิดเพลิน เจริญใจ

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร
(นายวินัย หนุ่มคำ)

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียน.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค.....

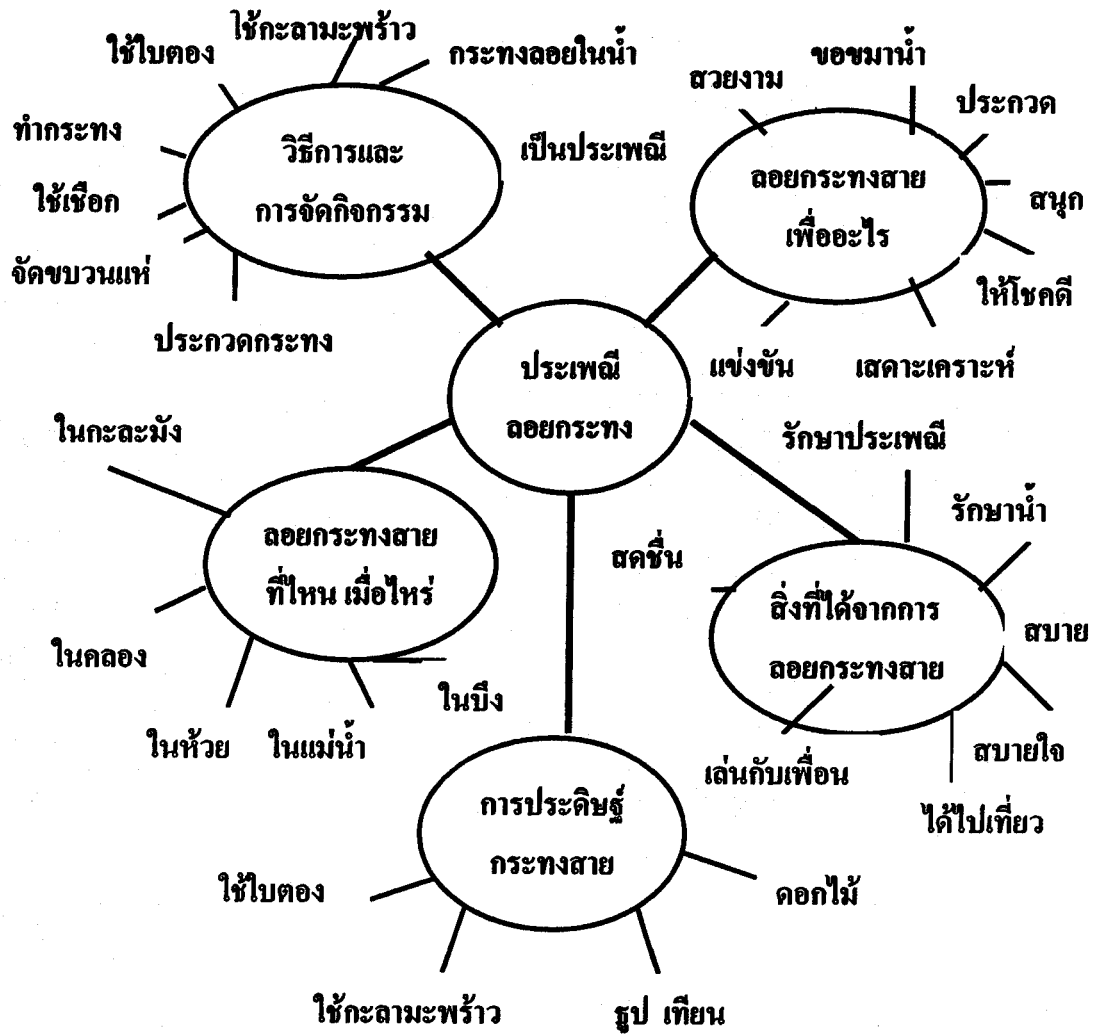
.....
.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข.....

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(นางชนากานต์ แสนใส)
วัน เดือน ปี.....

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก
 เขต 2 หน่วย ประเพณีลอยกระทงสาย

สิ่งที่เด็กู้แล้ว	สิ่งที่เด็กอยากรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้
1. เราลอยกระทงสายเวลา กลางคืน 2. เราลอยกระทงสายในน้ำ	1. ประเพณีลอยกระทงสาย มีเมื่อไหร่ 2. ลอยกระทงเพื่ออะไร	1. วิธีการลอยกระทงสาย 2. ประโยชน์ของน้ำ 3. วิธีการลอยกระทงสาย

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2
หน่วย ประเพณีลอยกระทงสาย แยกจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง “ลอยกระทง”
2. การเคลื่อนไหวเดี่ยว, เป็นคู่, เป็นกลุ่ม
3. การแสดงอารมณ์ทางสีหน้า
4. การทำท่าทางเลียนแบบ กระทงลอยน้ำ
5. การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. การปั้นดินน้ำมัน
2. การวาดภาพอิสระ
3. การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ
4. การร้อยวัสดุในท้องถิ่น เช่น แคนหลอดด้ายตัดครึ่ง, ร้อยเม็ทกระถินสด, หลอด

กาแฟ, หลอดนม ฯลฯ

5. การสานใบมะพร้าว

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

เล่นตามมุมเล่นต่าง ๆ โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นสาระท้องถิ่นมาจัดเตรียมให้เด็ก คือ

1. มุมบล็อกสร้างสรรค์
2. มุมหนังสือ
3. มุมบ้าน
4. มุมศิลปะ
5. มุมธรรมชาติ กระบะทราย

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ประวัติของการลอบกระตงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. สถานที่และเวลาของการลอบกระตงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. วิธีการและกิจกรรมที่ทำในวันลอบกระตงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก
4. สิ่งที่ได้จากการลอบกระตงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก
5. การประดิษฐ์กระตงสาย และการจำลองการลอบกระตงสายที่แอ่งน้ำภายใน

โรงเรียน

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. เกมงูกินหาง
2. เกมขี่ม้าส่งเมือง
3. การเดินทรงตัวตามแนว
4. เกมนกกระยาง
5. การเล่นน้ำ - เล่นทราย

กิจกรรมเกมการศึกษา

1. เกมจับคู่ภาพกระตงสายขนาดเล็ก - ใหญ่
2. เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การลอบกระตงสาย
3. เกมเกมหาสิ่งผิดปกติ
4. เกมจับคู่ภาพกับจำนวนกระตงสาย 1 - 10
5. เกมจัดหมวดหมู่ภาพวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์กระตงใบตองและกระตงสาย

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย ประเพณีการลอยกระทงสาย วันที่ 1 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 25.....สัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กร้องเพลง “ลอยกระทง” ได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง “ลอยกระทง” ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 เพลง “ลอยกระทง”
 - 1.2 เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง “ลอยกระทง” ตามจินตนาการ
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
 - 2.2 เคลื่อนไหวเคลื่อนที่

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ลอยกระทง”
2. เด็กทำท่าทางอยู่กับที่และเคลื่อนที่อย่างอิสระ
3. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปรอบ ๆ ห้องตามจินตนาการประกอบเพลง ลอยกระทง
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาของเพลง “ลอยกระทง” และการเคลื่อนไหว

ร่างกายตามจินตนาการที่ผ่านมา

5. ให้เด็กพักผ่อนและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เพลง “ลอยกระทง”
2. เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร้องเพลง “ลอยกระทง”
2. การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่
3. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงตามจินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมร่วมกันได้
3. เด็กส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนและของ

เพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว

2. ประสิทธิภาพสำคัญ

2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่าง ๆ

2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ร่วมสนทนาถึงการลอยกระทงสายว่ามีจุดประสงค์การลอยเพื่ออะไร ทำไมถึงต้องลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้า
3. ส่งตัวแทนออกไปรับกระดาษและอุปกรณ์การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม และช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน
4. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรัชญา คิควางแผนร่วมกันก่อนว่าจะทำกิจกรรมสร้างสรรค์อะไรบ้าง และในกลุ่มร่วมปรึกษารือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระ
5. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว ฯลฯ เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม และนำผลงานจควางบนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้

6. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
7. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ทำร่วมกัน

8. เด็กและครูร่วมกันสรุป การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยกันคิดวิธีการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ

1. การปั้นดินน้ำมัน คือ ดินน้ำมัน ถาดใส่ผลงาน แผ่นพลาสติกรองปั้น อุปกรณ์เสริมในการปั้น เช่น มีดพลาสติก ไม้สำหรับนวดดินน้ำมัน ไม้บล็อกสำหรับตกแต่ง พิมพ์ตัวสัตว์หรือสิ่งต่างๆ ผ้าเช็ดมือ
2. การวาดภาพอิสระ คือ กระดาษ A4 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีเทียน สีไม้
3. การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ คือ กระดาษเหลือใช้ กระดาษนิตยสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษโฆษณาสีน้ำ และกระดาษอื่นๆ กาว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ A4
4. การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระดิ่งสวด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน เชือกวาว หรือไหมพรม เข็มพลาสติก
5. การสานใบมะพร้าว ใบมะพร้าว ก้านมะพร้าว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. การร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาขณะร่วมกันทำกิจกรรม
3. การส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเองและของเพื่อน
4. การคิดแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และแก้ปัญหาในการเล่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน คือ มุมศิลปะ มุมบล็อกสร้างสรรค์ มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสพการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงการเข้าเล่นตามมุม และสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น
 - เข้าเล่นเป็นกลุ่ม
 - ไม่แย่งของเล่นกับเพื่อน
 - เล่นแล้วเก็บเข้าที่เดิม
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา ร่วมกันปรึกษาหารือ คิดวางแผนในการเล่น ร่วมกันคิดเมื่อเกิดปัญหาในการเล่น ผลัดกันเป็นหัวหน้ากลุ่ม
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็นอุปกรณ์การเล่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นตามมุมที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นตามมุมครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน คือ

1. มุมศิลปะ มีสีชนิดต่าง ๆ เช่น สีเทียน สีไม้ สีน้ำ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

กระดาษบรื้ฟแผ่นใหญ่ พร้อมกระดาษรองแผ่นกระดาษใส่ขาให้ตั้งได้ขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2. มุมบล็อกสร้างสรรค์ นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ไม้จำฉา กล้องกระดาษขนาดต่าง ๆ ที่เหลือใช้ หรือใส่ดินค้ำ ที่หาได้ในท้องถิ่น มาทำเป็นบล็อกสร้างสรรค์ขนาดต่าง ๆ

3. มุมบ้าน นำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มาจัดมุมเล่น เช่น นำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม และเตา แก้วน้ำ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น

4. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีการลอยกระทงสาย ของจังหวัดตาก ทั้งที่เป็นหนังสือการ์ตูน และเป็นประวัติของประเพณีการลอยกระทงสาย

5. มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นหุ่นจำลอง เช่น กระทงสายที่ทำจากกะลามะพร้าว กระทงที่ทำจากใบตอง ดอกไม้ ธูป เทียน สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปู กุ้ง หอย สหรัย ฯลฯ ไว้สำหรับเล่นตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์อิสระ

6. มุมธรรมชาติ มีวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย และต้นไม้ชนิดต่าง กิ่งไม้ ใบไม้ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ เตรียมไว้ให้เด็กจัดตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นตามมุมอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี และการแก้ปัญหาในการเล่น

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่าประวัติของการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
2. เด็กร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา ตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติการลอยกระทงสายได้
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้ถูกต้อง และนับจำนวน 1-5 ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

ประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 1.1 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด และการฝึกทักษะคณิตศาสตร์
- 1.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 1.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย”
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในคำคล้องจอง
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยครูเล่าประวัติของการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก ครูใช้คำพูดเล่าถึงประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากที่เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับวัยของเด็กปฐมวัย โดยมีหนังสือและรูปภาพประกอบ
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และให้เด็กร่วมท่องคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย” อีกครั้ง โดยให้เด็กออกมาท่องคำคล้องจอง ครั้งละ 5 คน
5. เด็กและครูสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟัง เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. คำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย”
2. หนังสือประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก พร้อมรูปภาพประกอบ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่าประวัติของการลอบกระชางสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. การร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนาและตอบคำถามเรื่องประวัติการลอบกระชางสาย
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเรื่องประวัติของ

การลอบกระชางสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และทักษะการนับจำนวน

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่นเกม “งูกินหาง” อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้
2. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาพูดได้
3. เด็กเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และเด็กคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “งูกินหาง” ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เกมงูกินหาง
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเล่นอิสระ
 - 2.2 การเล่นในห้อง นอกห้อง และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย
2. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “แมงูเอ๊ย” และสนทนาถึงการเล่นเกมงูกินหาง และวิธีการเล่นเกมงูกินหาง
3. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่นเกมงูกินหาง เช่น ไม่วิ่งชนกัน ไม่เล่นด้วยความรุนแรง รักษาความปลอดภัยให้ตนเองและผู้อื่น และให้เด็กอาสาสมัครสาธิตการเล่นเกมงูกินหาง
4. ให้เด็กเล่นทั้งกลุ่มเล็กและเป็นกลุ่มใหญ่ โดยให้แบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่นเกมงูกินหางพร้อมท่องคำคล้องจองขณะเล่นเกมงูกินหาง
5. เด็กที่เล่นเกมงูกินหางพอแล้วให้เล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ
6. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน พักผ่อน เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงการเล่นเกมงูกินหางที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเล่นเกม และช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นเกมกลางแจ้งครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมงูกินหาง, คำคล้องจอง “แมงูเอ๊ย”, เครื่องเคาะสัญญาณ, เครื่องเล่นสนาม

แหล่งเรียนรู้

ใต้ร่มต้นไม้ในสนาม, สนามเด็กเล่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การร่วมเล่นเกม “งูกินหาง” อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. การแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาพูดได้
3. การผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “งูกินหาง”

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่าย ขนาดเล็ก - ใหญ่ได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตนเอง
3. เด็กสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่ได้
4. เด็กแก้ปัญหาในการเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่าย ขนาดเล็ก - ใหญ่ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เกมจับคู่ภาพกระต่าย ขนาดเล็ก - ใหญ่
2. ประสบการณ์สำคัญ
 1. การจับคู่ การจำแนก และจัดกลุ่ม
 2. การเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนากะต่ายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. แนะนำการเล่นเกมน พร้อมทั้งให้เด็กทดลองเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่าย ขนาดเล็กใหญ่
3. เด็กเล่นเกมการจับคู่ภาพกระต่ายขนาดเล็ก - ใหญ่ และแนะนำให้ช่วยเหลือ แบ่งปันเพื่อน
4. ให้เด็กนำเกมการศึกษาที่เคยเล่นมาแล้วมาเล่นได้อิสระ
5. เด็กทุกคนช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เกมจับคู่ภาพกระต่าย ขนาดเล็ก - ใหญ่
2. ภาพตัดต่อที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่ายขนาด เล็ก - ใหญ่
2. ความมั่นใจในตนเอง
3. ความสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่
4. การแก้ปัญหาในการเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่ายขนาด เล็ก - ใหญ่

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย ประเพณีการลอยกระทงสาย วันที่ 2 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 25.....ศัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็ก เคลื่อนไหวร่างกาย เคี้ยว เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย” ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 การเคลื่อนไหวร่างกาย เคี้ยว เป็นคู่ เป็นกลุ่ม
 - 1.2 เคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย”
2. ประเด็นสำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - 2.2 การเคลื่อนไหวตามจินตนาการ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย”
2. เด็กทำท่าทางอยู่กับที่และเคลื่อนที่อย่างอิสระ
3. เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ไปรอบ ๆ ห้อง ตามจินตนาการ ทั้งการเคลื่อนไหวเดี่ยว เป็นคู่ และเป็นกลุ่มอย่างอิสระ ประกอบคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย”
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปการเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการทั้งการเคลื่อนไหว เดี่ยว เป็นคู่ และเป็นกลุ่ม ประกอบคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย” ที่ผ่านมา
5. ให้เด็กพักผ่อนและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

คำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย” และ เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวร่างกาย เคี้ยว เป็นคู่ เป็นกลุ่ม
2. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจอง “ลอยกระทงสาย”
3. การเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมร่วมกันได้
3. เด็กส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนและของ

เพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดค้ายัดคั้ง เม็ดกระดิ่งสน หลอดกาแป้ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว

2. ประสพการณ์สำคัญ

2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่างๆ

2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง

สวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ร่วมสนทนาถึงการลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตากว่าประเพณีลอยกระทงสายเราลอยกันที่ไหน และเมื่อไหร่
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้า
3. ส่งตัวแทนออกไปรับกระดาษและอุปกรณ์การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม และช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน
4. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรัชญา คิควางแผนร่วมกันก่อนว่าจะทำกิจกรรมสร้างสรรค์อะไรบ้าง และในกลุ่มร่วมปรึกษาหารือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระ
5. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดค้ายัดคั้ง เม็ดกระดิ่งสน หลอดกาแป้ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว ฯลฯ เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2

กิจกรรม และนำผลงานจัดวางบนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้

6. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
 7. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ทำร่วมกัน
 8. เด็กและครูร่วมกันสรุป การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยกันคิดวิธีการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ครั้งต่อไป
- สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ

1. การปั้นดินน้ำมัน คือ ดินน้ำมัน ภาชนะใส่ผลงาน แผ่นพลาสติกกรองปั้น อุปกรณ์เสริมในการปั้น เช่น มีดพลาสติก ไม้สำหรับนวดดินน้ำมัน ไม้บล็อกสำหรับตกแต่ง พิมพ์ตัวสัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ผ้าเช็ดมือ
2. การวาดภาพอิสระ คือ กระดาษ A 4 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีเทียน สีไม้
3. การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ คือ กระดาษเหลือใช้ กระดาษนิยดสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษโฆษณาสีน้ำ และกระดาษอื่น ๆ กาว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ A4
4. การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระดิ่งสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน เชือกวาว หรือไหมพรม เข็มพลาสติก ฯลฯ
5. การสานใบมะพร้าว ใบมะพร้าว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. การร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาขณะร่วมกันทำกิจกรรม
3. การส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเองและของเพื่อน
4. การคิดแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และแก้ปัญหาในการเล่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน คือ มุมศิลปะ มุมบล็อกสร้างสรรค์ มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสิทธิภาพสำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงการเข้าเล่นตามมุม และสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น
 - เข้าเล่นเป็นกลุ่ม
 - ไม่แย่งของเล่นกับเพื่อน
 - เล่นแล้วเก็บเข้าที่เดิม
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา ร่วมกันปรึกษาหารือ คิดวางแผนในการเล่น ร่วมกันคิดเมื่อเกิดปัญหาในการเล่น ผลัดกันเป็นหัวหน้ากลุ่ม
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็นอุปกรณ์การเล่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นตามมุมที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นตามมุมครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน คือ

1. มุมศิลปะ มีสีชนิดต่าง ๆ เช่น สีเทียน สีไม้ สีน้ำ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

กระดาษบรีฟแผ่นใหญ่ พร้อมกระดานรองแผ่นกระดาษใส่ขาให้ตั้งได้ขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2. มุมบล็อกสร้างสรรค์ นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ไม้ฉำฉา ก่ออง กระดาษขนาดต่าง ๆ ที่เหลือใช้ หรือใส่สินค้า ที่หาได้ในท้องถิ่น มาทำเป็นบล็อกสร้างสรรค์ขนาดต่าง ๆ

3. มุมบ้าน นำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มาจัดมุมเล่น เช่น นำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม และเตา แก้วน้ำ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น

4. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีการลอยกระทงสาย ของจังหวัดตาก ทั้งที่เป็นหนังสือการ์ตูน และเป็นประวัติของประเพณีการลอยกระทงสาย

5. มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นหุ่นจำลอง เช่น กระทงสายที่ทำจากกะลามะพร้าว กระทงที่ทำจากใบตอง ดอกไม้ รูป เทียน สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปู กุ้ง หอย สาหร่าย ฯลฯ ไว้สำหรับเล่นตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์อิสระ

6. มุมธรรมชาติ มีวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย และต้นไม้ชนิดต่าง กิ่งไม้ ใบไม้ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ เตรียมไว้ให้เด็กจัดตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นตามมุมอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเปลือกเปล็น การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี และการแก้ปัญหาในการเล่น

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่าเวลาและสถานที่ของการลอบกระชกสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
2. เด็กร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา และตอบคำถามเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่ลอบกระชกสายได้
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ของการลอบกระชกสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เวลาและสถานที่ของการลอบกระชกสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด และการฝึกทักษะคณิตศาสตร์
 - 2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันทบทวนปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย” และร่วมกันสนทนาเนื้อหาปริศนาคำทาย
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเวลาและสถานที่ของการลอบกระชกสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยครูเล่าเรื่องเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ในการลอบกระชกสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก ครูใช้คำพูดเล่าถึงเวลาและสถานที่ที่เรานำกระชกสายไปลอบน้ำในท้องถิ่นจังหวัดตากที่เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับวัยของเด็กปฐมวัย โดยมีหนังสือและรูปภาพประกอบ
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงเวลาและสถานที่ในการลอบกระชกสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และให้เด็กร่วมท่องคำคล้องจอง “กระชกน้อย” อีกครั้ง
4. เด็กและครูสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟัง เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย อะไรเอ๋ย คำคล้องจอง “กระชกน้อย”
2. หนังสือเกี่ยวกับประวัติของการลอบกระชกสายในจังหวัดตากพร้อมรูปภาพ

ประกอบ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่าเรื่องเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. การร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนาและตอบคำถามเรื่องเวลาและสถานที่ลอยกระทงสาย
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเรื่องเวลาและสถานที่ของการลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กร่วมเล่นเกม “การเดินทรงตัวตามแนว” อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้
2. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายได้
3. เด็กเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และเด็กคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “การเดินทรงตัว

ตามแนว”ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เกมเดินทรงตัวตามแนว
2. ประสบการณ์สำคัญ
การเล่นอิสระ การเล่นในห้อง นอกห้อง และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นเกมเดินทรงตัวตามแนว และวิธีการเล่นเกมเดินทรงตัวตามแนวไม้กระดานขนาดกว้าง 6 นิ้ว ยาว 2.5 เมตร โดยไม่ให้ตกลงมา
3. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่นเกมนเดินทรงตัวตามแนว เช่น ไม้วิ่งชนกัน ไม่เล่นด้วยความรุนแรง รักษาความปลอดภัยให้ตนเองและผู้อื่น และให้เด็กอาสาสมัครสาธิตการเล่นเกมนเดินทรงตัวตามแนว
4. ให้เด็กเล่นทั้งรายบุคคลและเดินเป็นคู่ โดยให้แบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่นเกมการเดินทรงตัวตามแนว
5. เด็กที่เล่นเกมการเดินทรงตัวตามแนวพอแล้วให้เล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ
6. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน พักผ่อน เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงการเล่นเกมการเดินทรงตัวตามแนวที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเล่นเกม และช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นเกมนกลางแจ้งครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมการเดินทรงตัวตามแนว, เครื่องเคาะสัญญาณ, เครื่องเล่นสนาม

แหล่งเรียนรู้

ใต้ร่มต้นไม้ในสนาม, สนามเด็กเล่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การร่วมเล่นเกม “การเดินทางตัวตามแนว” อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. การแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย
3. การผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “การเดินทางตัวตามแนว”

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่นเกมเรียงลำดับภาพเหตุการณ์การลอยกระทงสายได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตนเอง
3. เด็กสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่ได้
4. เด็กแก้ปัญหาในการเล่นเกมเรียงลำดับภาพเหตุการณ์การลอยกระทงสายได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การลอยกระทงสาย
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การจับคู่ การจำแนก และจัดกลุ่ม
 - 2.2 การเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครุร่วมกันสนทนาสถานที่และเวลาของการลอยกระทงสายในท้องถิ่น
จังหวัดตาก
2. แนะนำการเล่นเกม พร้อมทั้งให้เด็กทดลองเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์
การลอยกระทงสาย
3. เด็กเล่นเกมการเรียงลำดับเหตุการณ์การลอยกระทงสาย และแนะนำให้ช่วยเหลือ
แบ่งปันเพื่อน
4. ให้เด็กนำเกมการศึกษาที่เคยเล่นมาแล้วมาเล่นได้อิสระ
5. เด็กทุกคนช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การลอยกระทงสาย
2. ภาพตัดต่อที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การลอยกระทงสาย
2. ความมั่นใจในตนเอง
3. ความสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่
4. การแก้ปัญหาในการเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การลอยกระทงสาย

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย ประเพณีการลอยกระทงสาย วันที่ 3 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 25.....ศัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์อิสระ ได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ และปฏิบัติตามคำสั่ง ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 การแสดงอารมณ์ทางสีหน้า และท่าทาง
 - 1.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - 2.2 การแสดงออกตามจินตนาการอย่างอิสระ

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “อารมณ์”
2. เด็กทำท่าทางอยู่กับที่และเคลื่อนที่อย่างอิสระและให้เด็กแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและท่าทาง
3. เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ไปรอบ ๆ ห้อง ตามจินตนาการ เมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้หยุดอยู่ในท่านั้นทันทีแล้วแสดงอารมณ์ทางสีหน้า ท่าทางตามคำสั่ง เช่น ยิ้ม ร้องไห้ โกรธ หัวเราะ ทำท่าล้อกระทงสาย ทำท่าลอยกระทงสาย ฯลฯ และให้ทำท่าทางประกอบเพลง “อารมณ์”
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและท่าทางและการเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการที่ผ่านมา
5. ให้เด็กพักผ่อนและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เพลง “อารมณ์”
2. เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและท่าทางอย่างสร้างสรรค์ และปฏิบัติตามคำสั่ง
2. การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวร่างกายตาม

จินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมร่วมกันได้
3. เด็กส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนและของ

เพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่าง ๆ
- 2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง

สวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ร่วมสนทนาถึงวิธีการลยกระตงสายและกิจกรรมที่ทำในวันลยกระตงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากและร่วมสนทนาถึงการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ในวันนี้
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่มโดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้า
3. ส่งตัวแทนออกไปรับกระดาษและอุปกรณ์การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม และช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน
4. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรีกษา ทิดวางแผนร่วมกันก่อนว่าจะทำกิจกรรมสร้างสรรค์อะไรบ้าง และในกลุ่มร่วมปรีกษาหาหรือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระ
5. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว ฯลฯ เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2

กิจกรรม และนำผลงานจัดวางบนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้

6. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
 7. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ทำร่วมกัน
 8. เด็กและครูร่วมกันสรุป การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยกันคิดวิธีการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ครั้งต่อไป
- สื่อประกอบการจัดกิจกรรม**

วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ

1. การปั้นดินน้ำมัน คือ ดินน้ำมัน ภาดใส่ผลงาน แผ่นพลาสติกรองรับ วัสดุเสริมในการปั้น เช่น มีดพลาสติก ไม้สำหรับนวดดินน้ำมัน ไม้บล็อกสำหรับตกแต่ง พิมพ์ตัวสัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ผ้าเช็ดมือ
2. การวาดภาพอิสระ คือ กระดาษ A 4 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีเทียน สีไม้
3. การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ คือ กระดาษเหลือใช้ กระดาษนิยดสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษโฆษณาสีน้ำ และกระดาษอื่น ๆ กาว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ A4
4. การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน เชือกวาว หรือไหมพรม เข็มพลาสติก
5. การสานใบมะพร้าว ใบมะพร้าว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. การร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์
3. การส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเองและของเพื่อน
4. การคิดแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และแก้ปัญหาในการเล่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน คือ มุมศิลปะ มุมบล็อกสร้างสรรค์ มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสพการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงการเข้าเล่นตามมุม และสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น
 - เข้าเล่นเป็นกลุ่ม
 - ไม่แย่งของเล่นกับเพื่อน
 - เล่นแล้วเก็บเข้าที่เดิม
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา ร่วมกันปรึกษาหารือ คิดวางแผนในการเล่น ร่วมกันคิดเมื่อเกิดปัญหาในการเล่น ผลัดกันเป็นหัวหน้ากลุ่ม
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็นอุปกรณ์การเล่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นตามมุมที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นตามมุมครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน คือ

1. มุมศิลปะ มีลักษณะต่าง ๆ เช่น สีเทียน สีไม้ สีน้ำ ดินสอ ขางลบ ไม้บรรทัด

กระดาษบรูฟแผ่นใหญ่ พร้อมกระดาษรองแผ่นกระดาษใส่ขาให้ตั้งได้ขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2. มุมบล็อกสร้างสรรค์ นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ไม้ฉำฉา ก่อ่ง กระดาษขนาดต่าง ๆ ที่เหลือใช้ หรือใส่สินค้า ที่หาได้ในท้องถิ่น มาทำเป็นบล็อกสร้างสรรค์ขนาดต่าง ๆ
3. มุมบ้าน นำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มาจัดมุมเล่น เช่น นำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม และเตา แก้วน้ำ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น
4. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีการลอยกระทงสาย ของจังหวัดตาก ทั้งที่เป็นหนังสือการ์ตูน และเป็นประวัติของประเพณีการลอยกระทงสาย
5. มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นหุ่นจำลอง เช่น กระทงสายที่ทำจากกะลามะพร้าว กระทงที่ทำจากใบตอง ดอกไม้ ธูป เทียน สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปู กุ้ง หอย สาหร่าย ฯลฯ ไว้สำหรับเล่นตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์อิสระ
6. มุมธรรมชาติ มีวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย และต้นไม้ชนิดต่าง กิ่งไม้ ใบไม้ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ เตรียมไว้ให้เด็กจัดตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นตามมุมอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเปลือยเปลือย การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี และการแก้ปัญหาในการเล่น

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่าวิธีการและกิจกรรมที่ทำในวันลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
2. เด็กร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา และตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการและกิจกรรมที่ทำในวันลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการและกิจกรรมที่ทำในวันลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้ถูกต้อง และการนับจำนวนกระทงสายจากภาพได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

วิธีการลอยกระทงสายและการจัดกิจกรรมในวันลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด และการฝึกทักษะคณิตศาสตร์
- 2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครุร่วมท่องคำคล้องจอง “กระทงน้อย” และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหา คำคล้องจอง
2. เด็กและครุร่วมกันสนทนาถึงประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยครุเล่าถึงวิธีการลอยกระทงสายและกิจกรรมที่ทำในวันลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยครุใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับวัยของเด็กปฐมวัย โดยมีหนังสือและรูปภาพประกอบ
3. เด็กและครุร่วมกันสนทนาสรุปถึงวิธีการลอยกระทงสาย และกิจกรรมที่ทำในวันลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และให้เด็กร่วมท่องคำคล้องจอง “กระทงน้อย” อีกครั้ง โดยให้เด็กออกมาท่องคำคล้องจอง ครั้งละ 5 คน
4. เด็กและครุสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟัง เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

คำคล้องจอง “กระทงน้อย” หนังสือประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่น

จังหวัดตาก

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่าวิธีการลอยกระทงสายและกิจกรรมที่ทำในวันลอยกระทงสายของ

จังหวัดตาก

2. การร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนาและตอบคำถามเรื่องประเพณีการลอยกระทงสาย

3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังเรื่องประเพณีของการลอยกระทงสายของ

ท้องถิ่นจังหวัดตาก และทักษะการนับจำนวนกระทงสายจากรูปภาพ

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กร่วมเล่นเกม “จี้ม้าส่งเมือง” อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้
2. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและภาษาพูดได้

3. เด็กเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และเด็กคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “จี้ม้าส่งเมือง” ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เกมจี้ม้าส่งเมือง
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเล่นอิสระ
 - 2.2 การเล่นในห้อง นอกห้อง และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นเกมจี้ม้าส่งเมือง และวิธีการเล่นเกมจี้ม้าส่งเมือง
3. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่นเกมจี้ม้าส่งเมือง เช่น ไม่วิ่งชนกัน ไม่เล่นด้วยความรุนแรง รักษาความปลอดภัยให้ตนเองและผู้อื่น โดยให้เด็กใช้ภาษาพูดสื่อสารเพื่อความปลอดภัย และให้เด็กอาสาสมัครสาธิตการเล่นเกมจี้ม้าส่งเมือง
4. ให้เด็กเล่นทั้งเป็นคู่ กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยให้แบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ และปฏิบัติตามข้อตกลง เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่นเกมจี้ม้าส่งเมือง
5. เด็กที่เล่นเกมจี้ม้าส่งเมืองพอแล้วให้เล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ
6. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน พักผ่อน เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงการเล่นเกมจี้ม้าส่งเมืองที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเล่นเกม และช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นเกมกลางแจ้งครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมจี้ม้าส่งเมือง, เครื่องเคาะสัญญาณ, เครื่องเล่นสนาม

แหล่งเรียนรู้

ใต้ร่มต้นไม้ในสนาม, สนามเด็กเล่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่นเกมสังเกตหาสิ่งผิดปกติในภาพประเพณีลอยกระทงสายของท้องถิ่น
จังหวัดตาก
2. ความมั่นใจในตนเอง
3. ความสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่
4. การแก้ปัญหาในการเล่นเกมการสังเกตหาสิ่งผิดปกติในภาพประเพณีลอยกระทง
สายของท้องถิ่นจังหวัดตาก

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ภูน้อย อังกัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย ประเพณีการลอยกระทงสาย วันที่ 4 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 25.....ศัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กทำท่าทางเลียนแบบกระทงสายลอยน้ำได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายอย่างสร้างสรรค์ตามจินตนาการอิสระได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 การทำท่าทางเลียนแบบกระทงสายลอยน้ำ
 - 1.2 เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง “ลอยกระทง” ตามจินตนาการ
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - 2.2 เคลื่อนไหวตามจินตนาการ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ลอยกระทง”
 2. เด็กทำท่าทางอยู่กับที่และเคลื่อนที่อย่างอิสระตามจินตนาการ โดยสมมติตนเองเป็นกระทงสาย ทำท่าทางเลียนแบบกระทงสาย เมื่อลอยอยู่ในน้ำ โคนกระแสน้ำพัดพาไป
 3. เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ไปรอบ ๆ ห้องตามจินตนาการประกอบเพลง ลอยกระทง
 4. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการท่าทางเลียนแบบกระทงสายเมื่ออยู่ในน้ำ และการเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการอย่างอิสระที่ผ่านมา และเด็กพักผ่อนและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ
- สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เพลง “ลอยกระทง”
2. เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกระทงสายเมื่ออยู่ในน้ำ
2. การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่อย่างสร้างสรรค์
3. การเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมร่วมกันได้
3. เด็กส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนและของ

เพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่าง ๆ
- 2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง

สวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ร่วมสนทนาถึงสิ่งที่ได้รับจากการลอบกระหนงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้า
3. ส่งตัวแทนออกไปพับกระดาษและอุปกรณ์การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม และช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน
4. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรีกษา คิดวางแผนร่วมกันก่อนว่าจะทำกิจกรรมสร้างสรรค์อะไรบ้าง และในกลุ่มร่วมปรึกษาหารือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระ
5. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว ฯลฯ เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม และนำผลงานจัดวางบน โต๊ะที่จัดเตรียมไว้

6. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
 7. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ทำร่วมกัน
 8. เด็กและครูร่วมกันสรุป การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยกันคิดวิธีการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ครั้งต่อไป
- สื่อประกอบการจัดกิจกรรม**

วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ

1. การปั้นดินน้ำมัน คือ ดินน้ำมัน ภาชนะใส่ผลงาน แผ่นพลาสติกรองปั้น อุปกรณ์เสริมในการปั้น เช่น มีดพลาสติก ไม้สำหรับนวดดินน้ำมัน ไม้บดสีสำหรับตกแต่ง พิมพ์ตัวสัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ฝาเช็ดมือ
2. การวาดภาพอิสระ คือ กระดาษ A4 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีเทียน สีไม้
3. การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ คือ กระดาษเหลือใช้ กระดาษนิตยสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษโฆษณาสินค้า และกระดาษอื่น ๆ กาว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ A4
4. การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน เชือกถั่ว หรือไหมพรม เข็มพลาสติก
5. การสานใบมะพร้าว ใบมะพร้าว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. การร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาขณะร่วมกันทำกิจกรรม
3. การส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเองและของเพื่อน
4. การคิดแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และแก้ปัญหาในการเล่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน คือ มุมศิลปะ มุมบล็อกสร้างสรรค์ มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสิทธิภาพสำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงการเข้าเล่นตามมุม และสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น
 - เข้าเล่นเป็นกลุ่ม
 - ไม่แย่งของเล่นกับเพื่อน
 - เล่นแล้วเก็บเข้าที่เดิม
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา ร่วมกันปรึกษาหารือ คิดวางแผนในการเล่น ร่วมกันคิดเมื่อเกิดปัญหาในการเล่น ผลัดกันเป็นหัวหน้ากลุ่ม
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็นอุปกรณ์การเล่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นตามมุมที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นตามมุมครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน คือ

1. มุมศิลปะ มีลักษณะต่าง ๆ เช่น สีเทียน สีไม้ สีน้ำ ดินสอ ขางลบ ไม้บรรทัด

กระดาษรูปแผ่นใหญ่ พร้อมกระดาษรองแผ่นกระดาษใส่ขาให้ตั้งได้ขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2. มุมบล็อกสร้างสรรค์ นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ไม้ฉำฉา กลอง กระดาษขนาดต่าง ๆ ที่เหลือใช้ หรือใส่สินค้า ที่หาได้ในท้องถิ่น มาทำเป็นบล็อกสร้างสรรค์ขนาดต่าง ๆ
3. มุมบ้าน นำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มาจัดมุมเล่น เช่น นำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม และเตา แก้วน้ำ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น
4. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีการลอยกระทงสาย ของจังหวัดตาก ทั้งที่เป็นหนังสือการ์ตูน และเป็นประวัติของประเพณีการลอยกระทงสาย
5. มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นหุ่นจำลอง เช่น กระทงสายที่ทำจากกะลามะพร้าว กระทงที่ทำจากใบตอง ดอกไม้ ธูป เทียน สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปู กุ้ง หอย สาหร่าย ฯลฯ ไว้สำหรับเล่นตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์อิสระ
6. มุมธรรมชาติ มีวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย และต้นไม้ชนิดต่าง กิ่งไม้ ใบไม้ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ เตรียมไว้ให้เด็กจัดตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นตามมุมอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเปลือกเปล็น การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี และการแก้ปัญหาในการเล่น

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่าสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
2. เด็กร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา และตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายได้
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้ถูกต้อง และมีทักษะทางคณิตศาสตร์

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
สิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด และการฝึกทักษะคณิตศาสตร์
 - 2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “กะลามะพร้าว”
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในคำคล้องจอง
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยครูเล่าประวัติของการลอยกระทงสายและสิ่งที่ได้รับจากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก ครูใช้คำพูดเล่าที่เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับวัยของเด็กปฐมวัย โดยมีหนังสือและรูปภาพประกอบ
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และให้เด็กร่วมท่องคำคล้องจอง “กะลามะพร้าว” อีกครั้งโดยออกมาท่องคำคล้องจองครั้งละ 5-10 คน
5. เด็กและครูสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟัง เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. คำคล้องจอง “กะลามะพร้าว”
2. หนังสือประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก พร้อมรูป

ภาพประกอบ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่าสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. การร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนาและตอบคำถามเรื่องประเพณีการลอยกระทงสาย
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้

จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และทักษะการนับจำนวน

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่นเกม “นกกระยาง” อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้
2. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายได้
3. เด็กเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และเด็กคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “นกกระยาง” ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

เกมนกกระยาง

2. ประสบการณ์สำคัญ

การเล่นอิสระ การเล่นในห้อง นอกห้อง และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นเกมนกกระยาง และวิธีการเล่นเกมนกกระยาง เช่น นกกระยางชอบยืนหลังขาเดียว ฯลฯ
3. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่นเกมนกกระยาง เช่น ไม่วิ่งชนกัน ไม่เล่นด้วยความรุนแรง รักษาความปลอดภัยให้ตนเองและผู้อื่น และให้เด็กอาสาสมัครสาธิตการเล่นเกมนกกระยาง
4. ให้เด็กเล่นทั้งกลุ่มเล็กและเป็นกลุ่มใหญ่ โดยให้แบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่นเกมนกกระยาง
5. เด็กที่เล่นเกมนกกระยางพอแล้วให้เล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ
6. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน พักผ่อน เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงการเล่นเกมนกกระยางที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเล่นเกม และช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นเกมกลางแจ้งครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมนกกระยาง, เครื่องเคาะสัญญาณ, เครื่องเล่นสนาม

แหล่งเรียนรู้

ใต้ร่มต้นไม้ในสนาม, สนามเด็กเล่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การร่วมเล่นเกม “นกระเซาง” อย่างสนุกสนานเปลือคเปลือน
2. การแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาพูดได้
3. การผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการคิดแก้ปัญหาขณะเล่นเกม “นกระเซาง”

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10 ได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตนเอง
3. เด็กสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่ได้
4. เด็กแก้ปัญหาในการเล่นเกมที่จับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10 ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
เกมจับคู่ภาพกระต่าย กับจำนวน 1 - 10
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การจับคู่ การจำแนก และจัดกลุ่ม
 - 2.2 การเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประเพณีการลอยกระทงสายและสิ่งที่ได้จากการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. แนะนำการเล่นเกมที่จับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10 พร้อมทั้งให้เด็กทดลองเล่นเกม
3. เด็กเล่นเกมการจับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10 และแนะนำให้ช่วยเหลือ แบ่งปันเพื่อน
4. ให้เด็กนำเกมการศึกษาที่เคยเล่นมาแล้วมาเล่น ได้อิสระ
5. เด็กทุกคนช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เกมจับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10
2. ภาพตัดต่อที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมจับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10
2. ความมั่นใจในตนเอง
3. ความสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนและร่วมกันเก็บของเข้าที่
4. การแก้ปัญหาในการเล่นเกมที่จับคู่ภาพกระต่ายกับจำนวน 1 - 10

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ภูน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย ประเพณีการลอยกระทงสาย วันที่ 5 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 25.....สัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กเคลื่อนไหวตามคำบรรยายได้
2. เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการอย่างอิสระได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
 - 1.1 การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย
 - 1.2 เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนที่
 - 2.2 เคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประเพณีการลอยกระทงสายของจังหวัดตาก
2. เด็กทำท่าทางอยู่กับที่และเคลื่อนที่อย่างอิสระ
3. เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย ไปรอบ ๆ ห้อง ตามจินตนาการ ประกอบคำบรรยายของครูเรื่องประเพณีการลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการเคลื่อนไหวร่างกายตามคำบรรยายที่ผ่านมา
5. ให้เด็กพักผ่อนและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. คำบรรยายของครู
2. เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวร่างกายตามคำบรรยาย
2. การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่
3. การเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมร่วมกันได้
3. เด็กส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนและของ

เพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่าง ๆ
- 2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง

สวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงการประดิษฐ์ล้อยกระถางสายว่าใช้วัสดุ อุปกรณ์อะไรบ้าง
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้า
3. ส่งตัวแทนออกไปรับกระดาษและอุปกรณ์การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม และช่วยกันจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน
4. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรีกษา คิดวางแผนร่วมกันก่อนว่าจะทำกิจกรรมสร้างสรรค์อะไรบ้าง และในกลุ่มร่วมปรึกษาหารือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการอย่างอิสระ
5. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การปั้นดินน้ำมัน, การวาดภาพอิสระ การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ, การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน การสานใบมะพร้าว การประดิษฐ์กระถางสาย ฯลฯ เด็กทุกคนควรทำ

กิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม และนำผลงานจัดวางบนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้

6. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
 7. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ทำร่วมกัน
 8. เด็กและครูร่วมกันสรุป การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยกันคิดวิธีการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ครั้งต่อไป
- สื่อประกอบการจัดกิจกรรม**

วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ

1. การปั้นดินน้ำมัน คือ ดินน้ำมัน ถาดใส่ผลงาน แผ่นพลาสติกรองปั้น อุปกรณ์เสริมในการปั้น เช่น มีดพลาสติก ไม้สำหรับนวดดินน้ำมัน ไม้บล็อกสำหรับตกแต่ง พิมพ์ตัวสัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ผ้าเช็ดมือ
2. การวาดภาพอิสระ คือ กระดาษ A4 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีเทียน สีไม้
3. การพับกระดาษและตกแต่งเป็นภาพ คือ กระดาษเหลือใช้ กระดาษนิตยสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษโฆษณาสีน้ำ และกระดาษอื่น ๆ กาว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย กระดาษ A4
4. การร้อยวัสดุที่หาในท้องถิ่น เช่น แกนหลอดด้ายตัดครึ่ง เม็ดกระถินสด หลอดกาแฟ หรือ หลอดนมตัดเป็นท่อน เชือกถั่ว หรือไหมพรม เข็มพลาสติก
5. การสานใบมะพร้าว ใบมะพร้าว กรรไกรที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
6. การประดิษฐ์กระทงสาย คือ กะลามะพร้าว กระดาษทราย ฐูป เทียน ดอกไม้ ฯลฯ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มแล้วเลือกผู้นำ – ผู้ตาม
2. การร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาขณะร่วมกันทำกิจกรรม
3. การส่งผลงานพร้อมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเองและของเพื่อน
4. การคิดแก้ปัญหาขณะทำกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และแก้ปัญหาในการเล่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน คือ มุมศิลปะ มุมบล็อกสร้างสรรค์ มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสิทธิภาพสำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงการเข้าเล่นตามมุม และสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น
 - เข้าเล่นเป็นกลุ่ม
 - ไม่แย่งของเล่นกับเพื่อน
 - เล่นแล้วเก็บเข้าที่เดิม
2. เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา ร่วมกันปรึกษาหารือ คิดวางแผนในการเล่น ร่วมกันคิดเมื่อเกิดปัญหาในการเล่น ผลัดกันเป็นหัวหน้ากลุ่ม
3. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็นอุปกรณ์การเล่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นตามมุมที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นตามมุมครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน คือ

1. มุมศิลปะ มีสีชนิดต่าง ๆ เช่น สีเทียน สีไม้ สีน้ำ ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด

กระดาษบู้ฟแผ่นใหญ่ พร้อมกระดานรองแผ่นกระดาษใส่ขาให้ตั้งได้ขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2. มุมบล็อกสร้างสรรค์ นำเอาวัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ไม้ฉำฉา กลอง กระดาษขนาดต่าง ๆ ที่เหลือใช้ หรือใส่สินค้า ที่หาได้ในท้องถิ่น มาทำเป็นบล็อกสร้างสรรค์ขนาดต่าง ๆ

3. มุมบ้าน นำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสาระท้องถิ่นจังหวัดตาก มาจัดมุมเล่น เช่น นำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม และเตา แก้วน้ำ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น

4. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีการลอยกระทงสาย ของจังหวัดตาก ทั้งที่เป็นหนังสือการ์ตูน และเป็นประวัติของประเพณีการลอยกระทงสาย

5. มุมกระบะทรายสร้างสรรค์ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นหุ่นจำลอง เช่น กระทงสายที่ทำจากกะลามะพร้าว กระทงที่ทำจากใบตอง ดอกไม้ รูป เทียน สัตว์น้ำ เช่น ปลา ปู กุ้ง หอย สาหร่าย ฯลฯ ไว้สำหรับเล่นตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์อิสระ

6. มุมธรรมชาติ มีวัสดุที่หาได้ตามธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ก้อนหิน ดิน ทราย และต้นไม้ชนิดต่าง กิ่งไม้ ใบไม้ ฯลฯ และวัสดุอื่น ๆ เตรียมไว้ให้เด็กจัดตกแต่งให้สวยงามตามจินตนาการ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นตามมุมอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเปลือกเปลีน การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี และการแก้ปัญหาในการเล่น

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กประดิษฐ์กระทงสายและร่วมกิจกรรมจำลองประเพณีลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
2. เด็กร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนา และตอบคำถามเกี่ยวกับการประดิษฐ์กระทงสายและร่วมกิจกรรมจำลองประเพณีลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประดิษฐ์กระทงสายและร่วมกิจกรรมจำลองประเพณีลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตากได้ ถูกต้อง และนับจำนวน 1-5 ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

การประดิษฐ์กระทงสายและการจำลองประเพณีการลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด และการฝึกทักษะคณิตศาสตร์
- 2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “กะลามะพร้าว”
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในคำคล้องจอง
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงวิธีการประดิษฐ์กระทงสายและประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก โดยครูเล่าถึงวิธีการประดิษฐ์และประเพณีการลอยกระทงสายในท้องถิ่นจังหวัดตาก ครูใช้คำพูดเล่าถึงประวัติการลอยกระทงสายของจังหวัดตากที่เข้าใจง่าย เหมาะสำหรับวัยของเด็กปฐมวัย โดยมีหนังสือและรูปภาพประกอบ
4. เด็กและครูร่วมกันประดิษฐ์กระทงสาย และสร้างข้อตกลงร่วมกัน รวมถึงนัดแนะการเข้าร่วมขบวนแห่ประเพณีการลอยกระทงสาย ซึ่งจะจำลองประเพณีการลอยกระทงสาย โดยนำกระทงสายไปลอยที่ในอ่างน้ำของโรงเรียน
5. เมื่อนัดแนะและสร้างข้อตกลงร่วมกันแล้วเด็กจัดตั้งขบวนแห่กระทงสายเดินตามถนนไปยังอ่างน้ำภายในโรงเรียนโดยร่วมกันร้องเพลงลอยกระทง และร่วมกันปล่อยกระทงสายลง

ในน้ำตามประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก

6. เมื่อลอยกระทงสายเรียบร้อยแล้วให้เดินแถวกลับห้อง เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงการร่วมประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก ที่จำลองขึ้น และให้เด็กร่วมท่องคำคล้องจอง “กะลามะพร้าว” อีกครั้ง โดยให้เด็กนับจำนวนกระทงสายที่ลอยอยู่ในอ่างน้ำ

7. เด็กและครูสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟัง เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. คำคล้องจอง “กะลามะพร้าว”
2. หนังสือประวัติการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก พร้อมรูปภาพประกอบ
3. วัสดุ อุปกรณ์ในการประดิษฐ์กระทงสาย เช่น กะลามะพร้าว กระดาษทราย

ดอกไม้ รูป เทียน ฯลฯ

4. เพลง “ลอยกระทง”
5. การจำลองประเพณีการลอยกระทง เช่น กลอง ลูกชั๊ด เครื่องเคาะจังหวะ ฯลฯ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การประดิษฐ์กระทงสายและการจำลองประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
2. การร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนาและตอบคำถามเรื่องการประดิษฐ์กระทงสายและการจำลองประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นเรื่องการประดิษฐ์กระทงสายและการจำลองประเพณีการลอยกระทงสายของท้องถิ่นจังหวัดตาก และทักษะการนับจำนวน

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กร่วมเล่นน้ำ เล่นทราย อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้
2. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจ และส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาพูดได้
3. เด็กเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และเด็กคิดแก้ปัญหาขณะเล่นน้ำ เล่นทรายได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
การเล่นน้ำ เล่นทราย
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 1.1 การเล่นอิสระ
 - 1.2 การเล่นในห้อง นอกห้อง และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย และภาษาพูด
2. เด็กและครูร่วมกันประเพณีการลยกระตงสาขของท้องถื่นจังหวัดตาก และร่วมสนทนาถึงการเล่นน้ำเล่นทราย โดยให้เด็กจำลองประเพณีการลยกระตงสาขตามจินตนาการอย่างอิสระ โดยการเล่น คนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ก็ได้ ตามความสมัครใจ
3. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่นเกมงูกินหาง เช่น ไม้วิ่งชนกัน ไม่เล่นด้วยความรุนแรง ไม่เอาทรายขว้างปาใส่กัน รักษาความปลอดภัยให้ตนเองและผู้อื่น ให้เด็กเล่นน้ำ เล่นทรายและปฏิบัติตามข้อตกลง
4. เด็กที่เล่นน้ำ เล่นทรายพอแล้วให้เล่นเครื่องเล่นสนามอิสระ
5. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน พักผ่อน เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึงการเล่นน้ำ เล่นทราย ที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเล่น และช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นเกมกลางแจ้งครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

การเล่นน้ำ เล่นทราย, เครื่องเคาะสัญญาณ, เครื่องเล่นสนาม

แหล่งเรียนรู้

ใต้ร่มต้นไม้ในสนาม, สนามเด็กเล่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การร่วมเล่นน้ำ เล่นทราย อย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. การแสดงออกอย่างอิสระ มีความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและภาษาพูดได้
3. การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการคิดแก้ปัญหาขณะเล่นน้ำ เล่นทราย

คำคล้องจอง กะดามะพร้าว

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

กะดามะพร้าว ที่ทิ้งแล้ว

นำมาซัดปัดแล้ว เพลิดแพรวพรรณราย

ใส่ดอกไม้ รูป เทียน เสี่ยงทาย

ปล่อยเป็นสาย ไปเป็นสิริมงคล

ขอขมาพระแม่คงคา

ที่ถูกทำมาทุกแห่งหน

ขอพระแม่คงคาจงคล

ให้ทุกคนมีความสุขสวัสดิ์

คำคล้องจอง กระทงน้อย

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

กระทงสายลอยเด่นเป็นสง่า

สายคงคาพาไปทิ้งซ้ายขวา

สายลมพัดพาวกวนไปมา

ท้องธาราเรืองรองด้วยแสงเทียน

เพลงอารมณ์

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

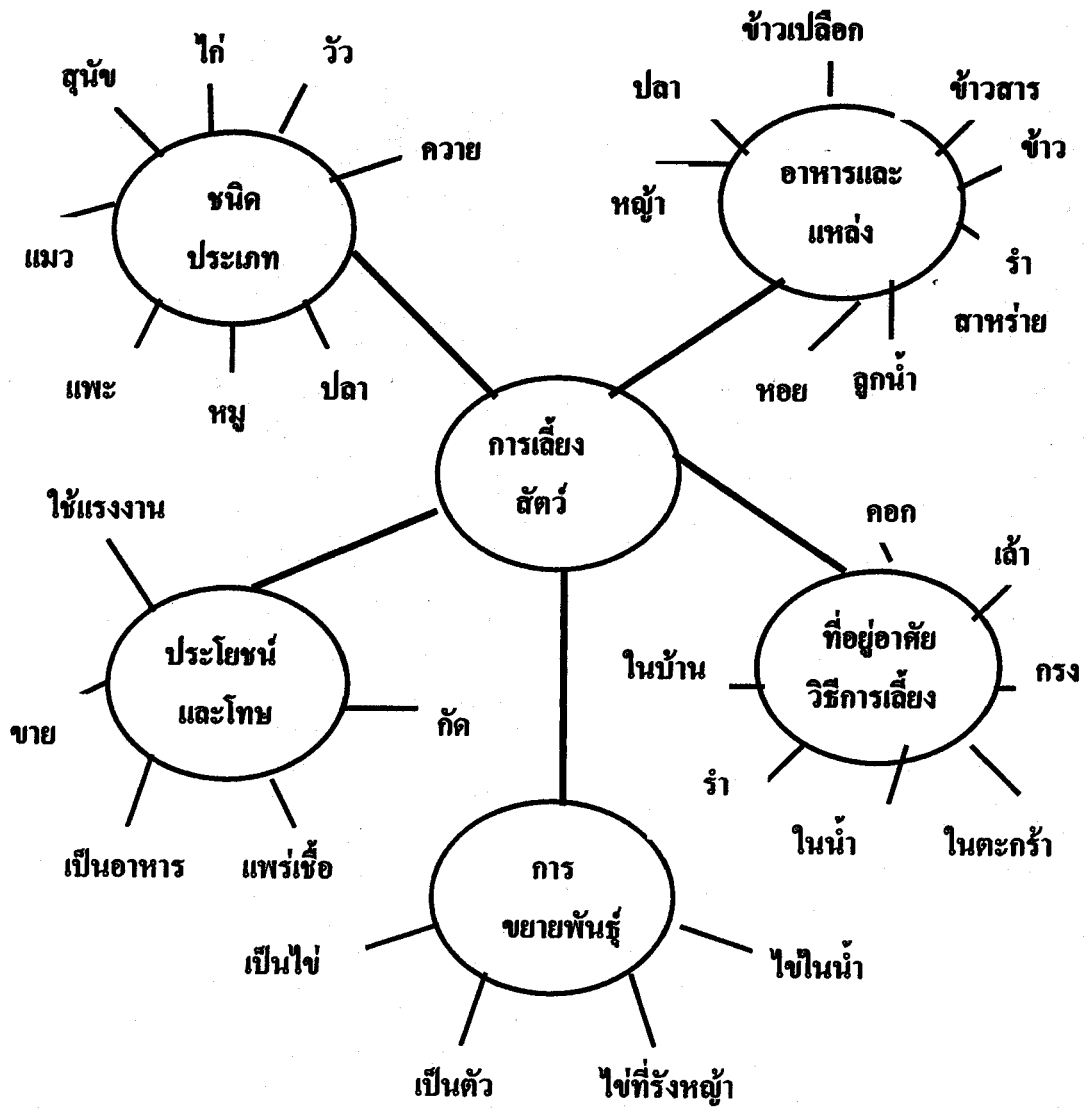
อารมณ์ของฉันทันมีหลายอย่าง

โกรธบ้าง หัวเราะ ชอบใจ ร้องไห้

ยิ้มแย้ม แจ่มใส แล้วแต่ใครใคร

อยากให้สคใส สบายใจ ต้องยิ้มแย้มเออ

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย การเลี้ยงสัตว์

สิ่งที่ได้รู้แล้ว	สิ่งที่เด็กอยากรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้
1. สัตว์มีชีวิต 2. สัตว์เมื่อโตขึ้นจะมีลูกเล็ก ๆ	1. ทำไมสัตว์เลี้ยงมีหลายประเภท 2. ทำไมสัตว์เลี้ยงกินอาหารไม่เหมือนกัน	1. สัตว์เลี้ยงมีหลายประเภท 2. การเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดแตกต่างกัน 3. ที่อยู่อาศัยของสัตว์แตกต่างกัน 4. ประโยชน์และโทษของสัตว์แตกต่างกัน

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
หน่วย การเลี้ยงสัตว์ แยกการจัดกิจกรรม 6 กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

1. การทำท่าทางประกอบเพลง “ไก่”
2. การทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ต่าง ๆ
3. การเคลื่อนไหวร่างกายตามคำบรรยาย
4. การเคลื่อนไหวร่างกายตามคำสั่ง
5. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง “สัตว์เลี้ยง”

กิจกรรมสร้างสรรค์

1. การวาดภาพระบายสีอิสระ
2. การปั้นดินน้ำมัน
3. การฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ
4. การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่างๆ ของพืช
5. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ การเป่าสี การสั้ดสี การรูดสี

การพับสี

6. การพับกระดาษ

กิจกรรมเสรี

การเล่นตามมุมต่าง ๆ ภายในห้อง ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้าน โดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม เตา แก้วน้ำ ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่พบเห็นในท้องถิ่น
จังหวัดตาก
4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ มีกระบะทรายและตัวสัตว์เลี้ยงจำลองที่พบเห็นได้ใน
ท้องถิ่นเป็นพลาสติกและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดินไม้ ดินหญ้า ดอก เล้า ฯลฯ ให้เด็กเล่น
จำลองการเลี้ยงสัตว์ตามความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ
5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นสัตว์เลี้ยงจำลองที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อมอุปกรณ์
การค้าขายอื่น ๆ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ชนิด ลักษณะ ประเภทของสัตว์เลี้ยง
2. อาหารและแหล่งอาหารของสัตว์เลี้ยง
3. ประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์
4. การขยายพันธุ์ของสัตว์เลี้ยง
5. ที่อยู่อาศัยและวิธีการดูแลรักษา

กิจกรรมกลางแจ้ง

1. เกมเสือกินวัว
2. เกมงูกินหาง
3. เกมต่อหางสัตว์
4. เกมอีกาหวงไข่
5. การเล่นเกมเครื่องเล่นสนาม

เกมการศึกษา

1. เกมจับคู่ภาพสัตว์กับเงา
2. เกมจับคู่สัตว์กับอาหาร
3. เกมจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ
4. เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่
5. เกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย การเลี้ยงสัตว์ วันที่ 1 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....สัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถร้อง “เพลงไก่” ได้
2. เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบ “เพลงไก่” ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การร้องและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบ “เพลงไก่”
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - 2.2 การร้องเพลง
 - 2.3 การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันร้อง “เพลงไก่”
2. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลงไก่ และเด็กทำท่าทางประกอบเพลงไก่อย่างอิสระ
3. เด็กร้องเพลงไก่พร้อมเคลื่อนไหวร่างกายประกอบตามจินตนาการและเคลื่อนไหวไปรอบๆ ห้องเรียนอย่างอิสระ โดยไม่ชนกัน
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาของ “เพลงไก่”
5. ให้เด็กพักผ่อนและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เพลงไก่
2. เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร้องเพลงไก่
2. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง
3. การแสดงท่าทางตามจินตนาการ

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ได้
2. เด็กร่วมทำงานกับผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ที่มีใน

ท้องถิ่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การวาดภาพระบายสี, การปั้นดินน้ำมัน, การพับสี, การรูดสี การวาดภาพสีน้ำ

คิ้วนี้่มือ

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่าง ๆ

2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง

สวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
2. ส่งตัวแทนออกไปรับกระดาษและอุปกรณ์การวาดภาพระบายสีแล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม
3. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรีกษา ทิศวางแผนร่วมกันก่อนว่า สัตว์ที่เลี้ยงไว้ในบ้านของตนเองและในห้องอื่นมีสัตว์อะไรบ้าง ในกลุ่มร่วมปรึกษาหารือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับสัตว์ที่พบเห็นในห้องอื่นตามจินตนาการอย่างอิสระ
4. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การปั้นดินน้ำมัน, การพับสี, การรูดสี, การวาดภาพด้วยนิ้วมือ โดยใช้สีน้ำเด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม และนำผลงานออกโชว์บน โต๊ะที่จัดเตรียมไว้
5. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
6. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวาดภาพสัตว์ในห้องอื่นร่วมกัน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. กระดาษ A 4 และอุปกรณ์การวาดภาพระบายสี เช่น ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด สีเทียน
2. วัสดุ อุปกรณ์ การปั้นดินน้ำมัน, การพับสี, การรูดสี, การวาดภาพด้วยนิ้วมือ โดยใช้สีน้ำ

การวัดผลและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างอิสระ
2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล็งสัตว์ในท้องถิ่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน ดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมร้านค้า
มุมสร้างสรรค์ มุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา
ร่วมกันคิดวางแผนในการเล่น
2. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็น
อุปกรณ์การเล่น และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บ
อุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดี
และปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้านโดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง
ถ้วย ชาม เตา แก้วน้ำ ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่พบเห็นในท้องถิ่น
จังหวัดตาก
4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ มีกระบะทรายและตัวสัตว์เลี้ยงจำลองที่พบเห็นได้ใน
ท้องถิ่นเป็นพลาสติกและวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น ดินไม้ ดินหญ้า คอก เล้า ฯลฯ ให้เด็กเล่น
จำลองการเลี้ยงสัตว์ตามความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ

5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นสัตว์เลื้อยงำลองที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อมอุปกรณ์
การค้าขายอื่น ๆ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่น การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กอธิบายถึง ชนิด ประเภทและลักษณะของสัตว์ที่เลี้ยงที่บ้านหรือในท้องถิ่นได้
2. เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่นได้
3. เด็กแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

ชนิด ประเภท และลักษณะของสัตว์ที่เลี้ยงที่บ้านหรือในท้องถิ่น

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
- 2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูเล่นทายปริศนาคำทาย เกี่ยวกับสัตว์ที่เลี้ยงไว้ที่บ้านและในท้องถิ่น
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีในปริศนาคำทาย
3. เด็กแต่ละคนเล่าถึงสัตว์ที่เลี้ยงไว้ที่บ้านของตนหรือสัตว์ที่เคยพบเห็นในท้องถิ่น
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปถึง ชนิด ประเภท และลักษณะของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ขายและเลี้ยงไว้ดูเล่นที่บ้านของนักเรียนและที่พบเห็นในท้องถิ่นพร้อมทั้งมีภาพสัตว์ในท้องถิ่น

ประกอบ

5. เด็กและครูสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการฟัง เช่น ถ้าต้องการถามหรือแสดงความคิดเห็นต้องยกมือเพื่อขออนุญาต

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย เรื่องสัตว์
2. รูปภาพสัตว์ในท้องถิ่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การอธิบายถึง ชนิด ประเภท และลักษณะ ของสัตว์ที่เลี้ยงที่บ้านหรือในท้องถิ่น
2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่น
3. การแสดงมารยาทในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เด็กร่วมเล่นเกมการละเล่น “เสือกินวัว” ได้
2. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ
3. ส่งเสริมความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมเสือกินวัว
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเล่นอิสระ
 - 2.2 การเล่นในห้องและนอกห้อง
 - 2.3 การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามอยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้เพื่อเตรียมความพร้อม
2. เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่น เช่น ไม่วิ่งชนเพื่อน เมื่อเพื่อนจับตัวได้แล้วต้องหยุดวิ่งทันที ฯลฯ
3. ให้เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ ครูแนะนำการเล่นเกมเสือกินวัว โดยให้เด็กจับมือเป็นวงกลม เด็ก 1 คน เป็นเสือกอยู่ในวง เด็ก 1 คน เป็นวัวอยู่นอกวงกลม และวงกลมต้องคอยกั้นเสือกไม่ให้ออกไปกินวัว เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่นเกม
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาสรุปการเล่น เกม เสือกินวัว
5. เด็กทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้องเรียน พักผ่อน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกม เสือกินวัว, เครื่องเคาะสัญญาณ

แหล่งเรียนรู้

ใต้ร่มต้นไม้ในสนาม

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมเล่นเกมเสือกินวัว
2. การแสดงออกอย่างอิสระ
3. ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และการแก้ปัญหา

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพกับเงาสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตนเอง
3. เด็กสามารถช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อนได้
4. เล่นแล้วเก็บของเข้าที่ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

เกมจับคู่ภาพกับเงาสัตว์ชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น

2. ประสพการณ์สำคัญ

1. การจับคู่ การจำแนก และจัดกลุ่ม
2. การเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงรูปร่างลักษณะของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่น
2. แนะนำการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์กับเงาของสัตว์ที่มีในท้องถิ่น
3. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพกับเงาสัตว์ที่มีในท้องถิ่น และให้เด็กช่วยเหลือ แบ่งปันและ

แนะนำเพื่อน

4. ให้เด็กนำเกมการศึกษาที่เคยเล่นมาแล้วมาเล่นได้
5. เด็กทุกคนช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เกมจับคู่ภาพกับเงาสัตว์ที่มีในท้องถิ่น
2. ภาพตัดต่อที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมจับคู่ภาพกับเงาสัตว์ที่พบเห็นในท้องถิ่นด้วยความมั่นใจ
2. การช่วยเหลือ แบ่งปัน และแนะนำเพื่อน
3. การเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่น

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กร่วมทำกิจกรรมสร้างสรรค์ได้
2. เด็กร่วมทำงานกับผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ที่มีใน

ท้องถิ่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การปั้นดินน้ำมัน, การพับกระดาษ, การวาดภาพอิสระ, การขุดสี, การรูคดี
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่าง ๆ
 - 2.2 การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม การชื่นชมและสร้างสรรค์

สิ่งสวยงาม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้เด็กเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
2. ส่งตัวแทนออกไปพับกระดาษและอุปกรณ์การปั้นดินน้ำมันแล้วแบ่งให้รองหัวหน้าช่วยแจกสมาชิกในกลุ่ม
3. ก่อนทำกิจกรรม แนะนำให้เด็ก ๆ สนทนา ปรีกษา คืดวางแผนร่วมกัน ในกลุ่มร่วมปรึกษาหารือว่าจะทำกิจกรรมใดก่อน และเริ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามข้อตกลงของกลุ่มตามจินตนาการอย่างอิสระ และจัดใส่กระดาษที่เตรียมไว้เป็นการเลี้ยงสัตว์ตามจินตนาการ
4. หลังจากทำงานกลุ่มเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูและเด็กร่วมกันจัดเตรียมไว้ตามความสนใจ คือ การพับกระดาษ การวาดภาพอิสระ การขุดสี การรูคดีเด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม และนำผลงานออกโชว์บนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้
5. ช่วยกันทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
6. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อนและครูร่วมสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวาดภาพสัตว์ในท้องถิ่นร่วมกัน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

วัสดุ อุปกรณ์ การปั้นดินน้ำมัน, การพับกระดาษ, การวาดภาพอิสระ, การขุดสี, การรูคดี

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างอิสระ
2. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่างๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก
3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่างๆ ในห้องเรียน ดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมร้านค้า มุมสร้างสรรค์ มุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม

2.2 การเล่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. เด็กแต่ละกลุ่มเล่นตามมุมภายในห้อง โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสนทนา ร่วมกันคิดวางแผนในการเล่น
2. เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็น อุปกรณ์การเล่น และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุม พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บ อุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับถึงการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดี และปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน ดังนี้

1. มุมบล็อกที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่น
2. มุมบ้านโดยนำเครื่องใช้ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผา เช่น หม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม เตา แก้วน้ำ ฯลฯ
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่พบเห็นในท้องถิ่น จังหวัดตาก
4. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ มีกระบะทรายและตัวสัตว์เลี้ยงจำลองที่พบเห็นได้ในท้องถิ่นเป็นพลาสติกและวัสดุประกอบอื่นๆ เช่น ต้นไม้ ต้นหญ้า ดอก ฝ้าย ฯลฯ ให้เด็กเล่น จำลองการเลี้ยงสัตว์ตามความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ

5. มุมร้านค้า มีตุ๊กตาหุ่นสัตว์เลื้อยจำลองที่พบเห็นได้ในท้องถิ่น พร้อมอุปกรณ์การค้าขายอื่น ๆ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่น การรอคอย การช่วยเหลือกัน
4. การเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กบอกชื่ออาหารของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่นได้ถูกต้อง
2. เด็กเล่าประสบการณ์การให้อาหารสัตว์ที่ตนเลี้ยงไว้ได้
3. เด็กแสดงมารยาทที่ดีในการพูด การฟังและการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
อาหารของสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิดที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่น
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูดและการรับรู้ความรู้สึกผ่านสื่อ
 - 2.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.3 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ

ตนเอง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “การเลี้ยงสัตว์”
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสัตว์และอาหารในคำคล้องจองและร่วมสนทนาถึงการกินอาหารของสัตว์ที่มีในท้องถิ่นพร้อมทั้งดูรูปภาพประกอบ
3. ให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์ของตนเอง เกี่ยวกับการให้อาหารสัตว์ทั้งที่บ้านและที่พบเห็นในท้องถิ่น
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงมารยาทในการพูด การฟัง และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการร่วมแสดงความคิดเห็น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. คำคล้องจอง อาหารของสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น
2. รูปภาพการเลี้ยงสัตว์และอาหารของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่นสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น

จังหวัดตาก

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การบอกชื่ออาหารของสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่น
2. การเล่าประสบการณ์ในการให้อาหารสัตว์
3. มารยาทในการพูด การฟัง และการร่วมแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เล่นเกมงูกินหางร่วมกับเพื่อน ๆ ได้
2. พัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรงและรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้
3. เด็กรู้จักคลายความเครียด และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้
4. สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมงูกินหาง
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 1.1 การเล่นนอกห้องเรียน
 - 1.2 การเล่นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามที่มีร่มไม้ เพื่อเตรียมความพร้อมร่างกายและไม่รบกวนห้องเรียนอื่น
2. แนะนำให้เด็กท่องคำคล้องจองงูกินหางและสาธิตการเล่นเกมงูกินหาง
3. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงในการเล่น เช่น ไม่เล่นด้วยความรุนแรง ถ้าโดนเพื่อนจับตัวแล้วต้องหยุด ช่วยกันรักษาความปลอดภัยของตนเองและเพื่อน ๆ
4. เด็กผลัดเปลี่ยนกันออกมาเป็นงูและแม่งู อาจบอกเป็นชื่องูชนิดต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น งูเหลือม งูเห่า งูเขียว ตามความคิดสร้างสรรค์
5. เมื่อหมดเวลาให้เด็กทำความสะอาดร่างกาย เข้าไปพักผ่อนในห้องเรียน
6. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นเกมที่ผ่านมา และปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา เพื่อเตรียมพร้อมในการเล่นครั้งต่อไป

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมงูกินหาง

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมงูกินหาง
2. การพัฒนากล้ามเนื้อ และการรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
3. การเล่นเกมร่วมกับผู้อื่น และเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหารได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจ
3. มีความสนุกสนานในการเล่น
4. สามารถช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร
2. ประสพการณ์สำคัญ
 - 2.1 การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
 - 2.2 การเปรียบเทียบ
 - 2.3 การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูสนทนาถึงสัตว์ที่เลี้ยงในท้องถิ่นและอาหารของสัตว์ชนิดต่าง ๆ
2. สาธิตการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร
3. ให้เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร และให้เด็กช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อน ๆ และร่วมเล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน
4. ให้เด็กเล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร
2. การแสดงออกในการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์ในท้องถิ่นกับอาหาร ด้วยความมั่นใจ
ในตนเอง
3. มีความสนุกสนานในการเล่น
4. ความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือ แนะนำเพื่อน

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง 3 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....ลำดับที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. เด็กแสดงบทบาทสมมติชีวิตสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่นได้
2. เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจินตนาการ และเด็กปฏิบัติตาม

ข้อตกลงได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
 การแสดงบทบาทสมมติชีวิตสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น และการปฏิบัติตามข้อตกลง
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่
 - 2.2 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขบขัน และเรื่องราวเหตุการณ์

ที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่และเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้องอย่างอิสระไม่ให้ชนกัน
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงชีวิตสัตว์เลี้ยงและการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่น

จังหวัดตาก

3. เด็กและครูตกลงร่วมกัน และให้เด็กแสดงบทบาทสมมติตามคำบรรยายของครู ดังนี้ “ลุงสีเป็นชาวบ้านตำบลแม่กุ่ม บ้านลุงสีเลี้ยงสัตว์ไว้หลายชนิด เช่น ไก่ สุนัข แมว วัว ควาย ฯลฯ ตื่นเช้าลุงสีจะนำวัวและควายไปกินหญ้าที่ทุ่งนาหลังบ้านแล้วกลับมาให้อาหารไก่ สุนัข และแมวที่รออยู่ที่บ้าน อยู่มาวันหนึ่ง ลุงสีนำวัวและควายไปกินหญ้าตามปกติ ขณะที่เดินไปทุ่งนา สุนัขและไก่ เดินตามไปด้วยสัตว์ทั้ง 2 ตื่นเดินมาก เมื่อกลับมาจึงเล่าให้แมวฟัง เช้าวันต่อมาแมวขอตามไปด้วย สัตว์ทั้ง 3 ตัวเดินเที่ยวอย่างมีความสุข” เมื่อใกล้หมดเวลาให้เด็กพักผ่อน คลายกล้ามเนื้อ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม**คำบรรยายใช้แสดงบทบาทสมมติ****การวัดและประเมินพัฒนาการ****สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การเคลื่อนไหวร่างกายตามคำบรรยาย และปฏิบัติตามข้อตกลง

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่ม เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้าของกลุ่มได้
2. เด็กร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และความสนใจอย่างอิสระได้
3. เด็กกล้าแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ การปั้นดินน้ำมัน การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของพืช การ चुคดี การวาดภาพระบายสีอย่างอิสระ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การชื่นชมและความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม
- 2.2 การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านผลงาน

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. ให้เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
2. ส่งตัวแทนมารับวัสดุและอุปกรณ์ในการฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ เช่น กระดาษ A4 กระดาษสี กระดาษหนังสือพิมพ์ นิตยสาร กรรไกรที่เหมาะสมกับเด็ก และกาว
3. ให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนา และวางแผนแบ่งงานในการทำงานร่วมกัน แล้วลงมือทำกิจกรรมฉีก ตัด ปะ เป็นรูปภาพสัตว์ที่มีในบ้านของตนและที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่น
4. เมื่อเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่นตามความสนใจ ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การปั้นดินน้ำมัน การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของพืช การ चुคดี การวาดภาพระบายสี เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม
5. เด็กออกมานำเสนอผลงานของตนและให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตน
6. ทุกคนช่วยกันเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และทำความสะอาดสถานที่
7. เด็กพักผ่อน คลายอิริยาบถ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. วัสดุ อุปกรณ์ ในการฉีก ตัด ปะ เช่น กระดาษ A4 กระดาษสี กระดาษหนังสือพิมพ์ นิตยสาร กรรไกรที่เหมาะสมกับเด็ก และกาว
2. วัสดุ อุปกรณ์ในการปั้นดินน้ำมัน การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของพืช การ चुคดี การวาดภาพระบายสีอิสระ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
2. เด็กร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และความสนใจอย่างอิสระได้
3. การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างอิสระ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่น

จังหวัดตาก

3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน ดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมร้านค้า
มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกัน
2. ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา คิดวางแผนในการเล่นร่วมกัน เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุมตามจินตนาการอย่างอิสระ พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน ดังนี้

1. มุมบล็อก ที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่นตัดเป็นรูปทรงต่าง ๆ
2. มุมบ้าน โดยนำหม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม แก้ว ฯลฯ ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผามาเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ไว้ในท้องถิ่น
4. มุมร้านค้า มีตัวสัตว์จำลองและอุปกรณ์ เช่น รางหญ้า คอก ต้นไม้ หญ้า ฯลฯ
5. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ มีกระเบื้องทรายและตัวสัตว์จำลองชนิดต่าง ๆ ที่ทำจากพลาสติก และวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น คอก ต้นไม้ ต้นหญ้า รางอาหาร ฯลฯ

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นอิสระตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่น
4. การเป็นผู้นำ - ผู้ตามที่ดี

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กอธิบายถึงประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์ได้
2. เด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
ประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด และการรับรู้ความรู้สึกผ่านสื่อ
 - 2.2 การสืบค้นข้อมูล

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กฟังนิทานเรื่อง “เจ้าปิ้งของหนูแหวน” พร้อมกับจัดกระเบาะทรายและตัวสัตว์จำลองพร้อมอุปกรณ์อื่น ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกระเบาะทรายประกอบนิทานด้วย
2. เด็กและครูร่วมสนทนาถึงเนื้อหาในนิทานเรื่อง “เจ้าปิ้งของหนูแหวน”
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์ โดยให้เด็กเล่าประสบการณ์ของการเลี้ยงสัตว์ที่บ้านหรือสัตว์ในท้องถิ่น และตั้งคำถามปลายเปิด ดังนี้
 - การเลี้ยงสัตว์มีประโยชน์อย่างไร
 - การเลี้ยงสัตว์มีโทษอย่างไร
 - ทำไมเราต้องเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ พร้อมทั้งดูภาพประโยชน์และโทษของสัตว์

ประกอบ

4. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. นิทาน เรื่อง “เจ้าปิ้งของหนูแหวน”
2. รูปภาพประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การอธิบายถึงประโยชน์และโทษของการเลี้ยงสัตว์
2. การใช้ภาษาในการสื่อสาร

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมการต่อหางของสัตว์ และส่งเสริมการกล้าแสดงออก
2. ส่งเสริมความสามัคคี และการปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงในการเล่น
3. เด็กมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกม การต่อหางของสัตว์
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
การเล่นอิสระ การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้เด็กลงมาพร้อมกันที่ใต้ร่มไม้ ในสนาม เด็กเตรียมพร้อมร่างกาย ครูเตรียมอุปกรณ์
2. แบ่งเด็กออกเป็น 6 กลุ่ม ให้เล่นต่อหางสัตว์พร้อมกัน โดยเด็กและครูร่วมกันเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการเล่นของเด็ก
3. แนะนำการเล่นเกม การต่อหางสัตว์ พร้อมทั้งตั้งกติกาการเล่นร่วมกัน เช่น ครูวาดรูปสัตว์ไว้บนกระดาน แต่ไม่มีหาง ให้เด็กถือชอล์ก กระจายทางที่จะเดินไปที่กระดาน เอาผ้าผูกตา แล้วให้เด็กเดินเอาชอล์กไปขีดต่อหางของสัตว์บนกระดานให้ตรงตำแหน่งหาง ให้เด็กทดลองทำ
4. ให้เด็กเล่นเกมการต่อหางสัตว์ พร้อมทั้งปฏิบัติตามกติกา
5. สังเกตพฤติกรรมการเล่นเกมของเด็กในเรื่องต่าง ๆ เช่น การกระจายทาง การคาดคะเนตำแหน่ง ความสนุกสนาน การกล้าแสดงออก ความสามัคคี การปฏิบัติตามกติกา ฯลฯ
6. ให้เด็กผ่อนคลาย และร่วมกันสนทนาถึงการเล่น เกม การต่อหางสัตว์ พร้อมทั้งให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง
7. เด็กทำความสะอาดร่างกาย เข้าห้องเรียน พักผ่อน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมการต่อหางสัตว์ และอุปกรณ์การเล่น เกม เช่น กระดานดำเคลื่อนที่ได้ ชอล์ก แปรงลบกระดาน ฯลฯ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่นเกม การต่อหางสัตว์ และการกล้าแสดงออก
2. ความสามัคคี ปฏิบัติตามกติกา
3. ความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมการจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ
2. เด็กคิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดได้
3. เด็กรู้จักสังเกต และช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมการจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเล่นเกมรายบุคคล การเล่นเกมกลุ่ม
 - 2.2 การเล่นเกมและทำงานร่วมกับผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูสนทนาถึงประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจากสัตว์ที่เลี้ยงไว้
2. สาธิตการเล่นเกมการจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ
3. ให้เด็กเล่นเกมการจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ และให้เด็ก

ช่วยเหลือ แนะนำเพื่อน ๆ ที่ไม่เข้าใจวิธีการเล่นเกม

4. ให้เด็กเล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นแล้ว

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เกมการจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ
2. เกมที่เคยเล่นมาแล้ว

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมเล่นเกมจัดหมวดหมู่ภาพสัตว์กับประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับ
2. การคิดหาเหตุผล และการเกิดความคิดรวบยอด
3. การสังเกต และช่วยเหลือแนะนำเพื่อน

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กูดน้อย อังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วยการเรียนรู้ วันที่ 4 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....สัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. เด็กเคลื่อนไหวตามคำสั่งและตามผู้นำได้
2. การฝึกทำท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
 การเคลื่อนไหวตามคำสั่ง ท่าทางสัตว์ และการเคลื่อนไหวท่าทางสัตว์ตามผู้นำ
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
 - 2.2 การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำเมื่อได้ยินคำสั่ง
 - 2.3 การเคลื่อนไหวเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้อง โดยไม่ชนกัน
2. เด็กและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับคำสั่ง เช่น สั่งให้ทำท่าทางของไก่ เด็กก็ทำท่าทางของไก่ทันที หรือทำท่าทางตามผู้นำ เมื่อเห็นผู้นำทำท่าทางของสัตว์ชนิดใด เด็กสังเกตเห็นและจำได้ ก็ทำตามท่าทางสัตว์ชนิดนั้นทันที อาจจะในอิริยาบถต่างกันของสัตว์ชนิดนั้นก็ได้อีก
3. ให้เด็กเคลื่อนไหวและหยุดเมื่อได้ยินคำสั่งให้ทำท่าทางของสัตว์ชนิดต่าง ๆ
4. เด็กเคลื่อนไหวท่าทางของสัตว์ตามผู้นำ โดยทำท่าทางต่างกันของสัตว์ชนิดนั้นก็ได้อีก
5. ให้เด็กผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม และผลัดเปลี่ยนกันสั่งเพื่อนให้ทำท่าทางเหมือนสัตว์
6. ให้เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และร่วมกันสนทนาถึงการเคลื่อนไหวที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ดังนี้**

1. การทำท่าทางของสัตว์ตามคำสั่ง และทำท่าทางของสัตว์ตามผู้นำ
2. การเป็นผู้นำและผู้ตาม

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่ม เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้าของกลุ่มได้
2. เด็กร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และความสนใจอย่างอิสระได้
3. เด็กกล้าแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การพิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วย การวาดภาพระบายสี การปั้นดินน้ำมัน การพับสี

และการพับกระดาษ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การชื่นชมและความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม
- 2.2 การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านผลงาน

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
2. ส่งตัวแทนมารับวัสดุและอุปกรณ์ในการพิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วย เช่น กระดาษ A4 สีน้ำ จานสี พู่กัน แก้วน้ำ ก้านกล้วย ฝาเช็ดมือ
3. ให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนา และวางแผนแบ่งงานในการทำงานร่วมกัน แล้วลงมือทำกิจกรรมการพิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วยตามจินตนาการความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ
4. เมื่อเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่นตามความสนใจ ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การวาดภาพระบายสี การปั้นดินน้ำมัน การพับกระดาษ และการพับสี เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม
5. เด็กออกมานำเสนอผลงานของตนและให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตน
6. ทุกคนช่วยกันเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และทำความสะอาดสถานที่
7. เด็กพักผ่อน คลายอิริยาบถ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. วัสดุ อุปกรณ์ ในการพิมพ์ภาพด้วยก้านกล้วย เช่น สีน้ำ จานสี กระดาษ A4 ก้านกล้วย แก้วน้ำ ฝาเช็ดมือ ฯลฯ
2. วัสดุ อุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสี การปั้นดินน้ำมัน การพับกระดาษ การพับสี

การวัดผลและประเมินผล**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
2. ได้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และความสนใจอย่างอิสระได้
3. การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างอิสระ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่น

จังหวัดตาก

3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน ดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมร้านค้า
มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกัน
2. ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา คิดวางแผนในการเล่นร่วมกัน เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุมตามจินตนาการอย่างอิสระ พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน ดังนี้

1. มุมบล็อก ที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่นตัดเป็นรูปทรงต่าง ๆ
2. มุมบ้าน โดยนำหม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม แก้ว ฯลฯ ที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผามาเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้
3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ไว้ในท้องถิ่น
4. มุมร้านค้า มีตัวสัตว์จำลองและอุปกรณ์ เช่น รางหญ้า คอก ต้นไม้ หญ้า ฯลฯ
5. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ มีกระบะทรายและตัวสัตว์จำลองชนิดต่าง ๆ ที่ทำจากพลาสติก และวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น คอก ต้นไม้ ต้นหญ้า รางอาหาร ฯลฯ

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นอิสระตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่น
4. การเป็นผู้นำ - ผู้ตามที่ดี

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กร่วมสนทนากับวิทยากรที่เชี่ยวชาญการเลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่น ได้
2. ร่วมตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การขยายพันธุ์ของสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.2 การแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กทุกคนนั่งเรียบร้อย เพื่อรอวิทยากรของเรา คือ ลุงนาค ซึ่งมีอาชีพเพาะเลี้ยงไก่ไว้ขาย ซึ่งบ้านของลุงนาคอยู่ด้านหลังของโรงเรียน ไก่ที่ลุงนาคเลี้ยงไว้ขาย มีหลายพันธุ์ มีทั้งพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์เนื้อ และมีจำนวนมาก
2. ลุงนาคมาถึง เข้าห้อง เด็กบอกทำความเคารพ ลุงนาคเริ่มสนทนากับเด็กเรื่องการเลี้ยงไก่
3. ลุงนาคขอให้เด็กถามถ้าใครมีข้อสงสัย และลุงนาคก็ตอบทุกคำถาม ก่อนหมดเวลา ลุงนาคชวนเด็ก ๆ ให้ไปเที่ยวบ้านของตน แต่ต้องไปเป็นหมู่คณะ และลุงนาคก็ขอตัวกลับบ้าน
4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเลี้ยงไก่ของลุงนาค และตกลงกันว่าวันพรุ่งนี้จะไปทัศนศึกษาบ้านของลุงนาค

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

ลุงนาค สัตววิชัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเพาะเลี้ยงไก่ในท้องถิ่น

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมสนทนากับวิทยากรรับเชิญที่เชี่ยวชาญด้านการเพาะเลี้ยงไก่ในท้องถิ่น
2. การร่วมสนทนา ตอบคำถาม การกล้าแสดงออก

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมอิกาทองไข่วางร่วมกับเพื่อนได้
2. เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงได้
3. รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในการเล่นเกมอิกาทองไข่วางได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การเล่นเกมอิกาทองไข่วาง
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเล่นภายในและภายนอกห้องเรียน
 - 2.2 การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามเลือกได้ร่มไม้ เพื่อเตรียมความพร้อม และเตรียมอุปกรณ์ คือ ไข่ของนกไข่วางเทนนิสแทน
2. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละประมาณ 7-8 คน
3. เด็กและครุร่วมกันสนทนาแนะนำวิธีการเล่นเกม คือ เด็กอาสาสมัคร 1 คน เป็น อิกาทองไข่วางซึ่งเอาลูกเทนนิสกองไว้ประมาณ 5-6 ลูก แล้วเพื่อนที่เหลือเข้ามาแย่งไข่ เด็กคนที่เป็นอิกาทองไข่วางจะกางมือป้องกันไข่ของตนไว้ ถ้ามือของอิกาทองไข่วางไปโดยมือของเด็กที่เข้ามาแย่งไข่นั้นนั้นต้องออกไปนั่งรอ และถ้าไข่ของอิกาทองไข่วางโดนแย่งไปหมด ก็จะต้องเริ่มเล่นใหม่ พร้อมทั้งตั้งข้อตกลงการเล่นร่วมกัน เช่น ห้ามแย่งกัน หรือวิ่งชนกัน
4. ครูสาธิตวิธีการเล่นเกมอิกาทองไข่วาง และให้เด็กแต่ละกลุ่ม เป็นอิกาทองไข่วาง 1 คน ให้เด็กเล่นและปฏิบัติตามข้อตกลง เพื่อรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นด้วย
5. หมดเวลาเด็กเก็บอุปกรณ์ เด็กผ่อนคลาย ทำความสะอาดร่างกาย กลับเข้าห้อง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

ลูกเทนนิส

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. เด็กเล่นเกมอิกาทองไข่วางร่วมกับเพื่อนได้
2. เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงได้
3. รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในการเล่นเกมอิกาทองไข่วางได้

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่ได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจได้
3. เด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจในการเล่น
4. เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเล่นและช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่
2. ประสบการณ์สำคัญ
 1. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 2. การแก้ปัญหาในการเล่น
 3. การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงการเกิดของสัตว์ชนิดต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม
2. สาธิตการเล่นเกมการเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่ให้เด็กดู ให้เด็กทดลองเล่นเกม โดยครูให้คำแนะนำอยู่ใกล้ ๆ
3. ให้เด็กเล่นเกมการเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่ โดยเล่นเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อนที่เล่นได้แล้วคอยแนะนำเพื่อนที่ยังเล่นไม่ได้
4. ให้เล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เมื่อหมดเวลาเด็กช่วยกันเก็บเกมต่าง ๆ และอุปกรณ์เข้าที่

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมการเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การร่วมกิจกรรมการเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดของไก่
2. การเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตัวเอง
3. การแก้ปัญหาหากกล้าคิดกล้าตัดสินใจ
4. การเล่นเกมอย่างมีความสุข และการช่วยเหลือผู้อื่น

แผนการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก ชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อังกัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2
 หน่วย การเลี้ยงสัตว์ วันที่ 5 วันที่เดือน.....พ.ศ. 25.....ศัปดาห์ที่.....

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. เด็กเคลื่อนไหวประกอบเพลงการเลี้ยงสัตว์ได้
2. เด็กใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
การเคลื่อนไหวประกอบเพลง “การเลี้ยงสัตว์”
2. ประสิทธิภาพสำคัญ
 - 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่
 - 2.2 การเล่นเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “การเลี้ยงสัตว์”
2. ให้เด็กทุกคนทำท่าทางประกอบเพลง “การเลี้ยงสัตว์” ตามจินตนาการ โดยให้ทำท่าอยู่กับที่ และเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้อง โดยไม่ชนกัน
3. เด็กพักผ่อนและร่วมสนทนาถึงท่าทางของสัตว์ที่เด็กทำท่าประกอบเนื้อเพลง
4. ให้เด็กผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ดื่มน้ำ ล้างหน้า นั่งรอเพื่อน

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. เพลง “การเลี้ยงสัตว์”
2. เครื่องเคาะจังหวะ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวประกอบเพลงการเลี้ยงสัตว์ได้
2. การใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ได้

กิจกรรมสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เด็กแบ่งกลุ่ม เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้าของกลุ่มได้
2. เด็กร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และความสนใจอย่างอิสระได้
3. เด็กกล้าแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

การวาดภาพด้วยสีน้ำโดยใช้นิ้วมือ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสีอิสระ การฉีก ตัด ปะ เป็นภาพ การพับสี

2. ประสพการณ์สำคัญ

การชื่นชมและความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม การรับรู้และแสดงความรู้สึกละผ่าน

ผลงาน

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ให้เด็กแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจแล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มและรองหัวหน้ากลุ่ม
2. ส่งตัวแทนมารับวัสดุและอุปกรณ์ในการวาดภาพด้วยสีน้ำโดยใช้นิ้วมือ
3. ให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนา และวางแผนแบ่งงานในการทำงานร่วมกัน

แล้วลงมือทำกิจกรรมการวาดภาพด้วยสีน้ำโดยใช้นิ้วมือ เป็นรูปภาพสัตว์ที่มีในบ้านของตนและที่
เที่ยวไว้ในท้องถิ่นตามจินตนาการอย่างอิสระ

4. เมื่อเสร็จแล้วให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอื่นตามความสนใจ ซึ่งเด็กและครูร่วมกันเตรียมไว้ คือ การปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสีอิสระ การฉีกตัดปะเป็นภาพ การพับสี เด็กทุกคนควรทำกิจกรรมอย่างน้อย 2 กิจกรรม

5. เด็กออกมานำเสนอผลงานของตนและให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตน

6. ทุกคนช่วยกันเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และทำความสะอาดสถานที่
7. เด็กพักผ่อน คลายอิริยาบถ

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. วัสดุ อุปกรณ์ ในการวาดภาพด้วยสีน้ำโดยใช้นิ้วมือ
2. วัสดุ อุปกรณ์ในการปั้นดินน้ำมัน การวาดภาพระบายสีอิสระ การฉีกตัดปะ เป็นภาพ การพับสี

การวัดผลและประเมินผล**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
2. เด็กร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และความสนใจอย่างอิสระ
3. การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม)

จุดประสงค์

1. เล่นตามมุมต่าง ๆ แล้วเก็บของเข้าที่ได้
2. เล่นอย่างอิสระ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สาระท้องถิ่น

จังหวัดตาก

3. เล่นร่วมกับผู้อื่นอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน ดังนี้ มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมร้านค้า มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ ฯลฯ

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การเล่นอิสระ การเล่นเป็นรายบุคคลและเล่นเป็นกลุ่ม
- 2.2 การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ เด็กและครูสร้างข้อตกลงร่วมกัน
2. ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมสนทนา ทิศวางแผนในการเล่นร่วมกัน เด็กแต่ละกลุ่มเข้าเล่นตามมุม และหมุนเวียนเล่นตามมุมจนครบทุกมุมตามจินตนาการอย่างอิสระ พร้อมฟังสัญญาณเมื่อหมดเวลาเล่น เก็บอุปกรณ์ของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย
3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเล่นที่ผ่านมา และร่วมกันสรุปถึงข้อดีและปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากการเล่นที่ผ่านมา

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

มุมภายในห้องเรียน ดังนี้

1. มุมบล็อก ที่ทำจากไม้ไผ่ในท้องถิ่นตัดเป็นรูปทรงต่าง ๆ
2. มุมบ้าน โดยนำหม้อข้าว หม้อแกง ถ้วย ชาม แก้ว ฯลฯ ที่ทำจาก

เครื่องปั้นดินเผามาเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้

3. มุมหนังสือภาพประกอบเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ไว้ในท้องถิ่น
4. มุมร้านค้า มีตัวสัตว์จำลองและอุปกรณ์ เช่น รางหญ้า คอก ต้นไม้ หญ้า ฯลฯ
5. มุมวิทยาศาสตร์สร้างสรรค์ มีกระบะทรายและตัวสัตว์จำลองชนิดต่าง ๆ ที่ทำจากพลาสติก และวัสดุประกอบอื่น ๆ เช่น คอก ต้นไม้ ต้นหญ้า รางอาหาร ฯลฯ

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ**สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้**

1. การเล่นตามมุมแล้วเก็บเข้าที่
2. การเล่นอิสระตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
3. การเล่นร่วมกับผู้อื่น
4. การเป็นผู้นำ - ผู้ตามที่ดี

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เด็กอธิบายขั้นตอน วิธีการเลี้ยงดูและดูแลรักษาได้
2. สามารถร่วมสนทนา ชักถาม และตอบคำถามได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
 - 1.1 สถานที่เลี้ยงดู และวิธีการดูแลรักษา
 - 1.2 ไปทัศนศึกษาโรงเลี้ยงไก่ในท้องถิ่น
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.2 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
 - 2.3 การสืบค้นข้อมูล

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเดินทางไปบ้านลุงนาคที่เลี้ยงไก่ในท้องถิ่น และสร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น ให้เดินทางไป – กลับ เป็นแถวไม่เล่นกัน ไม่วิ่ง เมื่อไปถึงไม่คุยเสียงดัง รบกวนผู้อื่น ให้เด็กสังเกตสถานที่อยู่อาศัย และการดูแลเลี้ยงดูไก่ ตั้งใจฟังเมื่อวิทยากรอธิบาย และซักถามเมื่อมีข้อสงสัย
2. เด็กและครูร่วมกันเดินทางไปบ้านลุงนาค สัมภาษณ์ มีอาชีพเลี้ยงไก่ไว้ขายและปฏิบัติตามข้อตกลง
3. เมื่อกลับถึงห้องเรียนร่วมสนทนาสรุปถึง สถานที่เลี้ยงดูและการดูแลรักษาไก่ที่เลี้ยงไว้ในท้องถิ่น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

1. สถานที่เลี้ยงดู และวิธีการดูแลรักษา
2. โรงเลี้ยงไก่ของลุงนาค สัมภาษณ์ ในตำบลแม่กุ

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การอธิบายขั้นตอน วิธีการเลี้ยงดูและดูแลรักษาไก่
2. การร่วมสนทนา ชักถาม และตอบคำถาม

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เด็กเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้
2. เด็กเล่นอย่างอิสระได้
3. เด็กรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้

1. **สาระที่ควรรู้**
การเล่นน้ำ เล่นทราย
2. **ประสบการณ์สำคัญ**
 - 2.1 การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย
 - 2.2 การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. นำเด็กลงไปที่สนามเพื่อเตรียมความพร้อมแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นน้ำ เล่นทราย เช่น การเล่นอย่างไรถึงจะปลอดภัยทั้งตนเองและผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กซักถาม และตอบข้อสงสัย พร้อมทั้งตั้งกติกาการเล่นร่วมกัน
3. ครูสาธิตและแนะนำวิธีการเล่นน้ำ เล่นทรายอย่างถูกวิธีและปลอดภัยให้เด็กและให้เด็กทดลองเล่นน้ำ เล่นทราย ทั้งเล่นคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่ม
4. แต่ละกลุ่มสนทนาร่วมกัน ช่วยกันคิดวางแผน แบ่งงานกัน ช่วยเหลือกัน ในการจำลองชีวิต การเลี้ยงไก่ที่ไปทัศนศึกษามา โดยครูและเด็กช่วยกันเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้แล้ว เช่น หุ่นไก่จำลอง ไข่ เล้าไก่ อาหารไก่ ฯลฯ
5. ให้เด็กเล่นน้ำ เล่นทราย โดยปฏิบัติตนตามกติกาที่ร่วมกันตั้งขึ้น
6. หมดเวลาให้เด็กผ่อนคลายเป็นเวลา ทำความสะอาดร่างกาย และกลับเข้าห้อง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

น้ำและบ่อทราย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
2. การเล่นอย่างอิสระ
3. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัยได้
2. เด็กเล่นเกมด้วยความมั่นใจได้
3. เด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจในการเล่น
4. เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเล่นและช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

เกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย

2. ประสิทธิภาพสำคัญ

- 2.1 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 2.2 การแก้ปัญหาในการเล่น
- 2.3 การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. สนทนาร่วมกันถึงการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย โดยเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม
2. สาธิตการเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย ให้เด็กดู ให้เด็กทดลองเล่นเกม โดยครูให้คำแนะนำอยู่ใกล้ ๆ
3. ให้เด็กเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย โดยเล่นเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อนที่เล่นได้แล้วคอยแนะนำเพื่อนที่ยังเล่นไม่ได้
4. ให้เล่นเกมที่เคยเล่นมาแล้ว
5. เมื่อหมดเวลาเด็กช่วยกันเก็บเกมต่าง ๆ และอุปกรณ์เข้าที่

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

เกมจับคู่ภาพสัตว์กับที่อยู่อาศัย

การวัดและประเมินพัฒนาการ

สังเกตพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

1. การเล่นเกมจับคู่ภาพสัตว์และที่อยู่อาศัย
2. การเล่นเกมด้วยความมั่นใจในตัวเอง
3. การแก้ปัญหาหากกล้าคิดกล้าตัดสินใจ
4. มีความสุขในการเล่นและการช่วยเหลือแนะนำเพื่อน

ภาคผนวก

เพลงไก่

ไม่ทราบนามผู้แต่ง

ไก่ ไก่ ไก่ เลี้ยงลูกมาจนใหญ่ไม่มีนมให้ลูกกิน
ลูกร้องเจี๊ยะ เจี๊ยะ แม่ก็เรียกมาคู้ยกิน ทำมาหากินตามประสาไก่เอ๋ย

ปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย”

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

อะไรเอ๋ย มีขนทั่วตัว ลอยคอในน้ำ อาหารคือหอย
อะไรเอ๋ย มีหางเป็นพวง วิ่งเร็วเหมือนนักกีฬา
อะไรเอ๋ย ขนนุ่ม ชอบกินปลา กลอเคลียเข้ามา
อะไรเอ๋ย เป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์ รักเจ้านาย

ฯลฯ

เพลงสัตว์เลี้ยง

ไม่ทราบนามผู้แต่ง

สัตว์เลี้ยงของฉัน
บ้านฉันเลี้ยงไว้หลายอย่าง
หมู วัว เป็ด ไก่ กุ้ง ปลา
สัตว์เลี้ยง นานา อยู่ไม่ไกล ๆ
พ่อฉันเลี้ยงไว้ ในบ้าน

คำคล้องจอง การเลี้ยงสัตว์

ชนากานต์ แสนใส ผู้แต่ง

สัตว์เลี้ยง เลี้ยงไว้ ได้ประโยชน์
ไม่มีโทษ คุณอนันต์ ทั้งบรรณา
ลูกไก่อ้อย เดินตามแม่นานา
สุขบรรณา เลี้ยงไก่ กินไข่ เอ๋ย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร
(นายวินัย หนู่มคำ)

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียน.....

.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข.....

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางชนากานต์ แสนใส)

วัน เดือน ปี.....

หมายเหตุ

เนื่องจากข้อจำกัดด้านรูปเล่ม ผู้ที่สนใจ หน่วยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
หน่วยวัดเขษแก้วบูรพา หน่วยคง ติดต่อที่ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความสอดคล้อง โครงร่างหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

แบบประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมของหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่น

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	สอดคล้อง/ เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	โปรแกรม รายละเอียด และยกตัวอย่าง ประกอบ
1. หลักการของหลักสูตร เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติจริง				
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย อายุ 5 ปี				
3. เป้าหมายของหลักสูตร มีความ เหมาะสมกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น				
4. เนื้อหาของหลักสูตร - สอดคล้องกับสาระของ ท้องถิ่น - เหมาะสมกับวัยและ พัฒนาการของเด็กปฐมวัย อายุ 5 ปี - เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้				
5. การจัดกิจกรรมของหลักสูตร มีความเหมาะสมกับจิตวิทยาการ เรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ปฐมวัย โดยเด็กมีความสนใจขณะ ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรม อย่างมีความสุข				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	สอดคล้อง/ เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	โปรดระบุรายละเอียด และยกตัวอย่าง ประกอบ
6. การจัดกิจกรรมของหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น เหมาะสมกับ - การส่งเสริมความรู้ - เจตคติที่ดีทำให้มีความรัก และ ความภูมิใจในท้องถิ่นของตน - เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สังเกตได้จากพฤติกรรมที่เด็กแต่ละคนแสดงออก				
7. การวัดและประเมินผลหลักสูตร โดยใช้สาระท้องถิ่น - มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย - เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาเหมาะสมตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน				

รายการอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดตาก

แบบประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สาระท้องถิ่น

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	สอดคล้อง/ เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	โปรดระบุรายละเอียด และยกตัวอย่าง ประกอบ
1. จุดประสงค์				
1.1 มีความสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลาง (หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546) กระทรวงศึกษาธิการ				
1.2 ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้าน อารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และ ด้านสติปัญญา				
1.3 สอดคล้องกับด้านสังคม เศรษฐกิจ และความต้องการของ ชุมชนสังเกตได้จากการร่วม กิจกรรมของเด็ก				
2. สาระการเรียนรู้				
2.1 มีความครอบคลุมตาม วัตถุประสงค์				
2.2 สอดคล้องกับสาระท้องถิ่น และการดำเนินชีวิตประจำวันของ เด็กรวมทั้งชุมชน				
2.3 ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน				
2.4 มีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่สับสน				
2.5 ครอบคลุม ความต้องการ ของท้องถิ่น				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	สอดคล้อง/ เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	โปรครระบุ รายละเอียดและ ยกตัวอย่างประกอบ
3. กิจกรรมการเรียนรู้				
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์				
3.2 เหมาะสมกับสาระท้องถิ่น และสภาพแวดล้อม				
3.3 จัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ				
3.4 ส่งเสริมความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และส่งเสริมทักษะ กระบวนการคิดของเด็ก				
3.5 ใช้เทคนิคในการจัด กิจกรรมที่น่าสนใจเหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้และวัยของเด็ก				
4. สื่อและแหล่งเรียนรู้				
4.1 มีความสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้				
4.2 ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลายที่มีในท้องถิ่น				
4.3 เด็กเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์				
4.4 มีความเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย				
4.5 น่าสนใจและเกิด ประโยชน์อย่างคุ้มค่า				
5. การวัดและประเมินพัฒนาการ				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	สอดคล้อง/ เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	โปรดระบุรายละเอียด และยกตัวอย่าง ประกอบ
5.2 ประเมินได้ครอบคลุม พัฒนาการทุกด้าน				
5.3 มีการประเมินอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ				
5.4 ประเมินตามสภาพจริง เหมาะสมกับวัยด้วยวิธีหลากหลาย				
5.5 มีการวางแผนการประเมิน อย่างเป็นระบบ				

รายการอื่น ๆ ที่ควรเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ฉ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น ระหว่างเรียน

หน่วย.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ (ค.ช./ค.ญ.....).....ชั้นอนุบาลปีที่ 2

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ควร ส่งเสริม
	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 1. การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่ 2. เคลื่อนไหวตามจังหวะ และปฏิบัติตามสัญญาณคำสั่ง 3. การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง 4. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ 5. การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย 6. การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ – ผู้ตาม กิจกรรมสร้างสรรค์ 1. แสดงออกในการใช้ความริเริ่ม สร้างสรรค์ และจินตนาการ 2. แสดงความสนใจ และตั้งใจผลิตผลงาน 3. การใช้กล้ามเนื้อและการประสานสัมพันธ์ของมือและตา 4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทน และรอคอยได้ 5. แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปันได้ 6. สามารถบรรยายผลงานของตนเองได้ 7. แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองได้ 8. แสดงความชื่นชมผลงานของผลงานและของเพื่อนได้ 9. ผลิตผลงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้			

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ควร ส่งเสริม
	กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) 1. แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ 2. แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน 3. สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง 4. สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ 5. ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้ 6. ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 1. การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสาระในห้องเรียน 2. ร่วมสนทนา ซักถาม และตอบคำถาม 3. การร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องสาระห้องเรียนที่ได้เรียนรู้อย่างมีเหตุผล 4. การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ 5. สามารถเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสาระในห้องเรียนด้วยตนเองได้ กิจกรรมกลางแจ้ง 1. เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้ 2. การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว 3. ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอยได้ 4. แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน 5. การรู้จักการเล่นอย่างปลอดภัย			

ที่	รายการที่สังเกต	ระดับการปฏิบัติงาน		
		ปฏิบัติ ได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็น บางครั้ง	ควร ส่งเสริม
	กิจกรรมเกมการศึกษา 1. สามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ 2. ใช้ความคิด และหาเหตุผลขณะเล่นได้ตามวัย 3. สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้ 4. เล่นเกมได้ถูกต้อง 5. จัดเก็บเกมเข้าที่ไว้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว			
	การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น 1. ในขณะที่เรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้ - ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน - เด็กร่วมสนทนา แสดงความคิดเห็นด้วยความสนใจ - การไปทัศนศึกษานอกสถานที่เด็กแสดงออกถึงความสนใจ โดยซักถามผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ - เด็กนำภาพ สื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นมาดูหรือเล่นด้วยความสนใจ 2. หลังจากเรียนเกี่ยวกับสาระท้องถิ่นแล้วเด็กมีพฤติกรรม ดังนี้ - สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น - หลังจากเรียนจบแล้วเด็กยังสนทนา ซักถามเกี่ยวกับเรื่องท้องถิ่นที่ได้เรียนไป - เด็กแสดงออกทางงานศิลปะ เกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่น - ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นได้ - เด็กสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้			

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นางกันขารัตน์ บุญมาลีรัตน์ ศึกษานิเทศก์ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. นางอุบลรัตน์ บุญลือ ศึกษานิเทศก์ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. นางสรรพมงคล จันทร์ดั่ง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. นางรุ่งนภา ภูเจริญ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. นางพัชรบูลย์ สัจจนานนท์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางชนากานต์ แสนใส
วัน เดือน ปีเกิด	30 สิงหาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. (ปฐมวัยศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2528
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย หมู่ 7 ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
ตำแหน่ง	ครู อำนวยการ คศ. 2